

การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

ปริญญานิพนธ์
ของ
นันทิยา รักดประจิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

บทคัดย่อ
ของ
นันทิยา รักตประจิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม ๒๕๔๘

นันทิยา รัตประจิด (2548) การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ปริญญาโท กศ ม (การศึกษาปฐมวัย)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม
อาจารย์ ดร สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, อาจารย์ ดร สุพร เข้มเฮง

การศึกษานี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน
ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้าน
การจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว
และชุมชน เปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำแนกตามสถานศึกษา ประสิทธิภาพการ
ดูแลเด็กปฐมวัยและวุฒิทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษา
ปฐมวัยของกองทัพอากาศ 12 แห่ง จำนวน 522 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 24 คน ครูจำนวน
88 คน และผู้ปกครอง จำนวน 410 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง
และวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ร้อยละ 20 ของจำนวนผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยที่มีจำนวน
นักเรียนมากกว่า 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
เปรียบเทียบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยพบว่า

1 ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ มีความ
ต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับมากและมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน

2 ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถาน
ศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ เมื่อเปรียบเทียบตามประเภทสถานศึกษาปฐมวัย ประสิทธิภาพ
การดูแลเด็ก 0 – 5 ปี และวุฒิทางการศึกษาแล้วพบว่า

2.1 ผู้บริหารที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารต่างกัน และมี
วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านบุคลากร
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ
ครอบครัวและชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาทั้ง 6 ด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่างกัน มี
ความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความ
ต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านการบริการแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2.3 ผู้ปกครองของเด็กในสถานศึกษาต่างกัน และมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความ
ต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

A STUDY OF NEEDS IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION
MANAGEMENT UNDER AUTHORITY OF THE ROYAL
THAI AIR FORCE

AN ABSTRACT
BY
NANTIYA RAKTAPRACHITTA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
May 2005

Nantiya Raktaprachitta (2005) *A Study of Need in Early Childhood Education Management Under Authority of the Royal Thai Air Force* Master thesis,
M Ed (Early Childhood Education) Bangkok Graduate School,
Srinakharinwirot University Advisor Committee Dr Suchinda Kajonrungrasit,
Dr Suwaporn Semheng

The purpose of this study was to investigate the needs of administrators, teachers and parents in early childhood schools under authority of the Royal Thai Air Force (RTAF) for early childhood education management in 6 areas administration, curriculum and instruction, personnel quality, classroom and school environmental arrangement, nutrition and health services, and relationship between school, families and community, and to compare the needs according to their school types, years of experience with early child care, and educational background

The 522 samples in the research comprised 24 administrators, 88 teachers, and 410 parents in 12 early childhood schools, under the authority of RTAF They were obtained by purposive random sampling and stratified random sampling for 20% of parents in early childhood schools with more than 70 students Tools used in the study were three sets of questionnaire to survey each group of the sample The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation (S D), and SPSS/PC⁺ for hypothesis comparison

The results of research were

1 The needs of administrators, teachers and parents in early childhood schools under the authority of RTAF for early childhood education management were at the high and highest levels in all 6 areas

2 When comparing the needs according to their school types, years of experience with early child care, and educational background, it was found that

2.1 The needs of administrators with different schools, years of experience, and educational background, in the areas of administration, personnel quality, classroom and school environmental arrangement, nutrition and health services, and relationship between school, families and community, were not different Only in the area of curriculum and instruction, their needs were different with statistical significance at the level of .05

2.2 The needs of teachers in different schools in those all 6 areas of were different with statistical significance at the level of 0.05. The needs of teachers with different years of teaching experience in the areas of curriculum and instruction, personnel quality, classroom and school environmental arrangement, and relationship between school, families and community were different with statistical significance at the level of 0.05. For the teachers with different educational background, their needs in the area of administration, personnel quality, and nutrition and health services were different with statistical significance at the level of 0.05.

2.3 The needs of parents with different schools and educational background in those all 6 areas were different with statistical significance at the level of 0.05.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

ของ
นางนันทิยา รัตประจิต

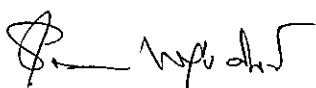
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย ให้นำเป็นสวหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

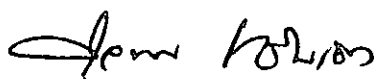
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ประธาน

(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

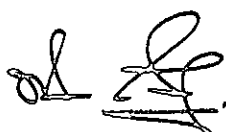
กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุพร เข้มเฮง)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภาณุโณนนตพงษ์)

พลอากาศตรี

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(พัฒนาพล กานตรัตน์)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. สุพรรณ เข้มเฮง กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมาภิภู โง่อนันตพงษ์ และพลอากาศตรีพัฒน์พล กานตรัตน์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทักษะและประสบการณ์แก่ผู้วิจัย จนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัญชลี ไสยวรรณ อาจารย์ณัฐกานต์ ต่อเจริญ และอาจารย์ชนพร เอี่ยมสมุทร ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บัญชาการทหารอากาศ กรมสารบรรณทหารอากาศ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้บังคับการกองบินทุกกองบินของกองทัพอากาศที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

ขอกราบขอบพระคุณ นาวาอากาศโทเอกวิรัตน์ และคุณแม่สุนันทา ตรีบุบผา พลอากาศตรีหญิงวรรณุช โชคนาคะวโร ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร. ไพบุลย์ ออนมั่ง ผู้บริหารและครูโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย คุณจิระเดช รักตประจิต อาจารย์จิตเกษม ทองนาค อาจารย์ศิริราณี นฤมลวัฒนกุล อาจารย์วราภรณ์ ปานทอง อาจารย์ณัฐชฎา สาครเจริญ ตลอดจนเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทและทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่สนับสนุน ส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณคาและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา บุพการีของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย อีกทั้งคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นันทิยา รักตประจิต

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	7
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การจัดการศึกษาปฐมวัย	9-
	ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	9
	วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย	10
	รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย	13
	การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย	17
	นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาปฐมวัย	17 ✓
	หน่วยงานที่จัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย	23
	สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ	27
	การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก	30
	ด้านการบริหาร	30
	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	31 -
	ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย	40
	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	46
	ด้านการบริการ	51
	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) ความต้องการ	60
ความต้องการของมนุษย์	60
ความต้องการจำเป็น	63
ความหมายของความต้องการจำเป็น	63
ประเภทของความต้องการจำเป็น	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย	65
งานวิจัยในประเทศ	65
งานวิจัยต่างประเทศ	69
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	72
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	184
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	184
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	184
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	185
การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	185

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	186
อภิปรายผล	191
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	203
ข้อเสนอแนะทั่วไป	205
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	206
 บรรณานุกรม	 207
 ภาคผนวก	 215
ภาคผนวก ก	216
ภาคผนวก ข	221
ภาคผนวก ค	225
ภาคผนวก ง	227
ภาคผนวก จ	259
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 277

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	สรุปแผนการศึกษาชาติ 17
2	สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9 18
3	สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9 19
4	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกองบิน 72
5	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 80
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา 83
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา 85
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา 87
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม ของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา 89
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา 91
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภท ของสถานศึกษา 93
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของการบริหาร 95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร	97
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร	100
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านสภาพแวดล้อมของครู จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร	102
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบริการของครู จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร	104
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	106
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	108
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	110
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	113
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	115

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา	117
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้บริหาร จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	119
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	121
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัด การเรียนการสอนของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	123
26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบุคลากรของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	125
27	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	127
28	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา	129
29	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามประเภทของ สถานศึกษา	131

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน	133
31	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน	135
32	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน	137
33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน	139
34	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน	141
35	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามประสบการณ์ การสอน	143
36	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	145
37	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	147
38	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	149

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

39	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	151
40	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	153
41	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	155
42	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา	157
43	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา	159
44	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา	161
45	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม ของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา	163
46	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา	165
47	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้ปกครอง จำแนกตาม สถานศึกษา	167

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
48	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	169
49	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	171
50	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	173
51	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	175
52	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	177
53	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	179

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

7

การศึกษาปฐมวัยได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543) นโยบายของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2544 ให้ความสำคัญด้านครอบครัว เด็กเยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในชุมชนและสถานประกอบการ เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ในปัจจุบันมีหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ รับผิดชอบการจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร องค์การเอกชน และกระทรวงกลาโหม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันตามลักษณะของสถานศึกษาปฐมวัย โดยภารกิจหลักจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือดูแลและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กทุกคน

กองทัพอากาศ เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการดูแลเด็กปฐมวัยในหน่วยงานของกองทัพอากาศ โดยผู้บัญชาการทหารอากาศ มีนโยบายให้การดูแลการศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน เป็นงานที่ทุกกองบินต้องให้ความสำคัญ กองทัพอากาศมีฐานบินตั้งอยู่ตามกองบินต่างๆ ในประเทศไทย รวม 12 กองบิน มีกองบินที่จัดตั้งสถานศึกษาปฐมวัย 11 กองบิน ซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยแต่ละแห่งนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของกองบิน มีนโยบายหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ มีลักษณะเหมือนกันทุกกองบินคือ จัดเพื่อเป็นสวัสดิการและช่วยเหลือแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรหลานของข้าราชการ และลูกจ้างในหน่วยงาน (กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ 2547) นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับแม่บ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเด็กอีกด้วย อีกทั้งเป็นการช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครอบครัว เพราะทำให้ผู้ปกครองมีเวลาอยู่กับเด็กมากขึ้น การรับ-ส่งสะดวก เนื่องจากสถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ภายในหน่วยงาน มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยมีชื่อเรียกต่างๆ กัน คือ โรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล ดูแลเด็กอายุ 3 - 5 ปี ขออนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ ใช้หลักสูตรและแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแนวทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก ดูแลเด็กอายุ 1½ - 4 ปี และสถานรับเลี้ยงเด็ก ดูแลเด็กอายุ 2½ - 3 ปี ซึ่งบางแห่งได้จดทะเบียนกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ บางแห่งจดทะเบียนกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บางแห่งให้ความสำคัญในการดูแลมาก ส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กน้อย บางแห่งให้ความสำคัญทั้งการดูแลและการส่งเสริมพัฒนาการ บางแห่งมุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการเกินวัย

จากสภาพที่กล่าวมานั้น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการจัดการศึกษา และคุณภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศควรจะดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับเป็นความต้องการของหน่วยงานที่จะดูแลการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดยศึกษา

ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและกิจการการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1 เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน

2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการดูแลเด็กปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษา

3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ที่สามารถนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับหน่วยงานของกองทัพอากาศ ที่จัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อการพิจารณาเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และตรงกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร 24 คน ครู 88 คน และผู้ปกครอง 1,467 คน ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7 แห่ง สถานอนุบาลเด็กเล็ก 2 แห่ง โรงเรียนอนุบาล 2 แห่ง และสถานรับเลี้ยง 1 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 522 คน ประกอบด้วยประชากร 3 กลุ่ม ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7 แห่ง สถานอนุบาลเด็กเล็ก 2 แห่ง สถานรับเลี้ยง 1 แห่ง และโรงเรียนอนุบาล 2 แห่ง จำแนกเป็น

กลุ่มผู้บริหาร 24 คน

กลุ่มครู 88 คน

กลุ่มผู้ปกครอง 410 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1 1 ผู้บริหาร

1 2 ครู

1 3 ผู้ปกครอง

2 ประเภทของสถานศึกษา

2 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2 2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก

2 3 สถานรับเลี้ยงเด็ก

2 4 โรงเรียนอนุบาล

3 ประสบการณ์ในการดูแลเด็ก 0 - 5 ปี

3 1 ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร

3 2 ประสบการณ์ในการสอนของครู

4 วุฒิทางการศึกษา

4 1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

4 2 ปริญญาตรี

4 3 สูงกว่าปริญญาตรี

ตัวแปรตาม

ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง 6 ด้านคือ

1 ด้านการบริหาร

2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

3 ด้านบุคลากร

4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

5 ด้านการบริหาร

5 6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาระดับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน โดยส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และการเตรียมความพร้อมในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูกแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่ยังต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะเมื่อเด็กยังมีวุฒิภาวะไม่ถึงช่วยตัวเองไม่ได้ เช่น การดูแล ความปลอดภัย โภชนาการ และสุขภาพ ควบคู่ไปกับการให้การศึกษา เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กในการที่จะให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

2 ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต้องการจัดให้มีขึ้นในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นความต้องการซึ่งเกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังไว้ หรือสิ่งที่ควรจะเป็น กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

3 ความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง หมายถึง ระดับความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน

3 1 ด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินการจัดการและควบคุมดูแลสถานศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามนโยบาย หรือบรรล่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง มวลประสบการณ์ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดศึกษาให้กับเด็กอย่างเป็นระบบ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้งสี่ด้าน ตลอดจนวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ มีประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความต้องการของเด็ก

3 3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง

3 4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะและสภาวะต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาปฐมวัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก

3 5 ด้านการบริการ หมายถึง บริการซึ่งจัดให้เด็กในสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ การบริการด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความปลอดภัย

3 6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน หมายถึง ความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน

4 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 0 – 5 ปี ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำนวน 11 กองบิน

5 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือตำแหน่งอื่นๆ ที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ เช่น

หัวหน้ากองการศึกษา ประจำกองบิน

หัวหน้ากองบริการ ประจำกองบิน

ประธานชมรมแม่บ้าน เป็นต้น

6 ครู หมายถึง ครู หรือพี่เลี้ยง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำนวน 11 กองบิน

7 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็ก ซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

8 สถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลซึ่งอยู่ในความดูแลของกองทัพอากาศ จำนวน 11 กองบิน

9 ประเภทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกเป็น

9 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับดูแลเด็กอายุ 1½ - 3 ปี

9 2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก รับดูแลเด็กอายุ 1½ - 4 ปี

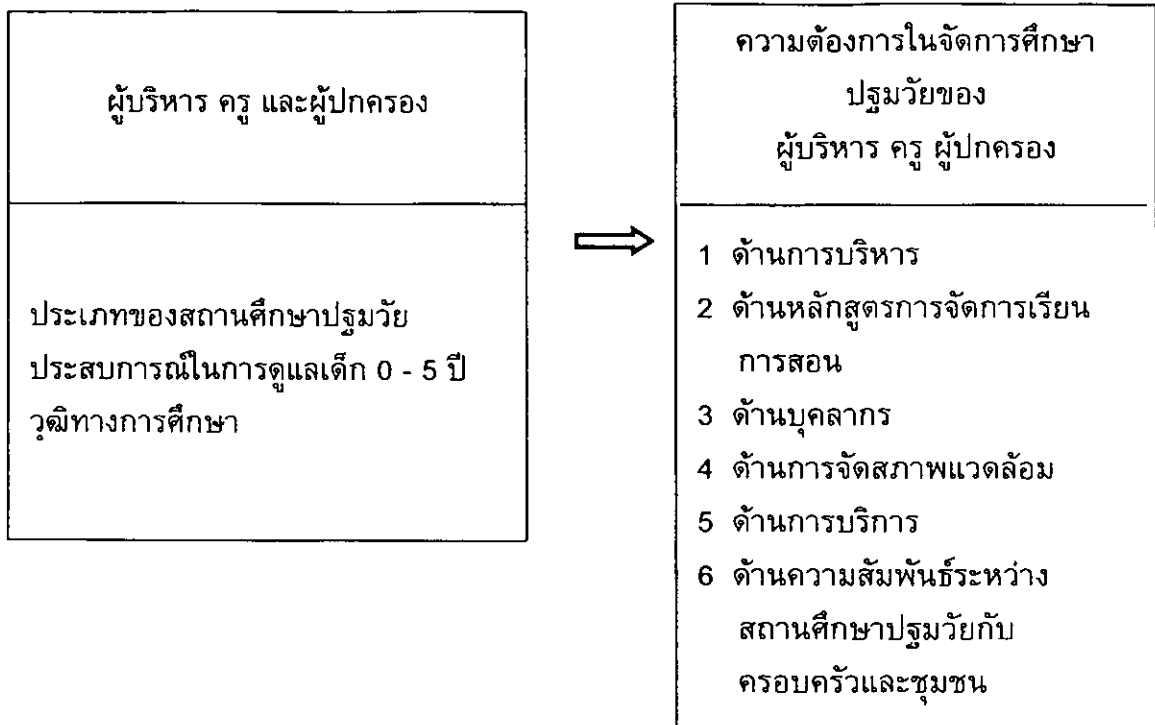
9 3 สถานรับเลี้ยงเด็ก รับดูแลเด็กอายุ 2½ - 3 ปี

9 4 โรงเรียนอนุบาล รับดูแลเด็กอายุ 3 – 5 ปี

10 ประสบการณ์ในการดูแลเด็ก 0 - 5 ปี หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหาร และการสอนในสถานศึกษาปฐมวัย ของผู้บริหารและครู

11 วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในสถาน ศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำแนกเป็น ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 1 ผู้บริหารของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 2 ครูของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 3 ผู้ปกครองของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 5 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็ก 0 - 5 ปีต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 6 ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 7 ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 8 ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคลิกภาพของชีวิตมนุษย์ เพราะ 5 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่ร่างกายและสมองมีอัตราในการเจริญเติบโตสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น นับเป็นช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาสูงสุดเป็นจังหวะทองของการวางรากฐาน การพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกด้าน ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องตามหลักจิตวิทยา และหลักวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 1) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงเป็นภารกิจที่รัฐและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ ดังที่สะท้อนให้เห็นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาศักยภาพของมนุษย์และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคูณาภพคน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ข้อหนึ่งว่า ต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0 – 5 ปีทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2546 2) กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัย ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ที่เน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กรมวิชาการ 2546)

ทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยร่วมกันจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0 – 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม สามารถจัดได้ในสถานศึกษา เช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ท้องถิ่น และสถานศึกษาเอกชนสามารถจัด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1 การศึกษาปฐมวัย
 - 1 1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1 2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1 3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย
 - 2 1 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2 2 หน่วยงานที่จัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2 3 สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ
- 3 การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 3 1 ด้านการบริหาร
 - 3 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 3 3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย
 - 3 4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
 - 3 5 ด้านการบริการ
 - 3 6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน
- 4 ความต้องการ
 - 4 1 ความต้องการของมนุษย์
 - 4 2 การจำแนกความต้องการ
 - 4 3 ความต้องการจำเป็น
 - 4 4 ประเภทของความต้อการจำเป็น
- 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

1 การจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มีเริ่มตั้งแต่แรกเกิด 0 - 5 ปี เป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม จัดได้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 13) จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ของกรมวิชาการ (2546 : 13) ได้กล่าวถึง การศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (สุปราณี รื่นพิทักษ์ 2545 : 6, อ้างอิงจาก Good 1945) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือชั้นประถมปีที่ 1 - 3

ไฮม์ส (Hymes 1969 : 65) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

วูดิลล์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2547 : 2, อ้างอิงจาก Woodill, et al, 1992) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยจะครอบคลุมถึงการดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็กและ โรงเรียนอนุบาล โดยให้การศึกษาแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 8 ปี โดยจัดเป็นระบบบูรณาการ ระหว่างการดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กเข้าด้วยกัน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2525 : 38) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียก ต่างกันไป เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์โภชนาการเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนที่มีการรับเด็กเล็กๆ ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะใช้ชื่ออะไรก็ตาม จุดมุ่งหมายหลักคือ การเตรียมเด็กให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทุกๆ ด้าน และพร้อมที่จะเติบโตให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

ราศี ทองสวัสดิ์ (2524 : 9) กล่าวถึงขอบข่ายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ว่าการพัฒนาเด็กควรมีอะไรบ้าง มิใช่ใครก็กำหนดได้ตามใจชอบ การจะให้เด็กได้พัฒนาสูงสุดก็มักจะศึกษาว่าได้มีการนํากการศึกษา ศึกษาไว้อย่างไรบ้างแล้วจึงนำมาปรับใช้ สอนมากก็น้อย เป็นดังต่อไปนี้

- 1 มุ่งพัฒนาเด็กทุกด้าน
- 2 ยึดปรัชญาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา
- 3 จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก
- 4 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 5 จัดประสบการณ์ในรูปกิจกรรมที่บูรณาการ
- 6 จัดกิจกรรมอย่างสมดุล
- 7 ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักความเป็นไทย

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามนโยบายแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) มีนโยบายข้อหนึ่ง คือ การพัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ ได้ตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยอายุ 0 - 5 ปีทุกคน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน ก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และการเตรียมความพร้อมในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูกแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภา 2546)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีความรู้การเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย

จุดมุ่งหมายในการจัดการการศึกษาปฐมวัย ไม่ได้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบในชั้นประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเตรียมเด็กพร้อมที่จะเรียนรู้เริ่มต้นจากการเรียนที่มีความสุขและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ พร้อมเต็มที่ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นจัดการศึกษาที่มีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่จัดแตกต่างกันออกไปตามสภาพความต้องการของแต่ละแห่ง

ราตี ทองสวัสดิ์ (2533 : 57) กล่าวถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1 พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง
 - 1.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่
 - 1.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก
 - 1.3 การพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือ-ตา
 - 1.4 การพัฒนาด้านสุขอนามัย

2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

2 1 การควบคุมอารมณ์ตนเองในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2 2 การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

2 3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

3 พัฒนาการด้านสังคม

3 1 การมีระเบียบวินัย

3 2 การเล่นหรือทำงานเป็นกลุ่ม

3 3 การรู้จักรอคอย

3 4 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา

3 5 ความรับผิดชอบในหน้าที่

4 พัฒนาการทางสติปัญญา

4 1 การรับรู้ทางสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การดู การฟัง การดม การชิม และการสัมผัสทางผิวหนัง

4 2 การคิดแก้ปัญหา

4 3 การคิดสร้างสรรค์

4 4 การจำ

4 5 การเข้าใจคำศัพท์ และการฝึกพูด

4 6 การยืดระยะความสนใจ

เอสซ่า (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2547 5, อ้างอิงจาก Essa 1996) กล่าวว่าไว้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากแรงผลักดันของสังคมและความต้องการของสังคม ทำให้เกิดการจัดโครงการบริการต่างๆ กัน ทั้งเพื่อการดูแลและการศึกษา ซึ่งในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1 บริการให้การดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ

2 ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญาและพัฒนาการในทุกด้าน

3 จัดเป็นบริการเพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เด็กยากจน ให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการ และการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

การดูแล (Care) และการศึกษา (Education) เป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่ยังต้องการการช่วยเหลือ โดยเฉพาะเมื่อเด็กยังมีวุฒิภาวะไม่ถึงช่วยตัวเองไม่ได้ เช่น การดูแล ความปลอดภัย โภชนาการ และสุขภาพ ควบคู่ไปกับการให้การศึกษา เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการและสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กในการที่จะให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 2)

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ของกรมวิชาการ (2546 : 9) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 2 ระดับ ดังนี้

สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 1 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เจริญเติบโตตามวัยมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
- 2 มีสุขภาพจิตดียิ้มแย้มแจ่มใสมีความสุขและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 3 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 5 มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมตามวัย
- 6 มีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 5 ชื่นชม และแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัยไปพร้อมๆ กันด้วย

1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 2 - 5) กล่าวว่า ปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีวิธีการที่แตกต่างกันไปอาจจำแนก 2 แบบ คือ บริบาลศึกษา และอนุบาลศึกษา

บริบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2 - 4 ปี มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐาน ทักษะการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม ซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะได้เพื่อนได้ประสบการณ์ ได้รับการส่งเสริมทางด้านภาษา ลักษณะของการจัดอาจเป็นรูปแบบโรงเรียน เรียกว่า โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) หรือศูนย์เด็กเล็กกลางวัน (Daycare Center) หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

อนุบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียนอนุบาล (kindergarten)

รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ปรัชญา และบริบทของสังคมของที่นั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นพัฒนาการ หรือแบบเตรียมความพร้อมเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญเด็ก และพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัย แบบเน้นหน้าที่ หรือแบบเน้นวิชาการ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ซึ่งเป็นที่นิยมในสังคมที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถโดยเร็ว โดยไม่สนใจต่อพัฒนาการและความเครียดในตัวเด็ก เป็นการเร่งและฝืนพัฒนาการของเด็ก เด็กๆ อาจฝึกและเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ตามแบบและวิธีการของตนเอง โดยวิธีสอนภาษาแบบเน้นพื้นฐานประสบการณ์

รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นสถานการณ์ หรือแบบตามอัธยาศัย เป็นการเรียนการสอนอิสระ โดยผู้ปกครอง หรือครอบครัว เป็นผู้จัดการเรียนการสอน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โรงเรียนบ้าน (Home school) ซึ่งวิธีการจัดการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัว ที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ

อารี รังสินันท์ (2524 145 - 149) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 3 รูปแบบดังนี้

1 สถานะบริบาลทารก รับเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี โดยแบ่งกลุ่มอายุเป็น 0 - 17 เดือน กลุ่มอายุ 18 - 3½ ปี และกลุ่มอายุ 3½ - 6 ปี การจัดกิจกรรมก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มอายุของเด็ก เช่น อายุ 0 - 17 เดือน เด็กจะได้รับการดูแลเรื่องอาหารและสุขภาพอนามัยเป็นส่วนใหญ่

2 ศูนย์เลี้ยงเด็ก (Child Care Center) รับเด็กตั้งแต่อายุ 2 - 6 ปี จัดทั้งภาครัฐ และเอกชน มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2 1 ศูนย์โภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยเลือกทำในท้องถิ่น ที่มีปัญหาโภชนาการมาก เพื่อช่วยให้เด็กเล็กในท้องถิ่นได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ให้ได้รับอาหารที่พอเพียงและส่งเสริมให้เด็กมีภาวะโภชนาการถูกต้องและสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ รับเด็ก อายุ 2 - 6 ปี

2 2 สถานะรับเลี้ยงเด็กของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รับเด็กอายุ 2½ - 6 ปี โดยเลือกเด็กจากครอบครัวยากจน และมีปัญหาไม่มีคนเลี้ยงดู

2 3 ศูนย์พัฒนาขั้นมูลฐาน สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย รับเด็ก อายุ 2½ - 6 ปี จัดในชุมชนแออัดเป็นผู้มีรายได้น้อยอยู่ใกล้ศูนย์บริการ

2 4 สถานะเลี้ยงเด็กกลางวันของสมาคมสตรีไทย เป็นสถานะเลี้ยงเด็กที่สมาคม สตรีรวม กับกรุงเทพมหานคร รับเด็กอายุ 2½ - 4 ปี ซึ่งพ่อแม่ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดู

2 5 สถานะเลี้ยงเด็กกลางวัน สมาคมมวย ดับบลิว ซี เอ ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือ เด็กยากจน

3 โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) รับเด็กอายุ 3 - 6 ปี มุ่งพัฒนาทางด้านวิชาการ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งจะเข้าเรียนในชั้นประถมปีที่ 1 ได้แก่

3 1 โรงเรียนอนุบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ดำเนินงานในโรงเรียน ประถมศึกษา รับเด็กอายุ 4 - 6 ปี

3 2 โรงเรียนเด็กก่อนวัยเรียน สังกัดกรมการศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อทำ ประโยชน์แก่สังคม รับเด็กอายุ 4 - 8 ปี

3 3 ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรมการฝึกหัดครู รับเด็กอายุ 4 - 6 ปี ทำให้ชนบทที่มี ฐานะยากจน

3 4 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรมการฝึกหัดครู

4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รับเด็ก อายุ 3 - 6 ปี เพื่อแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูและเผยแพร่ความรู้เรื่องการอบรมเด็กแก่ผู้ปกครอง

พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์ (2540 : 6) ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยใน 10 ปีข้างหน้า คือ 1) ควรได้เรียนรู้จากตัวอย่างบุคคลที่ดีและเหมาะสม ประสพการณ์ที่สร้างสรรค์ให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี และ 2) เด็กควรได้เรียนรู้และยอมรับความจริงของตนเองและสังคมแวดล้อมที่เกิดขึ้น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

วิลาสินี ฤกษ์จุฬิมล (2540 : 6 - 7) ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในทศวรรษหน้า จะต่างกับปัจจุบันตรงที่เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครู และครอบครัว ในการที่จะสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทุกด้าน โรงเรียนจะทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็ก ครอบครัว และโรงเรียน ต้องมีความร่วมมือและสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เด็กย่อมมีพัฒนาการที่ดี

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 29 - 33) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า มีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงหลายรูปแบบซึ่งแต่ละแบบ มีจุดมุ่งหมายวิธีการ ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1 โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นชื่อที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 - 7 ปี คำว่า “โรงเรียนอนุบาล” นี้ เริ่มต้นโย เฟดเดอริก โฟรเบล (Federich Froebel) นักการศึกษาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศเยอรมนี การจัดการศึกษาอนุบาลจะเน้นการจัดสิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์และหลักสูตรที่จะมุ่งพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตในด้านต่างๆ โดยเน้นกิจกรรมการเล่น การปรับตัว การแสดงออกทางร่างกายและการฝึกการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน (Hymes 1967 : 65)

2 สถานบริบาลเด็ก (Nursery School) โฮมส์ (Hymes 1967 : 65) กล่าวว่า “สถานบริบาลเด็ก” หรือ “เนิร์สเซอรี” เป็นโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กวัย 2 - 5 ปี โดยส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3 โรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียน (Preschools) หรือบางที่เรียกว่า “สถานบริบาล” (Nursery School) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเน้นพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กและเสริมสร้างกิจกรรมเฉพาะด้านที่เรียกว่า “Enrichment Activities” ซึ่งเป็นโครงการประจำวัน ปัจจุบันโรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียนจะเน้นพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยเน้นในรูปของกิจกรรมการเล่น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในระดับประถม

4 ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Child Care Center) คือ ศูนย์ที่ให้บริการการเลี้ยงดูเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ปี สำหรับพ่อแม่ที่ทำงานในเวลากลางวันตั้งแต่เช้าถึงเย็น ศูนย์เลี้ยงเด็ก กลางวันตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กในชุมชนต่างๆ ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวันมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น Day Care Center, Child Care Center, Day Nursery หรือ Children's Center ซึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม ก็คือโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ที่พ่อแม่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน โดยต่างจากสถานบริบาลหรือ Nursery School ในแง่ที่ว่า จะดูแลเด็กในช่วงอายุที่สูงกว่าสถานบริบาลและจะมุ่งพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว

อารมณ์ สติปัญญา สุขทริยภาพ พัฒนาการทางสังคม และการเตรียมความพร้อม เพื่อเรียนต่อในระดับประถม

5 บ้านรับเลี้ยงเด็ก (Family Day Care Homes) คือ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กที่จัดทำขึ้นที่บ้าน ซึ่งจะจัดขึ้นสำหรับรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 - 4 ปี ในบ้านของตน โดยรับเด็กจำนวนน้อยคน ซึ่งต้องมีใบอนุญาตจัดตั้ง (Feeney & others 1987 30)

6 โครงการเฮดสตาร์ท (Head Start) คือ โครงการสำหรับเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนหรือมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสเด็กได้มีโอกาสดูแลและพัฒนาเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ โดยจะรับเด็กที่มีอายุก่อนเข้าเรียนราวๆ 4 ปี เพื่อจัดพัฒนาเด็ก และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก (Hymes 1967 65)

7 ศูนย์แม่และเด็ก (Parent-Child Centers) คือ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่แม่และเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี

8 โครงการโฮมสตาร์ท (Home Start) คือ โครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเช่นกัน โดยเน้นการให้การศึกษาแก่พ่อแม่และเด็กที่บ้าน บางครั้งเป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนหรือวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

9 โครงการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ (Parent Education) คือ โครงการที่ให้การศึกษาแก่พ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการและการอบรมเลี้ยง และการให้การศึกษาบุตร ซึ่งอาจเป็นการจัดที่สถาบันการศึกษาหรือที่บ้านของเด็ก รวมทั้งโครงการจัดการศึกษาให้กับเด็กทารกและเด็กวัยเตาะแตะ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใด ทุกรูปแบบมุ่งเน้นการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย การให้ความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งการจัดสามารถจัดดูแลที่บ้านและจัดในสถานพัฒนา ซึ่งเรียกแตกต่างกันไป เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก (Nursery) โรงเรียนเตรียมอนุบาล (Nursery School) โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสนในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กและครอบครัวมากที่สุด

2 การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

2.1 นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการศึกษาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้วางนโยบายสำคัญๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก และการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้อย่างเป็นทางการ มีองค์ประกอบสำคัญ เกี่ยวกับนโยบายของชาติ คือ แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (ยาวพา เดชะคุปต์ 2542 47 - 59)

ตาราง 1 สรุปแผนการศึกษาแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะแรก พ ศ 2447 – 2475 (ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง)	เริ่มมีการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีรูปแบบเรียกว่า ชั้นมูลศึกษา มุ่งสอนเด็กก่อนประถมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ที่จะเข้าเรียนในระดับสูงต่อไป
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่สอง พ ศ 2475 – 2494 (หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง)	ยังคงเรียกชั้นมูลศึกษาและเปลี่ยนเป็นอนุบาลศึกษาใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ ศ 2494 มุ่งเตรียมให้เด็กอ่าน ออกเขียนได้เป็นสำคัญโดยกำหนดอายุเด็ก 3 - 7 ปี
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่สาม พ ศ 2494 – 2535	พ ศ 2503 การศึกษาปฐมวัยเป็นระดับหนึ่งของการศึกษา ก่อนการศึกษาภาคบังคับ กำหนดอายุเด็ก 3 - 6 ปี อบรม เบื้องต้นเพื่อให้เด็กพร้อมที่เข้ารับการศึกษาในชั้นประถม ศึกษา พ ศ 2520 รัฐเร่งรัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย สนับสนุนให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนจัดให้มาก มุ่งเตรียม ความพร้อม พ ศ 2535 เปิดโอกาสให้บุคคลเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ เหมาะสมกับวัยการศึกษาปฐมวัย มุ่งเน้นการอบรมดูแล และพัฒนาความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไป ขยายบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้กว้างขวาง

ตาราง 2 สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 9 (พ ศ 2504 - 2549)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	นโยบาย
1 แผนการศึกษาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ ศ 2504 - 2509)	มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุน เร่งการเกษตร การศึกษา และพัฒนาชุมชน
2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ ศ 2510 - 2514)	มุ่งพัฒนากำลังคน นำทรัพยากรและทุนมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่
3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ ศ 2515 - 2519)	มุ่งพัฒนาและการวางแผนครอบครัว เน้นการพัฒนา สังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ
4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ ศ 2520 - 2524)	มุ่งสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจ สร้างสวัสดิภาพทางสังคม
5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ ศ 2525 - 2529)	มุ่งพัฒนาหัวเมืองชายทะเลด้านตะวันออกและพัฒนา ชนบททั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ
6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ ศ 2530 - 2534)	เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม เสริมสร้างความเป็นธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึง และแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ ศ 2535 - 2539)	รักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง กระจายรายได้และพัฒนาสู่ภูมิภาค เร่งพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ธรรมชาติ ลดอัตราเพิ่มประชากรให้เหลือ 1.2 ในปี พ ศ 2539

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	นโยบาย
8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)	เป็นแผนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทย จากทุกสาขาอาชีพทั่วภูมิภาคของประเทศ เพื่อใช้เป็น แนวทางในการผึกกำลังรวมกันมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ การพัฒนาที่พึงประสงค์ในอนาคต คือ “เศรษฐกิจดี, สังคมไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน” ซึ่งจะเสริมความ ผาสุกแก่ประชาชนทั่วไปโดยถ้วนหน้า
9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9	ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง วางรากฐานการพัฒนา ประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการ พัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการ เรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความ มั่นคงทางสังคม ที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการ ดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุกด้าน

ตาราง 3 สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 9 (พ.ศ. 2504 - 2549)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) และ ฉบับที่ 2	ยังไม่ได้แยกเป็นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย สำคัญ คือ การขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง แต่ยังไม่ เน้นการศึกษาปฐมวัย
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519)	1 ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนอนุบาลของรัฐให้ดีขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เอกชนในการจัดการศึกษา 2 มีการเปิดโรงเรียนอนุบาลในอำเภอใหญ่ที่มีความเจริญทาง เศรษฐกิจและมีประชาชนหนาแน่น

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
ฉบับที่ 4 (พ ศ 2520 - 2524)	1 ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับในรูปแบบต่างๆ ตามความจำเป็นของท้องถิ่น 2 รัฐไม่เข้าดำเนินการเอง 3 รัฐจะกำหนดระเบียบในการจัดการศึกษาอนุบาลให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษายิ่งขึ้น 4 ขยายการศึกษาเด็กเล็กในท้องถิ่นที่เด็กส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่น
ฉบับที่ 5 (พ ศ 2525 - 2529)	1 วิจัยและพัฒนา รูปแบบ กำหนดมาตรฐานการพัฒนาเด็กวัยก่อนประถมศึกษา และอบรมผู้ดูแลให้สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2 สนับสนุนให้ชุมชนร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยมุ่งเน้นชนบท ท้องถิ่นห่างไกลและแหล่งเสื่อมโทรม 3 ชันเด็กเล็กให้เน้นการจัดในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาถิ่น 4 จัดการอนุบาลส่งมาเป็นตัวอย่างและการวิจัยเท่านั้น
ฉบับที่ 6 (พ ศ 2530 - 2534)	1 พัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของแต่ละท้องถิ่น 2 มุ่งขยายโครงการและการกระจายบริการการศึกษาและงบประมาณไปสู่ส่วนภูมิภาคชนบท 3 สนับสนุนให้เอกชนจัดชั้นอนุบาล 4 ปรับปรุงระเบียบการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเอกชนให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการลงทุน 5 ให้มีการจัดเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลในท้องถิ่นที่ห่างไกลและมีปัญหาทางภาษา เด็กในชุมชนแออัด และเด็กในพื้นที่ยากจน 6 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
ฉบับที่ 7 (พ ศ 2515 - 2519)	1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ให้ความพร้อมก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา 2 เน้นการจัดการศึกษาในรูปของชั้นเด็กเล็ก ในรูปของ ศูนย์พัฒนาเด็ก ทั้งนี้ให้ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
ฉบับที่ 8 (พ ศ 2520 - 2524)	1 ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาให้ขยายการศึกษาระดับ ปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 2 สนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน เปิดรับเด็ก เข้าเรียนได้ก่อนวัยเรียนตามความเหมาะสม 3 เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่ต้องพัฒนา 4 ขยายการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในชนบท และจัดเตรียมความพร้อมให้เด็ก
ฉบับที่ 9 (พ ศ 2545 - 2449)	เป็นการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล คือ พัฒนาทุกคน ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสได้เรียนรู้โดย 1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายเพื่อพัฒนารากฐานพัฒนาการ ของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม

จากตาราง 3 สรุปแผนการศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า นโยบายในช่วงแรกจะ มุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ เพื่อเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา แต่นโยบายในช่วงปีพุทธศักราช 2535 นโยบาย ได้เปลี่ยนไปโดยมุ่งพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาในระดับนี้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ตารางสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายในช่วงแรกมุ่งเน้นทางด้านการเกษตร ต่อมาก็ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น จนมาถึงแผนฯ ฉบับที่ 9 ที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาคน โดยเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งของครอบครัว

ตารางสรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบายยังไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาปฐมวัย แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงให้โรงเรียนอนุบาลมีคุณภาพดีขึ้นเริ่มจากสวนกลางแล้วกระจายออกตามท้องถิ่น จนกระทั่งให้ขยายการศึกษาระดับปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เน้นการพัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต

การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนทุกด้าน ทุกฝ่ายในสังคมไทยเห็นพ้องต้องกันว่า การศึกษาไทยมีคุณภาพต่ำ คุณภาพ การศึกษาของเยาวชนไทยด้อยลง เป็นผลให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเร่งปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาไทยและในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ประเทศไทยก็มีพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทางโครงสร้าง และวิธีการจัดการศึกษาซึ่งมุ่งให้เกิดการปฏิรูปอย่างจริงจัง

สาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น

มาตรา 13 (1) บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่ง อยู่ในความดูแล

มาตรา 14 (1) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

มาตรา 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

จากมาตราต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวสรุปว่าการศึกษาปฐมวัยจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถจัดได้ในสถานศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพ่อแม่ผู้ปกครอง บุคคลและสถาบันสังคมต่างๆ มีสิทธิที่จะได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

สรุปได้ว่าจากแผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จนถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้การศึกษาไทยมีคุณภาพตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ซึ่งจากนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้จัดทำแนวการจัดประสบการณ์และพัฒนาเป็นหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 และเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตร จนได้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้เห็นความสำคัญของการวางรากฐานในการพัฒนาเด็ก และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระยะต่อไปของเด็ก โดยให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เริ่มตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา

2.2 หน่วยงานที่จัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย

หน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย

โดยทั่วไปอยู่ภายใต้การดำเนินงานจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการที่หลากหลาย ซึ่งมีลักษณะการจัดเป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งแต่ละแห่งจะรับเด็กอายุแตกต่างกันตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี แบ่งกลุ่มได้ 2 กลุ่มคือ

1 หน่วยงานที่ให้การศึกษาและการพัฒนาเด็กในชั้นอนุบาล หรือเตรียมประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาการ เตรียมเด็กให้มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในชั้นประถม ซึ่งหน่วยงานประเภทนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3 - 6 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในการที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นระบบ วิธีการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและบุคลากร จึงมุ่งเน้นเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2542 (3) 32 - 37)

2 หน่วยงานที่มุ่งพัฒนาเด็กเล็ก หน่วยงานประเภทนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย ฯลฯ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

สถานเลี้ยงเด็ก (Nursery) เป็นสถานพัฒนาการศึกษาเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้นการดูแลเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันจะมีการจัดการศึกษาเพื่อการเสริมพัฒนาการตามวัย ความสำคัญอยู่ที่สุขภาพและปลอดภัย ที่ผู้ใหญ่ต้องให้การดูแลเป็นอย่างดี หลักการจัดมี 5 ประการ คือ 1) การดูแลที่มั่นใจได้ 2) การเลี้ยงดูมีคุณภาพ 3) มีการส่งเสริมการเรียนรู้ 4) มีการดูแลสุขภาพ 5) ดูแลความปลอดภัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2543 (1) 14 – 22)

โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) เป็นบริการการศึกษาและพัฒนาเด็กในรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อการให้การดูแลแก่เด็ก และส่งเสริมเด็กให้มีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ โรงเรียนเด็กเล็กเป็นสถาบันที่สนองความตบความต้องการของครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหาการดูแลการช่วยเหลือตนเองด้านการศึกษา หรือมีปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาและพัฒนา ซึ่งเป็นสิทธิที่พึงมีของเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2543 (2) 16 – 20)

หน่วยงานต่างๆ ที่จัดการศึกษาปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา ที่จัดในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล ชั้นเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

1 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

ส่วนใหญ่เปิดสอนชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาลขึ้นในโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง จุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในด้านการเรียนการสอน การวิจัย และเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองเด็กอีกด้วย ลักษณะการจัดเป็นแบบเดียวกับโรงเรียนอนุบาลทั่วไปที่มุ่งเตรียมความพร้อมเด็กสำหรับเข้าเรียนในชั้นประถม

2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จัดอยู่ในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล เนื่องจากรัฐไม่สามารถจัดการศึกษาในระดับนี้ได้อย่างทั่วถึง จึงสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการโรงเรียนที่มีมาตรฐาน มักจะเสียค่าเล่าเรียนสูง แต่ก็นับได้ว่าได้ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างมาก

3 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เปิดสถานศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนขึ้นในรูปแบบของโรงเรียนอนุบาล และชั้นเด็กเล็ก มุ่งให้ความรู้และพัฒนาเด็กก่อนที่จะมาเรียนในชั้นประถมศึกษา จังหวัดต่างๆ มีโรงเรียนอนุบาล จังหวัดละ 1 โรง เพื่อเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาในระดับนี้

4 กรมศาสนา

เริ่มโครงการสอนเด็กก่อนวัยเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 โดยใช้วัดเป็นสถานที่อบรมสั่งสอนเด็ก ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้พระได้ทำประโยชน์แก่สังคม และเป็นการเตรียมเด็กให้มีความรู้พื้นฐานก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมวัฒนธรรมอันดีงามให้เด็ก

5 กรมการฝึกหัดครู

โครงการที่กรมการฝึกหัดครูดำเนินการอยู่ คือ โครงการฝึกอบรมเด็กเล็กก่อนเกณฑ์บังคับเรียน ในโครงการฝึกหัดครูชนบท และโครงการสอนเด็กเล็ก ซึ่งเริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 - 2514 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กในชนบทที่มีอายุก่อนเกณฑ์บังคับ

โครงการฝึกอบรมเด็กเล็กก่อนวันเรียนในโครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นโครงการที่กรมการฝึกหัดครูจัดทำที่โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ ได้ทดลองทำในชนบทที่มีฐานทางเศรษฐกิจยากจน โดยรับเด็กอายุ 4-6 ปี เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนประถมศึกษา

โครงการฝึกอบรมเด็กเล็ก เป็นโครงการที่จัดอบรมเด็กก่อนเกณฑ์บังคับเรียนของกรมการฝึกหัดครู ส่วนมากเด็กจะมีอายุระหว่าง 3 ขวบกว่า ถึง 6 ขวบ โครงการนี้ดำเนินงานในโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครู เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า และฝึกหัดการสอน

6 กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหมู่บ้าน ศูนย์ดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเอง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกันในท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยมีกรมการพัฒนาชุมชนให้การสนับสนุนและประสานงานและกำลังขยายเขตการปฏิบัติงานตามโครงการให้กว้างขวางต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี ในเขตพัฒนาได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้วยการส่งเสริมความเจริญเติบโต ทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก พร้อมกับส่งเสริมให้ท้องถิ่นช่วยตัวเอง และร่วมมือกันพัฒนาเด็กโดย เผยแพร่วิทยาการแผนใหม่ไปสู่บิดามารดา ผู้ปกครองเด็ก และชุมชน ส่วนผู้ดูแลเด็กนั้น คัดเลือกจากบุคคลในท้องถิ่นที่ศรัทธาในการเลี้ยงดูเด็ก โดยที่ทางกรมการพัฒนาชุมชนทำการฝึกอบรมให้ ส่วนค่าตอบแทนนั้น โดยหลักการได้จากผู้ปกครองส่วนหนึ่ง และรัฐบาลจ่ายสมทบให้อีกส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ ทางกรมการพัฒนาชุมชนได้ให้การสนับสนุนตัดสินต่างๆ ให้ดังต่อไปนี้

- จัดสรรเงินอุดหนุนสมทบกับราษฎรในการก่อสร้าง
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการสอน
- จัดการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็ก
- จ่ายค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก ในกรณีที่ประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่ง

กรมการพัฒนาชุมชนจะพิจารณาเป็นรายๆ ไป ตามความจำเป็น

7 กรมอนามัย

หน่วยงานของกรมอนามัย จัดอยู่ในรูปแบบของศูนย์โภชนาการ ทั้งนี้เพราะในชนบทเด็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนอาหารที่จำเป็นสำหรับร่างกาย ทำให้กระทบกระเทือนต่อความเจริญเติบโตทั้งร่างกายและสมอง วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์

โภชนาการของกรมอนามัยนั้น มุ่งหมายให้เด็กในท้องถิ่นที่อยู่ในวัยเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี เผยแพร่ความรู้ทางโภชนาการแก่พ่อ - แม่ของเด็ก ตลอดจนช่วยเหลือครอบครัวที่ยากจน

8 ศูนย์สุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

จัดในรูปแบบของศูนย์สุขภาพจิต โดยให้บริการแก่เด็กในระดับอายุ 0 - 14 ปี รัฐได้จัดบริการสุขภาพจิตของเด็ก ให้บริการในการแก้ปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของเด็ก ตลอดจนประชาชนทั่วไป สำหรับในระดับเด็กเล็กจะแนะนำในด้านการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ด้านจิตวิทยา พัฒนาการทางจิตใจ อารมณ์ โดยมีหน่วยจิตเวชให้การตรวจรักษา

9 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และควบคุมสถานสงเคราะห์เด็ก และสถานรับเลี้ยงเด็กของเอกชน เพื่อให้ดำเนินงานด้วยดีมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกฎหมาย โดยสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน จะได้รับอุปการะเด็กกำพร้า เด็กครอบครัวยากจน อายุระหว่างแรกเกิดถึง 18 ปี ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนจะเลี้ยงเด็ก 2 ประเภท คือ ประเภทกลางวัน และประเภทประจำ อายุระหว่างแรกเกิดถึง 7 ปี

10 กรุงเทพมหานคร

จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Day Care Center) ขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานในความรับผิดชอบของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จัดบริการอาหารกลางวันให้กับเด็กเล็กในเขตต่างๆ โรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็กของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ปกครองในท้องถิ่นนั้นในการแบ่งเบาภาระ และช่วยพัฒนาเด็ก ฝึกความพร้อมก่อนเข้าเรียน ครูผู้สอนเป็นครูของกรุงเทพมหานคร สอนให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน เพียงแต่ผู้ปกครองช่วยบริจาคเครื่องเขียน แบบเรียน และอุปกรณ์บ้างตามสมควร

11 สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น

จัดบริการชั้นเด็กเล็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กและผู้ปกครอง โดยจัดเป็นชั้นเรียนสำหรับเด็กเล็กแทรกอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาล ผู้ปกครองเด็กช่วยเหลือโรงเรียนบ้างเล็กน้อย โดยจ่ายเป็นค่าจ้างครูสอนซึ่งอาจจะอาศัยคนท้องถิ่นนั้นมาช่วยสอน ความต้องการของผู้ปกครองที่จะส่งเด็กเข้ารับการบริการนับวันจะทวีจำนวนมากขึ้น

12 องค์การเอกชน

ประกอบด้วยสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนและคณะทำงานด้านเด็ก ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น มูลนิธิเด็ก มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก พิริยานุเคราะห์มูลนิธิ สหทัยมูลนิธิ สมาคมสงเคราะห์เด็กกำพร้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลักในการทำงานเพื่อพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยง ทั้งเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กเรื้อรัง เด็กถูกทอดทิ้ง ฯลฯ

14 กระทรวงกลาโหม

จัดในรูปของสถานศึกษาปฐมวัย โดยรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี โดยมีหน่วยรอตงที่ วรรณพร กาญจนภา (2544 43 - 44) ได้ศึกษาไว้ว่า กองทัพบก มีผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบดูแล มีสถานศึกษาปฐมวัยที่จัดตั้งโดยหน่วยงานของกองทัพบกทั้งสิ้น 92 แห่ง มีทั้งโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กองทัพอากาศ มีกรมสวัสดิการทหารเรือเป็นผู้รับผิดชอบดูแล มีสถานศึกษาปฐมวัยในความดูแลทั้งสิ้น 16 แห่ง

กองทัพอากาศ มีผู้บังคับบัญชาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ และผู้บังคับบัญชากองบินเป็นผู้รับผิดชอบดูแล มีสถานศึกษาปฐมวัยที่จัดตั้งโดยหน่วยงานของกองทัพอากาศทั้งสิ้น 11 แห่ง มีทั้งโรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยของกระทรวงกลาโหม มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือข้าราชการทหารในการเลี้ยงดูบุตรหลานขณะออกปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการทหารภายในหน่วยงาน

สรุปในปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนมากมาย ที่รับผิดชอบและดูแลการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อดูแลและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสม

2.3 สถานศึกษาปฐมวัยกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานกำลังพลที่มีกำลังพลมากหน่วยงานหนึ่งมีกองบัญชาการอยู่ที่ดอนเมือง กรุงเทพฯ และมีกองบินน้อยตั้งอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย รวม 12 แห่ง ปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย มีสถานศึกษาปฐมวัย 11 แห่ง จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสวัสดิการและแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูบุตรของข้าราชการในหน่วยงานและชุมชนข้างเคียง และเพื่อดูแลเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานและชุมชนข้างเคียง ให้มีพัฒนาการที่ดีอย่างเหมาะสมตามวัย อีกทั้งเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยของกองทัพอากาศทุกคน มีความพร้อมที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นต่อไป โดยมีสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งอยู่ในกองบินต่างๆ มีลักษณะการบริหารจัดการที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามประเภทของสถานศึกษาดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 1 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 1 จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้าน ทหารอากาศ กองบิน 1 ปัจจุบันมีเด็ก 11 คน รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 1 ปี รับเฉพาะบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ มีบุคลากรทั้งสิ้น 2 คน

2 ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก กองบิน 2 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 2 จังหวัดลพบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 อยู่ในความดูแลของโรงพยาบาลกองบิน 2 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 5 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ มีบุคลากรทั้งสิ้น 1 คน

3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 23 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 23 จังหวัดจังหวัดอุดรธานี จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2543 อยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้านทหารอากาศ รับเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน ถึง 4 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 30 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ มีบุคลากรทั้งสิ้น 2 คน

4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 21 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 21 จังหวัดจังหวัดอุบลราชธานี จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2535 อยู่ในความดูแลของแผนกสวัสดิการกองบิน 21 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 48 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้าง กองทัพอากาศและบุตรบุคคลทั่วไป มีบุคลากรทั้งสิ้น 3 คน

5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 4 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 4 จังหวัดนครสวรรค์ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 อยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้าน กองบิน 4 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 17 คน รับเฉพาะบุตร ข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ มีบุคลากรทั้งสิ้น 3 คน

6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 41 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 41 จังหวัดจังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2526 อยู่ในความดูแลของแผนกสวัสดิการกองบิน 41 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ปัจจุบันมีเด็ก 22 คน รับบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ และบุตรบุคคลทั่วไป มีบุคลากรทั้งสิ้น 3 คน

7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบิน 46 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 46 จังหวัดจังหวัดพิษณุโลก จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2537 อยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้าน กองบิน 46 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 14 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ มีบุคลากรทั้งสิ้น 3 คน

สถานอนุบาลเด็กเล็ก

1 สถานอนุบาลเด็กเล็กจันทบุรีเบกษา เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำโรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ก่อตั้งขึ้นเมื่อมกราคม 2517 ปัจจุบันมีเด็ก 107 คน รับเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ และบุตรบุคคลทั่วไป มีบุคลากรทั้งสิ้น 6

2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก กองบิน 56 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 56 จังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2536 อยู่ในความดูแลของแผนก สวัสดิการ กองบิน 56 รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 18 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ และบุตรบุคคลทั่วไป มีบุคลากรทั้งสิ้น 2 คน

สถานรับเลี้ยงเด็ก

สถานรับเลี้ยงเด็กฤทธิยะวรรณาลัย เป็นสถานศึกษาปฐมวัย ตั้งอยู่ ณ กองบิน 6 ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อยู่ในความดูแลของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศเป็นผู้ประกอบการและมีผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย เป็นผู้ทำการสถานรับเลี้ยง รับเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน ปัจจุบันมีเด็กจำนวน 74 คน มีพี่เลี้ยงจำนวน 10 คน

โรงเรียนอนุบาล

1 โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย เป็นสถานศึกษาปฐมวัย ปัจจุบันตั้งอยู่ ณ กองบิน 6 ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ณ เลขที่ 171 หมู่ 2 กองทัพอากาศ แขวงคลองถนน เขตสายไหม มีพื้นที่ 6 ไร่ 200 ตารางวา โดยพลอากาศโท หลวงเทวฤทธิ์พันธุ์กิตติ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนขึ้น เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2490 เพื่อเป็นสวัสดิการแก่บุตรหลานข้าราชการ และลูกจ้างกองทัพอากาศ ปี 2521 แผนกมัธยมได้โอนไปสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แผนกประถมได้โอนไปสังกัดกรุงเทพมหานคร แผนกอนุบาลก่อตั้งขึ้นเมื่อพฤษภาคม 2498 ปัจจุบันโรงเรียนมีกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศเป็นผู้รับใบอนุญาต โดยเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ปัจจุบันมีนักเรียน อนุบาลและเด็กเล็ก รวม 838 คน เปิดสอนอนุบาล 1-3 จำนวน 33 ห้องเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก 3 ห้องเรียน โรงเรียนอนุบาลรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างของกองทัพอากาศและบุตรบุคคลทั่วไปในชุมชน มีบุคลากรทั้งสิ้น 117 คน ปัจจุบันโรงเรียนมีอาคารเรียน 3 หลัง อาคารอเนกประสงค์ อาคารประกอบอาหาร อาคารธุรการ อาคารศูนย์กิจกรรม มีสนามขนาดใหญ่และสวนหย่อม ใช้งบประมาณของโรงเรียนในการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง กองทัพอากาศให้การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ ยานพาหนะพร้อมพลขับ

ประชากรในเขตโดยรอบพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ เนื่องจากทำเลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของกองทัพอากาศ ซึ่งกองทัพอากาศได้พัฒนาพื้นที่ส่วนที่ติดกับโรงเรียนด้านหนึ่งเป็นสวนพันธุ์ไม้ไทย ด้านฝั่งตรงข้ามเป็นโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช และสวนสุขภาพกองทัพอากาศ

เด็กของโรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยส่วนใหญ่เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างของกองทัพอากาศ บุตรบุคคลทั่วไปในชุมชนประมาณร้อยละ 30 เมื่อเรียนจบจากอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัยแล้วเด็กส่วนใหญ่จะไปเข้าชั้นประถม 1 ที่ฤทธิยะวรรณาลัยประถม ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน โรงเรียนสามารถรับเด็กเข้าเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้ปีละประมาณ 360 คน ถ้ามีจำนวนเด็กสมัครเกินกว่าจำนวนที่สามารถรับได้จะต้องมีการจับสลาก (โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย 2547)

2 โรงเรียนอนุบาลกองบิน 7 เป็นสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2525 อยู่ในความดูแลของผู้บังคับการกองบิน เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต รับเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี ปัจจุบันมีเด็ก 206 คน เป็นบุตรข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศ และบุตรบุคคลทั่วไป มีบุคลากรทั้งสิ้น 19 คน

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศนั้น มีนโยบายเพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูบุตรของข้าราชการในหน่วยงานเป็นหลักซึ่งการบริหารจัดการการกำหนดชื่อสถานศึกษาของแต่ละแห่งมีความเป็นอิสระขึ้นอยู่กับการบริหารและบริบทของแต่ละกองบิน

3 การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย รับเด็กอายุตั้งแต่ 2½ - 6 ปี แต่อาจมีการยืดหยุ่นได้ สถานศึกษาเอกชนบางแห่งอาจรับเด็กตั้งแต่ 1½ หรือ 2 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ และความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นสำคัญ การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมักมีจุดมุ่งหมายหลักเฉพาะของตนเองแตกต่างกันไปตามรูปแบบ คือ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น การจัดการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็ก ซึ่งเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากสภาพแวดล้อมรอบตัว การจัดการศึกษาให้เด็กวัยนี้ควรเป็นกิจกรรมที่ได้ สัตส่วนเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการทำกิจกรรมต่างๆ และให้เด็กเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบของการเล่น เพื่อให้เด็กสนุกสนานเกิดการค้นพบ รู้จักการแบ่งประเภทของการจัดกลุ่ม การแก้ปัญหา การใช้ภาษา ตลอดจนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นหลักการจัดอนุบาลศึกษาที่ดี จึงเป็นแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาอนุบาลให้สูงขึ้นมากที่สุดและดีที่สุด แม้จะปฏิบัติให้ครบทั้งหมดได้ยาก แต่สถานศึกษาก็สามารถทำกิจกรรมอื่นทดแทนได้ การจัดตามหลักการต่างๆ ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ครบประมาณเพิ่มเติม แต่อยู่ที่การพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญให้สามารถจัดอนุบาลศึกษาให้ถูกต้อง โดยอาศัยผลการวิจัยและทฤษฎีพัฒนาการเด็กอย่างแท้จริงเพื่อให้เด็กแต่ละคนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตน (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 5 - 6) และเพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมาย สถานศึกษาปฐมวัยควรมีการจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านการบริหาร

การบริหารโรงเรียนเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายทางการศึกษาของรัฐที่กำหนดไว้ และเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการบริหารและหลักการศึกษา โดยจะต้องพัฒนาเยาวชนในทุกด้าน ตั้งแต่บุคลิกภาพ สติปัญญา ความรู้ เจตคติ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็น พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ

ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิธีการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่องการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดดูแลเด็กให้มี คุณภาพดี การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน มีความมั่นคงทางการเงินและให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2533 : 8)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการบริการที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องดำเนินงานจัดโครงสร้างและบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 19 - 20) ได้กล่าวไว้ว่า มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายท่าน ได้แก่

- 1 หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ต่างๆ อย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน (ฮาร์ง บัวศรี)
 - 2 หลักสูตร คือ โครงการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ (สมิธ คุณากร)
 - 3 หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหาวิชาทัศนคติ แบบพฤติกรรม กิจวัตร สิ่งแวดล้อม (เอกวิทย์ ณ ถลาง)
 - 4 หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ (Alberty และ Albert)
 - 5 หลักสูตร หมายถึง ลำดับขั้นตอนของประสบการณ์ต่างๆ ที่เป็นเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อมุ่งสอนวิธีการคิดและปฏิบัติให้กับเด็ก (Smith, Stanley และ Shores)
 - 6 หลักสูตร คือ ข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2545 : 65 - 59) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้หลากหลาย ดังนี้

1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “กิจกรรมเน้นเด็กเป็นสำคัญ” แนวการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ คือ กิจกรรมเน้นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่เด็กๆ เป็นผู้เลือกตัดสินใจทำโดยมีครูเป็นผู้ให้ความสนับสนุน และคอยช่วยเหลือเด็กในการทำกิจกรรมนั้น ในระยะเวลาขณะนั้นแต่การจัดประสบการณ์เป็นตารางเวลาที่กำหนดลักษณะกิจกรรมเปลี่ยนตามช่วงเวลาหนึ่งๆ เช่น เด็กๆ อยากรู้เรื่องช้าง ครูจัดกิจกรรมเล่านิทานเรื่องช้าง กิจกรรมศิลปะวาดรูปช้าง

2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “มวลประสบการณ์ของเด็กในโรงเรียน” แนวความคิดของการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นประสบการณ์ของเด็กในโรงเรียนมุ่งการสนองความต้องการของเด็กในด้านความเป็นมนุษย์ แนวการจัด

ประสบการณ์ให้เด็กนั้น เน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก กระบวนการกลุ่ม วิธีที่สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติต่อกันและกัน การสื่อสารระหว่างกัน

3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “แผนสำหรับการสอน” แผนสำหรับการสอนเป็นแนวการจัดประสบการณ์ที่ส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ให้ครูได้นำไปใช้ในห้องเรียน การวางแผนการสอนนี้ส่วนมากกำหนดระยะเวลา ซึ่งอาจจะเป็นการวางแผนการสอนระยะสั้นหรือระยะยาว มีระดับของรายละเอียดแตกต่างกัน บางรูปแบบเน้นกระบวนการของการทำกิจกรรม บางแผนเน้นเนื้อหา และบางอย่างเน้นกระบวนการตั้งจุดมุ่งหมาย

4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “การจัดประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนรู้” แนวการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ไม่แบ่งเป็นรายวิชา แต่จัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนเป็นเรื่อง หรือเรียกว่า หน่วย นำรายวิชาต่างๆ มาบูรณาการกัน แต่จะเป็นเรื่องหน่วย จะประมวลทุกวิชา ทั้งเนื้อหา กิจกรรมให้เด็กเรียนรู้

5 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “โปรแกรมการศึกษา” แนวการจัดประสบการณ์นี้ใช้เป็นการจัดโปรแกรมการศึกษาที่มีแนวการสอนแบบเฉพาะ อาทิโปรแกรมการจัดตามแนวของมอนเตสซอรี, โปรแกรมเฮดสตาร์ท โปรแกรมการสอนแบบวอลดอฟ ซึ่งชื่อของโปรแกรมมีความหมายบอกถึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีแนวการจัดของโปรแกรมนั้นๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยมีปรัชญาและหลักการ ดังนี้

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม โดยมีหลักการว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพโดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- 1 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 2 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 3 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

- 4 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านการเล่น การเล่นของเด็กในวัยนี้นอกจากทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือเป็นผลทางด้านจิตใจแล้ว ยังเป็นผลทางกายและอื่นๆ การเล่นสอนให้เด็กเข้าใจถึงโลกภายนอก สังคม และวัฒนธรรมซึ่งจะต้องเผชิญต่อไปในชีวิตที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่

เยาวยา เดชะคุปต์ (2525 : 41) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนควรจัดในลักษณะของ “การเล่นปนเรียน” ซึ่งจะสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กในวัยนี้มากที่สุด และในการสอนก็ควรจัดในรูปของการเตรียมความพร้อมหรือการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดจากการเล่น การกระทำและการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ในการจัดกิจกรรมไม่ควรเน้นการอ่านออกเขียนได้เป็นสำคัญ แต่ควรให้เด็กได้รับการฝึกการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543 : 22 - 23) กล่าวว่า คำว่า “ประสบการณ์” ในการศึกษาปฐมวัยนั้นแท้จริงคือ คำว่าหลักสูตรนั่นเอง เหตุที่ไม่ใช้คำว่าหลักสูตรโดยตรงเป็นเพราะว่าหลักสูตรจะทำให้ครูไปให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนที่เน้นการสอนการอ่าน เขียน ท่องจำ เหมือนการเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัยของเด็ก 6 ขวบแรก ที่ต้องการสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ตามวัย จึงเชื่อว่าการใช้คำว่าประสบการณ์ จะช่วยให้ครูพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์การเล่น และการกระทำกิจกรรมตามวัยของเด็ก ซึ่งแต่ละขวบปีมีความต้องการพัฒนาการและวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน แผนประสบการณ์จะช่วยให้ครูสามารถวางแผนทางที่บอกให้ครูทราบล่วงหน้าว่าครูจะสอนเรื่องอะไร อย่างไร ทำไม และสอนใคร โดยสอดคล้องตามหลักสูตรและนโยบายการศึกษาที่เปิดกว้างสำหรับครูให้วินิจฉัย และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก แต่ละอายุ สำหรับโรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery school) และแต่ละชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมจะพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็กเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

หลักสูตรส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวาและให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำงานกิจกรรมและการเล่น โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลก หลักสูตรไม่ได้เป็นแต่เพียงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนหรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวันของเด็ก ในการนำหลักสูตรไปใช้กับเด็กควรใช้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วย

ตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในวัยนี้เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยมีหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2540 23 - 24)

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2544 5 - 6) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กไว้ว่า เป็นการจัดการประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการตอบสนองความต้องการตามวัย และความสนใจของเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาของเด็กแบบองค์รวมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กิจกรรมจะมีลักษณะเน้นการเตรียมความพร้อมทางสุขภาพอนามัยและทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการเล่นเพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย

หลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กสำหรับเด็กต่ำกว่า 3 ปี

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักสำคัญดังนี้
ธรรมชาติของเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- อายุของเด็ก อายุของเด็กบ่งถึงระดับพัฒนาการและความสามารถของเด็กที่แตกต่างกันไปตามวุฒิภาวะในแต่ละช่วงอายุ

- พื้นฐานอารมณ์ของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานอารมณ์และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ แตกต่างไปตามลักษณะนิสัยส่วนบุคคล

- ภาวะสุขภาพของเด็ก สุขภาพของเด็กมีอิทธิพลต่อการโต้ตอบกับสิ่งเร้าและการปรับตัวของเด็กในสภาพแวดล้อมต่างๆ

คุณลักษณะของผู้ดูแลเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- อายุของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ไม่ควรมีอายุต่ำกว่า 25 ปี

- ความรู้และประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรมีความรู้หรือได้รับการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีมาโดยตรง หรือมีประสบการณ์การทำงานเลี้ยงดูเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ปี

- ภาวะสุขภาพของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคติดต่อใดๆ

- อุปนิสัยใจคอ ผู้ดูแลเด็กควรเป็นผู้ที่มีจิตใจรักเด็ก อ่อนโยน พุดจาไพเราะ มีความอดทน และความกระตือรือร้นในการเอาใจใส่ดูแลเด็ก

ลักษณะของกิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีลักษณะมุ่งตอบสนองความต้องการทุกด้านของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

กิจกรรมส่งเสริมกิจวัตรประจำวัน กิจกรรมที่จัดให้เด็กมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง สมบูรณ์ และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ได้แก่ การจัดให้เด็กได้รับอาหารตามความต้องการของร่างกาย ได้รับภูมิคุ้มกันโรค ได้รับการพักผ่อนนอนหลับอย่างพอเพียง ได้รับการขับถ่ายและทำความสะอาดร่างกาย ตลอดจนการช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหารและการแต่งตัว เป็นต้น

กิจกรรมพัฒนาการใช้ประสาทสัมผัส กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ฝึกทักษะการใช้สายตาการมองเห็น การฟัง การชิมรส การได้กลิ่น และการสัมผัส ได้แก่ การจัดหาของเล่นสีสันสดใสมีเสียง และเคลื่อนไหวได้ การเล่นจ๊ะเอ๋ การเล่นซ่อนสิ่งของ และกิจกรรมให้เด็กทดสอบประสาทสัมผัส เป็นต้น

กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกกำลังกาย และเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อแขน-ขา และมือ-นิ้วมือ ได้แก่ การจัดให้เด็กฝึกการประสานงานของกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ การเคลื่อนไหวตามจังหวะเสียงเพลง-ดนตรี การรู้จักทรงตัวขณะยืน-เดิน เป็นต้น

กิจกรรมพัฒนาความรู้สึก-อารมณ์ต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้แสดงความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ ได้แก่ การเล่านิทาน การฟังเพลง-ดนตรี การเล่นจินตนาการกับตุ๊กตาหรือของเล่นต่างๆ และการทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ เป็นต้น โดยให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมคนเดียวและทำร่วมกับเพื่อน

กิจกรรมพัฒนาการใช้ภาษา กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ใช้ภาษาสื่อความหมายและแสดงออกด้วยคำพูด ได้แก่ การพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่อง การท่องคำคล้องจอง การเล่านิทาน และการร้องเพลง โดยกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งคำพูดและการกระทำ

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี

จากการศึกษาเอกสาร เรื่องคู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546 : 3 - 5) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต ประเมินพัฒนาการอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม ประสบการณ์ที่จัดครอบคลุม

ประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม จัดขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก จากใกล้ตัวไปไกลตัว เกิดการเรียนรู้จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการจัดประสบการณ์ตามกิจวัตรประจำวัน และแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนด แต่อาจปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นตามสภาพที่เป็นจริง และความสนใจของเด็กไม่กำหนดตายตัวจนเกินไป แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นดังนี้

- 1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ
- 6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- 7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
- 10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและให้ใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ วาดด้วยแนวทาง วิธีการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย นำเสนอโดยตามขอบข่ายกิจกรรมประจำวันของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรม การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การพัฒนา

กล้ามเนื้อเล็ก การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาสังคมนิสัย การพัฒนาการคิด การพัฒนาภาษา การส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเสนอแนะถึงแนวทาง ทิศทางวิธีการจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมย่อยๆ ที่กำหนดไว้ในขอบข่าย กิจกรรมประจำวัน ในหลักสูตรนำเสนอแบบความเรียงที่ละกิจกรรม ในทุกกิจกรรมจะระบุถึง

- 1 ความหมายของกิจกรรมหรือประสบการณ์
- 2 วิธีการจัดประสบการณ์
- 3 การจัดสภาพแวดล้อม
- 4 การจัดการเกี่ยวกับสื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 5 บทบาทเด็ก
- 6 บทบาทครู
- 7 การประเมินพัฒนาการ

จากการศึกษาเอกสาร คู่มือ หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกรม วิชาการ (2540 : 23 - 24) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

- 1 กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ
- 2 กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม
- 3 กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม
- 4 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น
 - วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที
 - วัย 4 ขวบ มีความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที
 - วัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที
- 5 กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่
- 6 การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย จะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้สัมผัส สังเกต เปรียบเทียบ ทดลอง เพื่อให้เกิดการรับรู้ทางสมองด้วยตัวของเด็กเอง กิจกรรมที่จัดควรจะเน้นที่ขั้นตอน กระบวนการที่ส่งเสริมการสังเกต การคิด การสื่อสารปฏิสัมพันธ์มากกว่า ผลงานที่ครูกำหนดเป็นเกณฑ์ว่าต้องทำได้ กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุดนั้น จะต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุนคอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการ

ทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้เล่น ลงมือปฏิบัติจริง และมีการกระทำร่วมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน เด็กและครูจะเป็นผู้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการสัมผัส สัมผัส แยกแยะ เปรียบเทียบ ทดลอง สังเกต ได้ใช้หรือปฏิบัติจริง ไม่ใช่อยู่ที่การนำเสนอหาหรือแนวคิดไปท่องจำ

ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีนักการศึกษาได้ให้แนวทางและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ไว้ดังนี้

ราศี ทองสวัสดิ์ (2533 : 82) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มุ่งให้พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดประสบการณ์ในรูปกิจกรรมแทนการสอนเป็นวิชา

2 การพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้านโดยไม่เน้นการสอนอ่าน - เขียนในระดับปฐมวัยนั้น จะไม่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประถมศึกษาต่ำกว่าเด็กที่เรียน อ่าน - เขียนในระดับประถมศึกษาแต่อย่างใด

3 ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยนั้นเป็นเพียงขั้นพื้นฐานในขณะที่ระดับประถมศึกษาจะเน้นทักษะการคิดคำนวณเป็นใหญ่

4 การจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยนั้นจะยึดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นหลักในการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ ซึ่งจะแตกออกมาเป็นรายการประสบการณ์ และเนื้อหาซึ่งจะใช้จัดทำเป็นแผนการจัดประสบการณ์ต่อไป

5 การจัดประสบการณ์แก่เด็กจะบังเกิดผลดีหากมุ่งพัฒนาเด็กทุกด้านยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้หลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งกิจกรรมสงบ กิจกรรมเคลื่อนไหว จัดทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน และควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด

เด็กปฐมวัยนอกจากจะได้เรียนรู้ทางด้านสติปัญญาแล้ว ควรได้รับการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และเรียนรู้สิ่งอื่นๆ ที่เสริมสร้างพัฒนาการที่ดั่งามควบคู่กันไปด้วย ซึ่ง วาโรเพ็งสวัสดิ์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า สัดสวนของเวลาและกิจกรรมในแต่ละวันสามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับครูและสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1 การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำ ฝึกทักษะเกี่ยวกับการช่วยเหลือตัวเอง
2 การเล่นเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจด้วยตัวเอง
3 การแสดงความรู้สึก เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกภายใน เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

4 กิจกรรมด้านสังคม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งปัน และการแก้ปัญหา

5 กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ โดยการเคลื่อนไหว หรือการใช้ของวิเศษต่างๆ

6 กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้ของเด็ก

สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กวัยนี้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ดังนั้น วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดจึงถือว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยได้ทั้งสิ้น

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอนสำหรับจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ตามลักษณะการใช้งานเป็น 3 ประเภท คือ

1 สื่อสำหรับเตรียมการสอนของครูเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร วิธีสอนกิจกรรม และตัวเด็ก ซึ่งได้แก่ คู่มือครู หนังสือ เทป ภาพยนตร์ คู่มือและเอกสารประกอบการสอน

2 สื่อสำหรับประกอบบทเรียนเป็นสื่อที่ใช้เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น แบ่งเป็นสื่อที่ได้มาจากการจัดหา เช่น สื่อที่มีตามธรรมชาติ พืช สัตว์ ไม้ หิน ดิน ทราย และสื่อที่ได้จากการประดิษฐ์ เช่น หุ่นประเภทต่าง ๆ ตุ๊กตาผ้า เกมการศึกษา

3 สื่อสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก เป็นสื่อที่นำมาจัดเป็นมุกกิจกรรมสำหรับเด็ก

บริวเวอร์ (Brewer 2004 : 234) ได้เสนอแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนการสอนดังนี้

- 1 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้ได้กับหลายประสบการณ์
- 2 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ทนทานต่อการใช้ได้กับหลายประสบการณ์
- 3 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์หลายอย่าง เช่น บล็อกซึ่งสามารถใช้ก่อสร้าง นับจำนวน แยกสี แยกรูปทรง ฯลฯ ได้

4 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้กับเด็กที่มีอายุ และความสามารถที่แตกต่างกัน เช่น การเล่นเกมที่เด็กเล็กสามารถเล่นโดยการตวงจากภาชนะหนึ่งไปอีกภาชนะหนึ่ง ขณะที่เด็กที่โตขึ้นหน่อยสามารถใช้เล่นเพื่อเปรียบเทียบปริมาณและน้ำหนัก และเด็กโตสามารถเล่นเกมในลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น

- 5 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ปลอดภัยที่เมื่อแตกหักแล้วไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนบุคลากรควรมีการวัดและประเมินผลเด็กเพื่อให้ทราบว่าการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กบรรลุเป้าหมายเพียงใด การประเมินพัฒนาการและเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กก่อนประเมินศึกษาวิธีวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ครูจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน

ใช้เป็นข้อมูลในการ สื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมิน ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในวัยนี้ ได้อีกด้วย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 12 - 13) กล่าวว่า สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่ใช่การ อาน คัด เขียน และคิดเลข เพราะการสอนเช่นนั้นเป็นการเร่งพัฒนาการเด็กให้เร็วไปกวาธรรมชาติ เด็กไม่สามารถทำได้ ซึ่งเป็นการสร้างให้เด็กเครียดและคับข้องใจ และเป็นการทำลายสุขภาพจิต ของเด็ก โดยธรรมชาติพัฒนาการของเด็กจะเป็นไปอย่างตอเนื่องจากง่ายไปสู่ความซับซ้อน พัฒนาการของเด็กแต่ละคนมีอัตราแตกต่างกันในแต่ละด้าน ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะเป็นองค์ ความรู้สะสม ซึ่งต้องเกิดจากการเล่นหรือการทำกิจกรรม ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากบ้าน หรือที่ ครูจัดขึ้น จะทำให้เด็กเรียนรู้ข้อความรู้ด้วยการซึมซับประสบการณ์จากการพูด การฟัง การสังเกต และการใช้ความคิดขณะทำกิจกรรมและสัมผัสกิจกรรมที่เด็กได้รับนั้นต้องสอดคล้องกับระดับ พัฒนาการของเด็กด้วย

การสอนเด็กปฐมวัยมิใช่การบอกเด็กให้ทำตามคำสั่งของครู หรือทำกิจกรรมตามที่ ครูกำหนด แต่การสอนเด็กปฐมวัยคือการแนะแนว และอำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็ก เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ครูจัด สิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดการอยากเรียนรู้ เด็ก ปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัส ได้ทดลอง และได้คิดแก้ปัญหา กิจกรรมการ เรียนการสอนที่ครูจัดต้องมีความหลากหลาย และให้เวลาแก่เด็กมากพอ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยซึ่ง มีประสบการณ์ต้นทุนน้อย พัฒนาการทางปัญญายังไม่เป็นนามธรรม ครูต้องให้เด็กมีการสะสม ประสบการณ์ต้นทุนด้วยตัวเด็กเอง โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กสามารถสัมผัสได้ คิดค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การ จัดให้เด็กเรียนรู้โดยผ่านรูปแบบของการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และเกิดทักษะ ในการเรียนรู้ชีวิต

3.3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญที่สุด ในการที่จะพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการ เป็นไปตามวัยได้อย่างเหมาะสม คือ ครู หรือผู้ดูแลเด็ก เพราะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดเมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดีทั้ง ทางด้านบุคลิกภาพ ความรู้ คุณธรรม

เบญญา แสงมลิ (2516) กล่าวว่า ถ้าครูเป็นผู้ที่มีลักษณะดีเด็กย่อมจะเป็นผู้ที่มี บุคลิกภาพที่ดีไปด้วย บุคลิกลักษณะของครูอนุบาล ควรมีดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ

- 1 รักเด็กผู้ที่จะเป็นครูอนุบาลหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็กนั้นต้องมีนิสัยรักเด็กอย่างแท้จริง การรักเด็กเป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง มีเฉพาะบุคคล ต้องมีความสามารถเข้ากับเด็กและทำงานร่วมกับเด็กได้อย่างทั่วถึง โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
- 2 ยิ้มแย้มแจ่มใสครูอนุบาลควรเป็นบุคคลที่ยิ้มแย้มง่าย มองดูราเริง แจ่มใส น่าพูด น่าเคารพคบหาสมาคมด้วย ทำให้ผู้อยู่ใกล้รู้สึกอบอุ่น
- 3 มีเมตตากรุณาผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณาถ้าครูปกครองเด็กด้วยความเมตตากรุณา ก็จะทำให้เด็กวางใจและเป็นคนดี
- 4 อารมณ์ดี ผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย ไม่โมโหร้าย ไม่ตื่นตกใจและตื่นเต้นจนเกินไป และมีอารมณ์ร่วมกับเด็กด้วย
- 5 ใจเย็นครูอนุบาลต้องเป็นบุคคลที่ใจเย็น เนื่องจากอยู่กับเด็กเล็กๆ ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเด็กจะมีอยู่เสมอจึงต้องหัดเป็นคนใจเย็นรู้จักรับฟังพิจารณาเรื่องราวและชี้แจงอย่างมีเหตุผล
- 6 อดทน การอบรมดูแลเด็กนั้น ครูจะต้องฝึกตนเองให้มีความอดทน เพราะเด็กยังไม่สามารถเข้าใจและทำอะไรได้เท่าผู้ใหญ่ จึงต้องใช้เวลาและความอดทนอย่างมากในการฝึกอบรมเด็ก
- 7 ขยัน ผู้ที่อยู่กับเด็กนั้นต้องเป็นผู้ที่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ไม่เบื่องานในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอไม่ดูดาย ขยันทำงานให้สำเร็จไปด้วยดี
- 8 ซื่อสัตย์ ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน ซื่อตรงต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นแบบอย่างให้เด็กประพฤติตาม
- 9 ยุติธรรม ผู้ที่สอนเด็กๆ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมอย่างยิ่ง การอยู่กับเด็กนั้นจะพบปัญหา ซึ่งเด็กกระทำอยู่เสมอ จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบตัดสินตามเหตุผล โดยวางตนเป็นกลางจริงๆ
- 10 ตัดสินใจดี ผู้ที่อบรมเด็กนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีเหตุผลและผล มีความรอบคอบเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
- 11 คล่องแคล่ว ว่องไว การอยู่กับเด็กเล็กๆ ซึ่งซุกซนและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ นั้นครูอนุบาลจึงควรคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง สามารถติดตามเด็กได้ทัน
- 12 ทรวทรงและทำทางดี ครูอนุบาลจึงควรฝึกในการนั่ง การเดิน การยืนให้ถูกท่า ระวังตัวทรวทรงตัวตรงอยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างของนักเรียน
- 13 วาจาสุภาพ ผู้ที่อยู่กับเด็กๆ นั้น ต้องระวังตัวอย่างยิ่งในการพูด ด้วยเด็กนั้นอยู่ในระยะที่การเรียนรู้ทางภาษากำลังเจริญ การพูดต้องชัดเจน ไม่เบาหรือไม่ดังเกินไป น้ำเสียงไพเราะ ไม่กระโชกโฮกฮาก การพูดควรชัดถ้อยชัดคำ มีจังหวะในการพูดช้าแต่หนักแน่น เด็กจะจดจำสิ่งที่ ได้ยินและพูดตาม

14 มีกิจกรรมายาหติ ครูเด็กเล็กๆ ควรมีกิริยาเรียบร้อย รู้จักกาลเทศะ รู้จักมารยาทต่างๆ ที่ใช้ในสังคม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

15 ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เด็กเล็กๆ นั้นยังต้องการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ครูสอนเด็กเล็กควรให้ความอบอุ่นแก่เด็กเหมือนคนในครอบครัวของตัวเอง สิ่งนี้เป็นเครื่องช่วยให้เด็กอยากมาโรงเรียน

16 เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูสอนเด็กเล็กๆ นั้นควรมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 2 - 7 ปี และสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้

17 ชอบศิลปะ ครูที่สอนเด็กอนุบาลนั้น ควรสามารถวาดเขียนได้ ร้องเพลงได้หรือทำการฝีมือได้ เล่นดนตรีได้ เหล่านี้จะช่วยให้การสอนเด็กเล็กได้

18 สุขภาพดี ครูควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ยิ่งอยู่กับเด็กเล็กมากเท่าใด ครูจะต้องระวังในเรื่องสุขภาพให้มาก และครูอนุบาลควรมีสภาพดี เนื่องจากต้องพูดต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอ บางทีก็เล่นกับเด็กด้วย

19 แต่งกายดี ครูที่อยู่กับเด็กควรแต่งกายให้น่าดู สะอาด เรียบร้อย เด็กๆ นั้นรักครู จึงชอบมองครูและจดจำสิ่งต่างๆ ของครูด้วยการที่เด็กได้เห็นสิ่งรอบตัวของเด็กดีงาม มีระเบียบ เด็กก็จะเป็นผู้มีระเบียบไปด้วย

20 เข้ากับบุคคลอื่นได้ ครูอนุบาลนั้นไม่เพียงแต่เข้ากับเด็กได้ ควรจะฝึกให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ด้วย เพราะครูอยู่กับเด็กนั้นจำเป็นต้องพบปะบุคคลอื่นอยู่เสมอ เช่น ผู้ปกครอง เด็ก เจ้าหน้าที่โรงเรียน แพทย์ พยาบาล ตำรวจจราจร เป็นต้น

ด้านความรู้

ครูควรมีความรู้ด้วยวุฒิทางการศึกษาด้านปฐมวัยหรือได้รับการอบรมด้านปฐมวัย มีความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก รู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ทันการเปลี่ยนแปลง ครูอนุบาลควรรู้จักการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตลอดจนรู้จักการจัดประสบการณ์ แก่เด็ก

1 ครูอนุบาลเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ควบคุมดูแลเด็ก เด็กวัยนี้จะทดลองความสามารถของตนอยู่แล้วถ้าครูช่วยให้เด็กทำให้กำลังใจแก่เด็ก เด็กก็จะลงมือทำด้วยความเต็มใจ ครูเป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือให้เด็กได้ทำกิจกรรมงานได้สำเร็จสมปรารถนา

2 ให้การอบรมเด็ก เด็กในวัยอนุบาลนี้ควรได้รับ “การอบรม” มากกว่า “การสอน” โดยครูเป็นผู้คอยชี้แจง ชักจูง และควบคุมอยู่ ให้เด็กรู้จักคิด รู้จักสังเกต รู้จักเปรียบเทียบ สามารถตัดสินใจพึ่งพาตนเองได้

3 ให้อิสระภาพแก่เด็ก การที่ครูใช้วิธีบังคับให้เด็กนั่งนิ่งๆ อย่างผู้ใหญ่เป็นการอบรมที่ขัดกับจิตใจของเด็กในวัยนี้มากที่สุด แต่การให้อิสระภาพย่อมมีขอบเขต

4 ระวังดูแลให้ความปลอดภัย เด็กเล็กๆ ที่ร่างกายแข็งแรง สุขสบายจะไม่อยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวอยู่เสมอ และยังไม่รู้จักระวังรักษาตัวได้เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ครูอนุบาลต้องดูแลให้อยู่ในสายตาอยู่เสมอ

5 ครูควรรู้จักดูแลจัดการเลี้ยงเด็กเพื่อให้เติบโตและสุขภาพดีโดย

- จัดการเรื่องการรับประทานอาหาร โดยจัดอาหารที่มีประโยชน์ และเหมาะสมกับเด็กให้รับประทาน 3 เวลา คือ สาย กลางวัน และบ่าย

- จัดเรื่องนอนและการพักผ่อน จัดให้เด็กได้นอนหลังจากเล่นทุกครั้งและนอนกลางวันประมาณ 2 ชั่วโมง

- จัดเรื่องการเล่น จัดให้เด็กได้เล่นในร่มและกลางแจ้งทุกวัน

- จัดเรื่องการถ่ายให้เด็กถ่ายเมื่อร่างกายต้องการ

- จัดเรื่องการรักษาความสะอาด ให้เด็กรู้จักล้างมือ ล้างหน้าและอาบน้ำ ในการเลี้ยงดูครูต้องมีความรู้สึกต่อเด็กเสมือนเป็นแม่ของเด็กเอง

6 ส่งเสริมความเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้องเด็กจะมีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ จิตใจดี สติปัญญาเฉลียวฉลาด สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดี

7 ปลุกฝังนิสัยที่ดีงามเด็กเล็กอายุหนึ่งขวบจนถึงห้าขวบนี้เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต สิ่งใดที่ได้เห็นและได้ทำจะปลุกฝังเป็นนิสัยของเด็ก ถ้าบังเอิญสิ่งที่เด็กได้พบเห็นและกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ได้ฝึกหัดและกระทำ เด็กก็จะมีนิสัยที่ดีตัวเด็กตลอดไป

8 ขัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เด็กเล็กๆ ทุกคนที่อยู่ในชั้นอนุบาลจะมีนิสัยแตกต่างกัน บางคนขี้โมโห บางคนก็ดื้อ การที่เด็กมีนิสัยเช่นนี้ ก็เพราะว่าผู้ใหญ่ที่อยู่กับเด็กอาจตามใจเด็กด้วยความรัก หน้าที่ของครูอนุบาล คือ อาจต้องขัดเกลานิสัยไม่ดีหมดไป ซึ่งต้องใช้เวลานาน ครูต้องฝึกและอบรมอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความอดทน เมตตาปราณีต่อเด็ก

9 การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเตรียมสภาพร่างกายและจิตใจเด็กให้พร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นต่อไป

10 ให้เด็กมีความรู้เหมาะสมกับวัยเด็กทุกคนมีความอยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอผู้ใหญ่ มักจะมองไปในแง่ที่ว่าเด็กชอบทำลายของ แท้จริงแล้วเด็กต้องการเรียนรู้สิ่งนั้น สิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้ นั่น คือ สิ่งที่เด็กพบเห็นตามธรรมดา สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก เด็กต้องการคำตอบที่ง่าย ๆ ไม่ลึกซึ้งทุกอย่างที่เด็กเรียนรู้ต้องเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อเด็ก

ด้านคุณธรรม

ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญมากสำหรับครูอนุบาล เพราะเป็นแบบของเด็กคุณธรรมต่างๆ ที่จำเป็นควรมีดังนี้

- 1 รักเด็กเมตตาเด็ก
- 2 ให้ความยุติธรรมต่อเด็กทุกคนปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมกัน
- 3 ละเอียดรอบคอบ
- 4 ขยันขันแข็ง
- 5 อดทนสู้งาน
- 6 รักความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย
- 7 มีเหตุผล
- 8 มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่
- 9 ใจคอหนักแน่น
- 10 ยอมรับความจริง รักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
- 11 ซื่อสัตย์
- 12 วางตัวเข้ากับเด็กอย่างเหมาะสมซึ่งต้องเป็นไปได้อย่างหลายอย่างเช่น พี่เลี้ยง

นางพยาบาล แม่ หรือพ่อคนที่ 2 หรือผู้พิพากษา เป็นต้น

วโร เฟิงส์วส์ดี (2544 189) กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้บทบาทในการจัดประสบการณ์และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยบุคลากรจะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งเด็กจะเลียนแบบบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ

คลิค (วรรณพร กาญจนภา 2540 14, อ้างอิงจาก Click 1981) ได้เสนอว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยควรมีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีความสามารถในการวัดและประเมินผลสำเร็จของเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ และมีความสามารถในการเลือกใช้สื่อและแหล่งของสื่อที่มีความหลากหลาย

มอริสัน (สุปราณี รื่นพิทักษ์ 2545 23, อ้างอิงจาก Morrison 1991) ได้กล่าวถึงบุคลากรในด้านการศึกษาปฐมวัยว่าประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้คือ

1 นักการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ผู้ที่ทำงานกับเด็กอายุ แรกเกิด-8 ปี และมีเจตจำนงที่พัฒนาดตนเอง โดยเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรม ในการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะทางการศึกษาปฐมวัย

2 ครูปฐมวัย หมายถึง ผู้รับผิดชอบการวางแผนและการจัดโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียน นิเทศผู้ช่วยครู และผู้ดูแลเด็ก ปกติต้องสำเร็จการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา หรือพัฒนาการเด็ก

3 ผู้ช่วยครูปฐมวัย หมายถึง ผู้ทำหน้าที่วางแผนและจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ดูแลเด็กและให้ความรู้แก่เด็ก

4 ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ดูแลเด็กและช่วยครูให้การศึกษาแก่เด็ก

5 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ให้การดูแลเบื้องต้นแก่เด็ก สนับสนุน ป้องกัน และแนะนำเด็กในฐานะผู้ปกครองและพร้อมร่วมมือกับครูและโรงเรียน

วโร เฟิงส์เวิร์ท (2544) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

1 บทบาทหน้าที่ในการสอน การสอนหรือการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ถือเป็นหน้าที่หลักของครูปฐมวัย ก่อนที่จะจัดประสบการณ์ครูปฐมวัยจำเป็นจะต้องมีการเตรียมการในด้านต่างๆ เช่น เตรียมเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่จะสอน เตรียมสภาพหรือบรรยากาศของห้องเรียน เป็นต้น ในระหว่างดำเนินการสอนครูปฐมวัยจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้แสดงออก ได้ใช้ความคิดในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจในบทเรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน และสามารถนำเอาความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้

2 บทบาทและหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี เด็กวัยนี้ยังเล็กมากจำเป็นที่ครูปฐมวัยจะต้องอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังจริยธรรมและระเบียบวินัยต่างๆ เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

3 บทบาทและหน้าที่ในการควบคุมดูแลเด็กเล่น การเล่นถือเป็นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การให้เด็กเล่นถือเป็นโอกาสการให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เด็กเล่นกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความพอใจซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสติปัญญาและด้านสังคม

4 บทบาทและหน้าที่ในงานธุรการประจำวัน งานธุรการในชั้นเรียนปฐมวัย ได้แก่ บัญชีเรียกชื่อ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ หลักฐานการวัดและประเมินพัฒนาการ สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก หลักฐานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่ครูปฐมวัยทุกคนต้องทำเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก ทำให้ทราบพัฒนาการให้ด้านต่างๆ ตลอดจนพฤติกรรมของเด็ก โดยครูปฐมวัยจะนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการแก้ไข และพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

เคสเตอร์ (Keister 1977) ได้กล่าวถึงบุคลากรผู้ดูแลเด็กไว้ดังนี้

- 1 เป็นผู้ที่ยึดมั่นถึงความสำคัญของเด็ก
- 2 ยึดมั่นถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
- 3 เอาใจใส่สิ่งซึ่งเด็กกำลังเรียนรู้
- 4 พุดคุยและเล่นกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ
- 5 ไวต่อความต้องการของเด็ก

6 ให้กำลังใจและสนับสนุนเด็กในขณะที่เด็กกำลังเรียนรู้ทักษะต่างๆ

7 เรียนรู้วิธีการที่ทำให้เด็กมีความสุข

โฮนิค (Honig 1986) กล่าวว่า ครูหรือผู้ดูแลเด็กวัย 1 - 3 ปี จำเป็นต้องมีเพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาความมั่นใจในตนเองของเด็กประกอบด้วย

1 การอุ้มและกอดเด็กด้วยความระมัดระวัง และอ่อนโยน

2 การตีความพฤติกรรมเด็กได้อย่างถูกต้อง และตอบสนองได้ทันเวลาที่เมื่อสังเกตเห็นสัญญาณของความคับข้องใจ

3 การดูแลเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและพัฒนาความไว้วางใจต่อผู้ดูแล

สวามินาธาน (Swaminathan 1988) กล่าวว่าครูหรือผู้ดูแลเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็ก ดังนั้นครูหรือผู้ดูแลควรเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ รักเด็ก มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อเด็ก มีความยืดหยุ่นสูง และมีความอดทนในการเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กแต่ละคน ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยต่ำกว่า 3 ขวบ มีความแตกต่างกันทั้งในด้านบุคลิกภาพ และการปรับตัว

ดังนั้นสรุปได้ว่าบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานในสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้บุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของโรงเรียน คือ การจัดทำหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร ซึ่งควรคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน

3.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

เด็กปฐมวัยมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ชอบการสำรวจ ทดลอง ซึ่งเป็นธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กสถานศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็กที่ทำการสอนอบรมและเลี้ยงดูเด็ก โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน เด็กวัยนี้จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในสถานศึกษาโดยเฉพาะเวลากลางวัน โดยมีครูพี่เลี้ยงและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ของเด็กในการอบรมดูแลเด็ก ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมมาของสถานศึกษา จึงควรเป็นสถานที่เด็กใช้เรียนรู้ กิน เล่น พักผ่อน ให้ความอบอุ่นและความสะดวกสบายแก่เด็ก

ขวัญจิรา ภูสังข์ และคณะ (2543 : 49 – 57) ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาไม่เพียงแต่จะมีครูและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเท่านั้น อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมยังจำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่ประสบการณ์ที่ครูให้และสิ่งแวดล้อมรอบตัวคือ การเรียนรู้ของเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

ห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการเนื้อที่ในการทำงาน เคลื่อนไหวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่รู้สึกอึดอัด การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ และมีชีวิตชีวา ภายในห้องเรียนควรจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมต่างๆ อาทิ มุมภาษา ซึ่งรวมถึงหนังสือนิทานต่างๆ และเทปสำหรับให้เด็กฟังนิทาน หรือเรื่องราวต่างๆ มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมคอมพิวเตอร์ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น

การจัดสภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน

ประสบการณ์นอกชั้นเรียนถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก โปรแกรมปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก คือ โปรแกรมที่ให้คุณค่าว่า ประสบการณ์เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ประสบการณ์กลางแจ้ง หรือภายนอกชั้นเรียนไม่ได้เป็นแค่เพียงเวลาสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น หรือพักผ่อนก่อนที่จะกลับเข้าไปสู่การเรียนรู้ในชั้นเรียน แต่ประสบการณ์ภายนอกชั้นเรียนจะให้รูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างจากในชั้นเรียนแก่เด็ก

ในสนามเด็กเล่นเด็กต้องการโอกาสสำหรับการเสี่ยงและการท้าทายทางร่างกาย เด็กต้องการพื้นที่สำหรับการปีนป่าย การกระโดด การวิ่ง การขว้าง การเตะ การม้วนตัว การสไลด์ และการแกว่ง ด้วยเหตุนี้เด็กจึงต้องการอุปกรณ์ พื้นที่ และผู้ใหญ่ที่คอยให้คำแนะนำและกำลังใจ เพื่อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

นอกเหนือจากการท้าทายทางด้านร่างกายต่างๆ แล้ว สภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียนยังควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ อีก เช่น การค้นพบโดยผ่านการพูดคุย การปลูกต้นไม้ การสำรวจโดยผ่านการเล่นน้ำ เล่นทราย การหามุมเงียบๆ สำหรับนั่งพักผ่อนหรืออ่านหนังสือ เป็นต้น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อาจเกิดขึ้นโดยผ่านการทำกิจกรรมศิลปะกลางแจ้งและการเล่นน้ำ เล่นทราย ด้วยเหตุนี้การวางแผนกิจกรรมกลางแจ้งหรือภายนอกชั้นเรียนจึงถือว่ามีค่ามาก

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา

บุญเยี่ยม จิตรคอน (2533 : 331) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลและมีความสำคัญแก่เด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย สถานที่ให้การศึกษาอบรมเด็กในระดับนี้ควรจัดเตรียมทั้งสภาพภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ควรมีให้เพียงพอเหมาะสมกับวัยและความสนใจและตกแต่งให้น่าดู จัดวางไว้ให้เด็กได้เลือกเล่นอย่างสนุก เลือกใช้และทดลองอย่างสะดวกสบาย ปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาควรจัดให้มีสภาพคล้ายคลึงบ้านของเด็กให้มากที่สุด เพื่อเด็กจะได้มีความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและอยากมาสถานศึกษา สภาพภายนอกห้องเรียนควรตกแต่งให้สวยงามและให้ได้ประโยชน์ เช่น ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และต้นไม้ใหญ่ เพื่อให้ร่มเงาเพื่อความสวยงามและเพื่อปลอดภัย พื้นสนามควรปรับให้เรียบสม่ำเสมอ ปลูกหญ้าเพื่อความสดชื่นน่าดู ควรดูแลความปลอดภัยไม่ให้มีเศษแก้ว เศษไม้ หินคม เพราะอาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้ บริเวณสนามควรดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย มีที่ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน ในสนามควรมีเครื่องเล่นสนาม และเครื่องเล่นสำหรับให้เด็กได้ออกกำลังกาย นอกจากนี้ควรมีที่เลี้ยงสัตว์ที่ให้ทั้งความสวยงามและฝึกนิสัยเด็กให้มีความเมตตา กรุณา สัตว์

กรมวิชาการ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญทาง การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กวัยอนุบาล เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข อาจแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรม โดยแบ่งพื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครู พื้นที่ปฏิบัติการกิจกรรมและการเคลื่อนไหว และพื้นที่จัดมุมประสบการณ์ หรือมุมเล่น

2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนและบริเวณนอกโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

สุจินดา ขจรรุงศิลป์ (2543 : 10) ได้กล่าวถึงการ จัดสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจถึงขั้นวุฒิภาวะ (Maturation) ขั้นพัฒนาการต่างๆ ตลอดจนความต้องการของเด็กเพื่อเป็นแนวในการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

นภเนตร ธรรมบวร (2546 : 176) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ทั้งนี้ เพราะสภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ครูบรรลุมิติวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นว่า ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับ

เด็กปฐมวัยครูจำเป็นต้องวางแผนสำหรับเด็กแต่ละคน และเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ นอกจากนั้น ครูจำเป็นต้องเข้าใจประสบการณ์ที่ผ่านมาและพัฒนาการของเด็ก รวมตลอดถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความเป็นตัวของตัวเองในเด็ก ครูและเด็กจะใช้เวลาอยู่ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ด้วยเหตุนี้ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอย่างเหมาะสมกับความสนใจ อายุ และพัฒนาการของเด็ก

อารมณ สุวรรณपाल (2537 78 - 79) ได้สรุปความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมต่อเด็กปฐมวัยดังนี้

- 1 ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 2 ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ในการเข้าสังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตต่อไปในสังคม

- 3 ช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ค้นคว้า ทดลอง สังเกต คิดหาเหตุผล และแก้ปัญหา ซึ่งเป็นพื้นฐานของกระบวนการคิดของเด็กต่อไปในอนาคต

- 4 ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก อันได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ราศรี ทองสวัสดิ์ (2526 167 - 168) ได้เน้นว่าการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก ลักษณะการจัดห้องเรียนควรเป็นแบบประหยัด ไม่แยกห้องเลนออกไว้ต่างหาก แต่จะจัดรวมไว้ในห้องเรียน หากห้องเรียนขนาด 7 X 9 เมตร อาจใช้เป็นทั้งรับประทานอาหารและห้องนอนในห้องนี้ได้เลย แยกห้องเรียนเป็นส่วนๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ

เบญจา แสงมลิ (2533 244) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

- 1 สนามของสถานศึกษาเด็กปฐมวัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการด้านร่างกาย และอารมณ์ของเด็ก สถานศึกษาเด็กปฐมวัยจึงควรจัดให้มีทั้งสนามหญ้าและสนามเด็กเล่น

- 2 สวนที่มีอยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กรักธรรมชาติและไม่ทำลายธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเด็ก การทำสวนจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบที่นิยมจัดกัน ได้แก่ การจัดสวนแบบยกทรง และสวนแบบกระถาง

- 3 สถานศึกษาเด็กปฐมวัย มีหน้าที่ปลูกฝังให้เด็กมีใจเมตตา กรุณา และรักสัตว์ไม่รังแกสัตว์ จึงควรจัดให้มีที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ด้วย สวนมากจะจัดให้อยู่ใกล้กับสวน หรืออาจเลี้ยงสัตว์บางอย่างไว้ในห้องเรียนได้ ถ้าสัตว์เหล่านั้นไม่ทำให้ห้องมีกลิ่นหรือสกปรก หรืออาจจัดแขวนกรงสัตว์ไว้ที่ระเบียงหน้าห้องเรียนก็ได้

สนามเด็กปฐมวัยควรจัดเป็นสองสวน คือ 1 สนามหญ้า และ 2 สนามเด็กเล่น

3.1 สนามหญ้า สนามส่วนหนึ่งซึ่งปลูกหญ้า เป็นที่สำหรับเด็กวิ่งเล่นและเล่นกับเพื่อนอาจใช้เสมือนเป็นห้องเรียนเด็กก็ได้ เช่น ครูเล่านิทานที่สนาม เด็กวาดภาพที่สนาม สนามส่วนนี้ควรมีต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงาแก่เด็ก เด็กๆ ชอบนั่งเล่นและนอนเล่นในสนามหญ้า เด็กจะเป็นสุขที่ได้วิ่งกระโดด ดูนก แมลง และธรรมชาติรอบๆ ตัวเขา สถานศึกษาบางแห่งที่มีเนื้อที่สนามกว้าง ริมสนามส่วนนี้อาจปลูกไม้ดอกไม้ใบเป็นกอๆ ทำให้สนามสวยงาม และเด็กก็จะเบิกบานใจที่ได้เห็นธรรมชาติที่มีสีสันน่าชื่นชม

ในชนบทบางแห่งสนามไม่เป็นพื้นเรียบทั้งหมด บางส่วนอาจมีพื้นดินสูงเป็นเนินก็ควรปล่อยให้ว่าง เด็กๆ ชอบปีนป่ายขึ้นลง เด็กจะสนุกสนานกับการวิ่งขึ้นลงเนิน บางทีก็กลิ้งตัวลงมา ทำให้เด็กได้ออกกำลังกาย เพียงแต่ระวังอย่าให้เนินนั้นมีสิ่งทำให้เด็กสะดุดหกล้ม

3.2 สนามเด็กเล่น สนามส่วนนี้จะเป็นที่ซึ่งจัดตั้งเครื่องเล่นสนามของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อใหญ่อันได้แก่ แขนขาและลำตัว เด็กชอบปีนป่าย กระโดด ห้อยโหน เครื่องเล่นสนามของเด็กจึงมีลักษณะให้เด็กได้เล่นตามความต้องการโดยใช้แขนขาออกกำลัง

สถานศึกษาเด็กปฐมวัยสวนมากมีเครื่องเล่นสนามดังนี้

3.2.1 ชิงช้า

3.2.2 สะพานเลื่อน

3.2.3 กระดานหก

3.2.4 ราวไต่

3.2.5 ราวโหน

3.2.6 โคร่งไม้

3.2.7 ม้าหมุน

3.2.8 เรือไล่

3.2.9 บอทรายและเครื่องมือในการเล่น เช่น เสียมเล็กๆ ถังที่ตักทราย

พิมพ์ทำด้วยไม้หรือพลาสติก

3.2.10 อ่างใส่น้ำและของลอยน้ำพลาสติก เช่น เรือ เบ็ด ปลา เครื่องดวง เช่น ถ้วย ขวด กระป๋อง ฯลฯ

สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดตั้งเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก คือ เครื่องเล่นชนิดหนึ่งๆ จะต้องตั้งให้ห่างกันพอควร มีเนื้อที่ซึ่งขณะที่เด็กหมู่หนึ่งกำลังเล่นก็จะไม่วิ่งไปโดนหรือชนเด็กหมู่อื่นที่กำลังเล่นเครื่องเล่นอย่างอื่นอยู่

ในการจัดห้องเรียน บริวเวอร์ (Brewer 2004 , 76) ได้ให้แนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไว้ดังนี้

1 พื้นที่ภายในห้องเรียนสามารถปรับใช้ได้หลายกิจกรรม เนื่องจากห้องเรียนและสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งมีพื้นที่จำกัด ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ต้องสามารถจัดกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรม เช่น มุมบล็อกลูก สามารถใช้เป็นโต๊ะเล่นได้อีกในเวลาอื่น

2 กิจกรรมที่ใช้น้ำควรจัดให้อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมถึงมุมศิลปะ มุมวิทยาศาสตร์ มุมน้ำ

3 กิจกรรมที่เจียบควรตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อที่เด็กต้องการทำงานเจียบๆ สามารถเข้ามาใช้ได้ แต่ “ความเจียบ” ไม่ได้หมายถึงเด็กไม่สามารถพูดได้ แต่หมายถึงกิจกรรมในมุมหนังสือ มุมการเขียน มุมการฟัง ที่ใช้เสียงในการทำงานน้อยกว่ากิจกรรมในมุมอื่น

ขวัญจิรา ภูสังข์ (2543 : 52) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลไว้ว่า ที่ตั้งและบริเวณโรงเรียน ถ้าจัดได้เหมาะสม จะสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอก มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยต้องคำนึงถึงและเตรียมให้พร้อมเพื่อให้เด็กๆ ได้เรียนรู้อย่างสะดวก สะอาด ปลอดภัย และมีความสุขเมื่ออยู่ในสถานศึกษา

3.5 ด้านการบริการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536 : 19) ได้ให้ความหมายของการบริการ นักเรียนว่าการบริการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ซึ่งจัดบริการให้นักเรียนวัยอนุบาล เพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัย และให้ผลเต็มที่ต่อการเพิ่มพูนความสมบูรณ์และประสบการณ์ชีวิตโดยตรงแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการนักเรียน ได้แก่ การจัดบริการด้านโภชนาการ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยและการจัดบริการด้านความปลอดภัยของนักเรียน

1 ด้านโภชนาการ

การดูแลด้านโภชนาการ สุขอนามัยและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่ร่างกายและสมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็ก ควรจะตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมให้เด็กได้รับการดูแลทางด้านโภชนาการ สุขอนามัยและความปลอดภัยที่ดีเพื่อเป็นการวางรากฐานของการมีสุขภาพร่างกายที่ดีต่อไปในอนาคต

ในการบริการด้านโภชนาการเด็กจะต้องได้รับอาหารและของว่างในแต่ละวันที่มีปริมาณและคุณภาพตามหลักโภชนาการ ควรมีการบันทึกและติดรายการอาหารในแต่ละวันไว้ในที่ที่ผู้ปกครองสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน สำหรับอาหารที่เด็กนำมาจากบ้านต้องเก็บไว้อย่างดีจนกว่าจะถึงเวลาอาหาร และอาหารจะต้องถูกจัดเตรียมในที่ที่สะอาด สะอาด ปราศจากเชื้อโรค

และภาชนะที่ใช้ต้องไม่เป็นอันตราย การปรุงอาหารจะต้องปรุงให้สุก ถูกสุขลักษณะและรักษาคุณค่าของอาหารไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2525)

วราภรณ์ รักวิจัย (สุรัสวดี กองสุวรรณ 2539, อ้างอิงจาก วราภรณ์ รักวิจัย 2533) ดังนี้

1 หัดให้เด็กรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ทุกชนิด เพื่อที่ร่างกายของเด็กจะได้รับสารอาหารครบถ้วน และเพียงพอับความต้องการของร่างกาย โดยจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้แก่เด็ก

2 หัดให้เด็กรับประทานอาหารแปลกๆ ที่เด็กไม่เคยกินมาก่อน เช่น ผักใบเขียว มะเขือเทศ เครื่องในสัตว์ต่างๆ โดยเริ่มในครั้งละน้อยๆ และไม่ควรบังคับให้เด็กกินเมื่อเด็กไม่ชอบ ควรใช้วิธีดัดแปลงวิธีปรุงอาหาร และเปลี่ยนแปลงรสชาติอาหารนั้นใหม่ให้เหมาะสมกับเด็ก

3 หัดให้เด็กรับประทานอาหารทั้ง 3 มื้อ

4 ฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับอาหารชนิดใหม่ๆ โดยทำให้เด็กได้กินบ่อยขึ้น

5 จัดอาหารให้น่ารับประทาน อาหารที่จัดให้เด็กควรมีสีสันบ้าง โดยใช้อาหารที่มีสีธรรมชาติ เช่น ไข่ผักสีต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากอาหาร

6 ลักษณะและรสชาติของอาหารของ เด็กควรเป็นอาหารที่ย่อยง่าย ไม่เหนียวหรือแข็งจนเกินไป ไม่จำเป็นต้องสับอาหารให้ละเอียด เพื่อฝึกให้เด็กใช้ฟันเคี้ยวอาหาร รสชาติของอาหารควรเป็นรสอ่อน ไม่เปรี้ยวจัด เค็มจัด หวานจัด หรือมีรสเผ็ด

7 จัดอาหารว่างให้เด็กในตอนเช้าหรือบ่าย

8 บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม บรรยากาศในการรับประทานอาหารมีความสำคัญในการปลูกฝังนิสัยการบริโภคอย่างมาก ขณะกินอาหารไม่ควรดูหรือว่าเด็กเพราะจะทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ดีต่ออาหาร บรรยากาศในการกินอาหารไม่ควรเคร่งเครียด แต่ควรมีระเบียบพอสมควร ควรหัดให้เด็กนั่งกินอาหาร ให้เป็นที่และรู้จักมารยาทในการกิน

9 ผู้ใหญ่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก พ่อแม่ควรจัดให้เด็กกินอาหารพร้อมกับผู้ใหญ่ เพื่อจะได้หัดให้เด็กกินอาหารชนิดต่างๆ ที่กินในครอบครัว พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการกินอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย สอนมารยาทในการรับประทานอาหาร และสอนให้เด็กช่วยเหลือตัวเอง

10 สร้างสุขนิสัยที่ดี การมีสุขนิสัยที่ดีในการกินอาหารจะช่วยให้ร่างกายย่อยและดูดซึมอาหารได้ดีขึ้น ควรสอนให้เด็กเคี้ยวอาหารให้ละเอียด และกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะจนเป็นนิสัย เช่น กินอาหารที่สะอาดไม่มีแมลงวันตอม ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารสะอาด กินอาหารที่หุงต้มจนสุก อาหารที่ไม่มีสีสังเคราะห์ และล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารทุกครั้ง

11 หัดให้เด็กดื่มนม หรือน้ำผลไม้ ไม่ควรให้เด็กดื่มน้ำชา กาแฟ

12 จัดอาหารประเภทลูกกวาด ลูกอม น้ำหวานหรือน้ำอัดลม เพราะอาหารเหล่านี้มีรสหวาน ทำให้เด็กไม่หิว แต่จะมีการเบื่ออาหารแทน และยังทำให้เกิดโรคฟันผุ

จากการศึกษาเอกสารเรื่อง สุขภาพอนามัยสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 102 – 106) พบว่า เด็กทุกคนต้องการอาหารที่มีประโยชน์ มีสารอาหาร แร่ธาตุต่างๆ เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย และเด็กควรได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยการรับประทานอาหารที่ถูกต้องด้วย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 24 - 26) ได้กล่าวถึงด้านโภชนาการว่า อาหารที่เด็กได้ต้องสมดุลทั้งคาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน วิตามิน และแร่ธาตุ มีปริมาณเพียงพอกับกลไกการทำงานของร่างกาย การเจริญเติบโต กิจกรรมทางกายและพัฒนาตามวัย

สรุปได้ว่า การจัดบริการด้านโภชนาการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างให้เด็กมีพัฒนาการและเจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ

2 ด้านสุขภาพอนามัย

งานบริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นงานหนึ่งซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยต้องจัดบริการให้เด็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี เจริญเติบโต และพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

เบญจา แสงมลิ (2545 41) กล่าวว่า สุขภาพ คือ สถานะของร่างกาย สติปัญญาและความเป็นอยู่ทางสังคม และขึ้นกับกิริยาสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านี้ สุขภาพเปลี่ยนแปลงได้ กิจกรรมที่จัดให้เด็กไม่จำกัดเฉพาะการตรวจสุขภาพ แต่ควรเปิดโอกาสให้ฝึกและหาความรู้ กิจนิสัย เจตคติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดไว้อย่างถูกสุขลักษณะ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ยังได้เสนอแนวปฏิบัติในการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยให้แก่เด็กไว้ดังนี้

1 ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กและเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ทราบอัตราการเจริญเติบโตของเด็ก และสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดปัญหาสุขภาพได้ทันทั่วทั้งที่

2 ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

2 1 อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ในเวลาเช้าและเย็น ฟอกสบู่ทุกส่วนของร่างกาย และล้างด้วยน้ำสะอาด และเช็ดตัวให้แห้ง

2 2 สระผมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง ด้วยยาสระผม แล้วล้างให้สะอาด เช็ดให้แห้งด้วยผ้าสะอาด

2 3 ตัดเล็บมือและเล็บเท้าให้สะอาดอยู่เสมอเพื่อไม่ให้เป็นที่สะสมของเชื้อโรค

2 4 ล้างมือ และเท้าให้สะอาดอยู่เสมอ โดยเฉพาะบริเวณง้ามมือ ง้ามเท้า และเช็ดให้แห้ง

2 5 ตรวจและรักษาความสะอาดของฟัน ควรนำเด็กไปตรวจฟันทุก ๆ 6 เดือน เพื่อป้องกันฟันผุ

3 ป้องกันเด็กจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุต่างๆ

4 รักษาพยาบาลเมื่อเด็กเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี

5 จัดให้เด็กพักผ่อนอย่างเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย รวมทั้งให้เด็กพักผ่อนด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การฟังเพลง การอ่านหนังสือ การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ในรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและในเวลาที่เหมาะสมพอควร

6 ให้โอกาสเด็กได้เล่น ออกกำลังกาย เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์ พร้อมทั้งจัดอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสม เช่น ลูกบอล ตุ๊กตา ห่วงยาง เป็นต้น

7 จัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็นให้แก่เด็กอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับฤดูกาล ตลอดจนดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

อารมณ์ สุวรรณपाल (2537 : 129 - 130) กล่าวถึงขอบข่ายการบริการด้านสุขภาพอนามัยไว้ดังนี้

1 การตรวจสุขภาพ การตรวจสุขภาพเป็นการบริการในขณะเริ่มแรกที่เด็กปฐมวัยเข้ามาในสถานศึกษาปฐมวัยจนถึงจบการศึกษา การตรวจสุขภาพในระยะเริ่มแรกเป็นการตรวจหาข้อบกพร่องหรือความผิดปกติของสุขภาพเด็กปฐมวัย ซึ่งถ้าพบจะง่ายต่อการรักษาและป้องกันการตรวจสุขภาพในที่นี้ หมายถึง การตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่รับผิดชอบมีหลายฝ่าย ดังนี้

1 1 การตรวจสุขภาพโดยแพทย์ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องรับผิดชอบในการจัดเวลาตามโอกาสและความเหมาะสม

1 2 การตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ฟันผุมาก เป็นผลต่อสุขภาพเด็ก ดังนั้นสถานศึกษาควรให้มีการตรวจฟันปีละ 1 - 2 ครั้ง

1 3 การตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่อนามัย หรือพยาบาล สถานศึกษาควรจัดเวลาหรือกำหนดเวลา โดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่อนามัยหรือพยาบาล เพื่อให้ตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัยเป็นประจำ

1 4 การตรวจสุขภาพโดยครู ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมาก ครูควรสังเกต และตรวจ สุขภาพเด็กเป็นประจำทุกเช้าก่อนเริ่มกิจกรรม

การตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัยโดยครู ควรทำทุกวันเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กที่เจ็บป่วย หรือเป็นโรคมียโอกาสแพร่เชื้อต่อเด็กอื่น การตรวจสุขภาพที่ต้องทำอีกงานหนึ่ง คือ การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็กกระทำภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการ “เฝ้าระวัง” ภาวะโภชนาการของเด็กด้วย ในการตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัย ครูควร

บันทึกผลการตรวจและประวัติสุขภาพไว้ในบัตรสุขภาพ บัตรสุขภาพนี้ควรเก็บรักษาไว้ที่ห้องเรียน เพื่อสะดวกในการใช้ของครู

2 บริการน้ำสะอาด สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้สะอาด การบริการด้านน้ำดื่มน้ำใช้ ผู้บริหารควรจัดเก็บน้ำที่สะอาดสำหรับไว้ดื่ม ในปัจจุบัน เครื่องกรองน้ำเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารควรจัดซื้อไว้บริการนอกจากน้ำดื่มสถานศึกษาจำเป็นต้องมีน้ำใช้สำหรับปรุงอาหารทำความสะอาดร่างกายและน้ำในห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด ภาชนะสำหรับดื่มควรเป็นภาชนะส่วนตัว ไม่ควรใช้ร่วมกัน

3 การจัดห้องพยาบาลและการปฐมพยาบาล สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เด็กใช้เวลาอยู่เป็นเวลายาวนาน เด็กมีโอกาสได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยได้ สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดห้องหรือสถานที่ที่เป็นห้องพยาบาลเพื่อเป็นการให้บริการการปฐมพยาบาลแก่เด็ก หรือเป็นที่พักเมื่อเวลา เจ็บป่วย ภายในห้องควรจัดอุปกรณ์ให้ครบทั้งตู้ยา ยา เบียงที่สะอาด อุปกรณ์การปฐมพยาบาล

4 การควบคุมโรคติดต่อ การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการป้องกันโรคติดต่อที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา มิให้แพร่กระจายไปยังเด็กอื่นๆ หรือแพร่กระจายไปยังบ้าน

5 การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยต้องรับผิดชอบจัดการดูแล ควบคุม ปรับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเป็นการลดอุบัติเหตุ สภาพแวดล้อมที่ดีมีสุขลักษณะช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตดีและสุขภาพร่างกายดีตามไปด้วย สิ่งแวดล้อมในที่นี้หมายถึง ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณภายในและนอกอาคาร แสงสว่าง อากาศ ที่สำหรับดื่มน้ำและกักเก็บน้ำที่สะอาด

เด็กควรได้รับภูมิคุ้มกันที่ตรงตามเวลาที่แพทย์กำหนดเป็นระยะ ครูควรได้ตรวจสอบดูแลและแนะนำให้ผู้ปกครองถือปฏิบัติในการนำเด็กไปรับการฉีดวัคซีนอย่างเคร่งครัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2541 107)

การจัดการบริการด้านสุขภาพอนามัย เป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษาปฐมวัย เพราะการที่เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ย่อมนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพ ดังนั้นสถานศึกษาปฐมวัยทุกแห่งควรจะมีการส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็กให้ถูกต้องถูกสุขลักษณะ

3 ด้านความปลอดภัย

อารมณ สุวรรณपाल (2537 137 - 138) กล่าวถึงขอบข่ายของการบริการด้านความปลอดภัย ตลอดจนแนวดำเนินงานบริการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1 การบริการความปลอดภัยระหว่างเดินทาง ซึ่งครอบคลุมถึงความปลอดภัยในเรื่องการข้ามถนน การขึ้นลงรถโดยสาร การขึ้นลงรถโรงเรียน ความปลอดภัยขณะทัศนศึกษา

2 การบริการความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ความปลอดภัยภายในสถานศึกษาครอบคลุมถึงความปลอดภัยนอกห้องเรียนและภายในห้องเรียน ความปลอดภัยภายนอกห้องเรียน ครอบคลุมถึงความปลอดภัยที่สถานศึกษาบริการแก่เด็ก เมื่อเด็กอยู่ที่สนามเด็กเล่น ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงความปลอดภัยในการขึ้นและลงบันได ส่วนความปลอดภัยภายในห้องเรียนครอบคลุมถึงความปลอดภัยในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ โต๊ะ ม้านั่ง และอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ภายในห้องเรียน

3 การบริการความปลอดภัยจากบุคคล ความปลอดภัยจากบุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ทางสถานศึกษาต้องคำนึงถึง ความปลอดภัยนั้นเป็นความปลอดภัยจากพวกมิจฉาชีพ หรือบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ปกครอง หรือผู้มีสิทธิ์รับเด็ก หรือในกรณีที่พ่อแม่แยกกัน หรือหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย ต้องให้มีความชัดเจนว่าฝ่ายใดเป็นผู้ปกครองเด็กโดยชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผู้ปกครองนั้นยินยอมให้เด็กออกจากสถานศึกษาไปกับอีกฝ่ายหนึ่ง กรณีนี้สถานศึกษาต้องดูแลให้ความปลอดภัยแก่เด็ก เพราะในบางครั้งการขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ของเด็ก ดอนหน้าเด็ก ทำให้เด็กหวาดกลัวและสร้างปัญหาทางจิตใจให้แก่เด็ก สถานศึกษาจึงไม่ควรละเลยในเรื่องนี้

4 การบริการให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย การป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยได้ตามวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540 36 - 38) กล่าวว่าไว้ว่า เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ เป็นวัยแห่งการเจริญเติบโต การเรียนรู้ และพัฒนาการ แต่มีความจำกัดในแง่ของความคิด เด็กปฐมวัยจะเข้าใจและรู้เฉพาะในสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่สามารถประเมิน ไม่สามารถจำแนก หรือไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งใดๆ ได้ จึงเป็นสาเหตุของการเกิดอันตรายต่างๆ ได้ ความปลอดภัยด้านกายภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งรวมทั้งความปลอดภัยจากยวดยานพาหนะอันตรายจากสิ่งแวดล้อม เช่น รั้วบริเวณสนามที่เด็กเล่นต้องแข็งแรง เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นอ่างล้างมือ หรือส้วม หรือบริเวณที่เด็กจะไปเล่น หรือทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ควรมีความปลอดภัย สะอาด โปร่ง สบาย และอากาศถ่ายเทดี

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540 36 - 38) จำแนกไว้ดังนี้

1 อุบัติเหตุในบ้าน ผู้ปกครองต้องเข้าใจถึงความจำเป็นของการจัดบ้าน บ้านที่เหมาะสมและไม่เป็นอันตรายแก่เด็ก คือบ้านที่เด็กสามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ แต่ไม่ใช่เป็นการสร้างห้องสี่เหลี่ยมสำหรับจำกัดที่เล่นของเด็กที่สะดวกต่อการดูแล ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เด็ก เพราะความจำกัดของสถานที่เล่นเป็นการจำกัดพัฒนาการตามวัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคมของเด็ก สิ่งที่ยังกระทำเพื่อป้องกันอันตรายในบ้านสำหรับเด็ก คือ

1 1 จัดวางสิ่งของในบ้านให้เป็นระเบียบ เครื่องเรือนต้องมีความมั่นคง เมื่อเด็กปีนป่ายซุกซนไม่ล้มง่าย หรือเป็นอันตรายแก่เด็ก สวนสารเคมีและยาอันตรายต้องจัดวางให้พ้นมือเด็กที่จะเอื้อมถึง

1 2 พื้นบ้านต้องไม่ลื่น จะเป็นเหตุให้เด็กหกล้ม

1 3 ห้องนอน ห้องน้ำ ต้องมีที่กัน ที่จับให้เด็กปลอดภัย เตียงนอนมีที่กันเด็กตกเตียง โถส้วมเหมาะสมกับเด็กที่จะใช้ขับถ่ายด้วยตนเอง หรือมีผู้ดูแล

1 4 สนามหรือสวนบริเวณบ้านที่เด็กสามารถเข้าไปวิ่งเล่นได้ ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก เช่น ต้นไม้มีหนาม ต้นไม้ใบแหลม เพราะเด็กอาจเข้าไปเล่น ไปเดิน หรือไปสัมผัส แล้วเป็นอันตรายแก่เด็ก

2 อุดมคติเหตุในโรงเรียน เด็กอายุตั้งแต่ 2 ขวบไปถึงอายุ 6 ขวบ เป็นวัยที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ครูและผู้ปกครองควรได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูดูแลความปลอดภัยของเด็กได้ง่ายขึ้น เช่น เด็กบางคนชอบเล่นซ่อนหา เด็กบางคนไม่โห่ร้อง ชอบตีชอบทำร้ายเมื่อถูกเพื่อนขัดใจ ครูต้องสามารถจำแนกลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเด็กในความดูแลของครูได้ เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการและการเรียนรู้ไม่เท่ากัน แม้ว่าจะอายุเท่ากัน ทั้งนี้เพราะปัจจัยหลายอย่างทั้งทางด้านสติปัญญา ภาวะ และการเลี้ยงดูจากทางบ้าน ความใกล้ชิดของครูจะช่วยเหลือเด็กได้เมื่อต้องการ

การดูแลเรื่องความปลอดภัยให้กับเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาปฐมวัยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองทางบ้าน กระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การจัดบริการเป็นการบริการให้เด็กเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การพักผ่อน ความต้องการทางด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัย และความต้องการด้านความปลอดภัย

3 6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้นควรมีการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิด พึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่าย เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

บรรยากาศความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บุคลากรและผู้ปกครอง และระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับชุมชนและผู้ปกครอง จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการทัศนทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งบุคลากรจะต้องเป็นสื่อของสถานศึกษาปฐมวัยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ โดยผ่านสื่อต่างๆ จากโรงเรียน เช่น จดหมายข่าว สารสัมพันธ์ หรือพบปะพูดคุยด้วยวาจาเป็นกิจวัตรประจำวัน หรือจัดการประชุมในวาระต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจแล้วนำไปสู่ความมั่นใจในสถานศึกษาปฐมวัย

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 237) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน หมายถึง กระบวนการ วางแผน การควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากรและเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน และโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

อรุณี หรดาล (2536 : 36 - 46) กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง สถานศึกษาก่อนประถมศึกษาจะต้องคำนึงถึงดังนี้

1 ต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม โดยในการสร้างความสัมพันธ์นั้นอาจเลือกใช้ เทคนิคและวิธีการหลายอย่างผสมผสานกันได้

2 เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มี 2 แบบ คือ การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว และแบบสองทาง แต่วิธีการที่ควรใช้ คือ การติดต่อแบบสองทางที่ทั้งผู้ปกครองและบุคลากรของสถานศึกษาปฐมวัยสามารถโต้ตอบกันได้ สื่อบางชนิดสามารถสื่อสารได้ทางเดียว เช่น ใบปลิวหรือแผ่นพับ ช่วยให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถให้ข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ปกครองได้ ในขณะที่การใช้โทรศัพท์จะช่วยให้ผู้ปกครองและครูสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ อย่างไรก็ตามการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่จะให้ได้ผลควรใช้วิธีการสื่อสารหลายรูปแบบผสมผสานกันทั้งแบบทางเดียวและสองทาง

3 การมีผู้นำที่กระตือรือร้นและกระฉับกระเฉง มีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพราะจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

บริวเวอร์ (Brewer 2004 : 234) วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองไว้ดังนี้

1 คู่มือนักเรียน ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรม รวมถึงปฏิทินของโรงเรียน ช่วงเวลาในแต่ละภาคการศึกษา นโยบายของโรงเรียน แนวทางปฏิบัติกับเด็กที่ป่วย รายชื่อเด็กในแต่ละห้อง รายชื่อของบุคลากร ปรัชญาของโรงเรียน หรืออาจจะมีรายละเอียดของเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับเด็ก วิธีการจัดการกับภาวะฉุกเฉิน สายรถเมลล์ หรือ ข้อมูลอื่นๆ ที่มีประโยชน์กับผู้ปกครอง

2 การเยี่ยมบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้ปกครอง และบุคลากร เนื่องจากผู้ปกครองบางคนจะรู้สึกสะดวกสบายเมื่ออยู่ที่บ้านมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน โดยทางโรงเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมที่บ้าน นอกจากนั้นถ้าการเยี่ยมบ้านเด็กได้เกิดขึ้นก่อนโรงเรียนเปิดเทอม เด็กและบุคลากรจะได้รู้จักกันก่อนที่จะเปิดเรียน และผู้ปกครองสามารถสอบถามบุคลากรเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรม หรือพูดคุยถึงความคาดหวังต่อเด็กได้

3 ผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน สามารถจัดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มาเยี่ยมโรงเรียนได้ในชั่วโมงเรียน เพื่อสังเกตการรวมกิจกรรมของบุตรหลานตนเอง และผู้ปกครองควรมีโอกาส เข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น

4 จดหมายและสมุดบันทึก ผู้ปกครองหลายคนพอใจกับจดหมายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนเป็นพิเศษ บุคลากรบางคนชอบที่จะส่งจดหมายที่มีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน รวมถึงสิ่งที่เด็กเรียนรู้ที่โรงเรียน รวมทั้งข้อความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวกับเด็ก ข้อความสั้นๆ ที่สื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทราบว่าบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญและความสำเร็จของบุตรหลาน

5 การติดต่อสื่อสารด้วยวิทยาการสมัยใหม่ สถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งได้ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองซึ่งง่าย และสะดวก บัชชี่ (Brewer 2004 อ้างอิงมาจาก Bauch 1990) รายงานว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็กหนึ่งแห่งได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการโทรศัพท์และส่งข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมไปให้ผู้ปกครอง ทำให้สะดวกสำหรับผู้ปกครองมากขึ้น

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2544 (4) 57) กล่าวถึงการสร้างสัมพันธ์ของครูปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชนไว้ดังนี้

1 ครูปฐมวัย ต้องจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองเรียนรู้และเข้าใจในการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กได้อย่างสอดคล้องและถูกต้อง

2 ครูต้องสามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ด้วยการบรรจุแนวคิด วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนผนวกไว้ในหลักสูตรการศึกษาให้ได้ แล้วถ่ายทอดข้อความรู้สู่การเรียนการสอนสำหรับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

มอริสัน (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2544 32 – 34, อ้างอิงจาก Morrison 2000)

1 วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีมุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนรวมใน การทำงานตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การรวมทำงานธุรการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะได้ผลประโยชน์ร่วมด้วย และค่อนข้างเป็นเอกเทศ

2 วิธีให้มีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน เป็นต้น วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะทั้งผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจทางการศึกษา

3 วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ และวิธีปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมลักษณะนี้พบในโครงการร่วมมือของโรงเรียน ชุมชน โรงเรียนสหกรณ์และโครงการเฮดสตาร์ทของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

4 วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือ การประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ กิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองร้อยละ 50 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่

โรงเรียนมากที่สุด สวนกิจกรรมรับฟังแลกเปลี่ยนความรู้หรือให้การปรึกษาต้องการน้อยมาก (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2541 : 69)

ความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างสถานศึกษากับบ้าน จะช่วยส่งเสริมสายใยความสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีสัมพันธ์ที่ดีกับครู สถานศึกษา ส่งผลให้ลูกมีพัฒนาการที่ดี ซึ่งทุกฝ่ายต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อเด็ก

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีคุณธรรมนั้นต้องมีความพร้อมด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่จัดเป็นรายวิชา มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ด้านบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของเด็ก มีคุณธรรมและมีบุคลิกภาพที่ดี ด้านการจัดสภาพแวดล้อมต้องจัดให้เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน เพียงพอกับจำนวนของเด็ก สะอาด รมรื่น ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบริการจัดบริการให้เด็กทั้งด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและแสวงหาการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านต่างๆ

4 ความต้องการ

4.1 ความต้องการของมนุษย์

ความต้องการ (Want) คือ “ความประสงค์ มุ่งหวัง อยากได้” หรือ (Needs) ซึ่งก็เป็นความต้องการที่จำเป็น ขาดไม่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร อาบแดด นอกหลับ พักผ่อน สืบพันธุ์ และขับถ่ายของเสีย ซึ่ง

กมลลา ลำพูน (2542 : 20) ได้ศึกษาว่า ความต้องการ คือ สภาวะที่เกิดขึ้นและมีผลต่อพฤติกรรมและความเจริญที่พัฒนาทางบุคลิกภาพ หรืออาจกล่าวสั้นๆ ได้ว่า ความต้องการคือแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม หรือเป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุลย์ การขาดสมดุลย์นี้จะทำให้เต็ม ซึ่งเรียกว่าเป็นการตอบสนองความต้องการของอินทรีย์ คือ ร่างกายเมื่อมีการตอบสนองแล้วจะด้วยอะไรก็ตาม เช่น อาหาร เพชร พลอย การตอบสนองทางเพศ ฯลฯ ร่างกายก็จะมีสมดุลย์อีกครั้ง ก่อให้ร่างกายจิตใจที่เรียกว่าอินทรีย์นั้น มีความสุขต่างๆ ที่เมื่อหลายนาทีก่อนที่ยังไม่ได้รับการสนองนั้น อินทรีย์จะมีอาการต่างๆ เกิดขึ้น เช่น คอแห้งผาก คิดอะไรไม่ออก ปวดศีรษะ ทุรนทุราย ไม่อยากพูดคุยกับใคร มีแต่ความเครียด วุ่นวายใจตลอดเวลา และพยายามจะสนองความต้องการที่มีอยู่ให้หมดไปจากร่างกาย และจิตใจให้ได้ และเมื่อหมดความต้องการคือได้รับการตอบสนองแล้วร่างกายก็จะสมดุลย์

ความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางกาย และความต้องการทางใจ เพราะร่างกายและจิตใจเป็นของคู่กัน กายต้องการใจก็ปรารถนาไปด้วย เช่น ร่างกายกระทบอากาศหนาวเย็น จิตใจก็หนาวสะท้าน บอกให้ร่างกายลุกขึ้นไปหิบบเสื้อกันหนาวมาใส่ เพื่อต่อสู้กับความหนาว ถ้าเกิดหิวต้องการอาหารท้องก็ร้อง ซึ่งแสดงว่าต้องการอาหารใส่ท้อง กายจะบอกให้ใจรู้ว่าหิว ใจก็สั่งกายให้ลุกขึ้นไปที่ร้านอาหารสั่งข้าวผัด 1 จานมากิน และแล้วร่างกายก็เข้าสู่ความสมดุลอีกครั้งหนึ่ง

มาสโลว์ (Maslow 1954 80 – 92) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์เรามีความต้องการจำเป็นอยู่ 5 ชนิด ซึ่งแสดงออกเป็นรูปปิรามิด ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะจากต่ำไปหาสูง ที่เรียกว่า ลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นสูงก็จะตามมา มาสโลว์อธิบายว่า เมื่อเกิดมีความต้องการเกิดขึ้น ก็จะมีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นๆ เมื่อคนเรามีความต้องการที่พักผ่อนเพียงพอแล้ว มีอาหารและมีความเพียงพอแล้ว คนเราก็จะพยายามค้นหาตัวตน ต้องการตระหนักแท้ในตัวตนของตนเอง ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น คือ

- 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
- 2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs)
- 3 ความต้องการทางด้านสังคมและการเป็นเจ้าของ (Social – Belonging Needs)
- 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs)
- 5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self – actualization or Self realization Needs)

โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์ 2538 91, อ้างอิงจาก Knowles 1970) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1 ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกายในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือ ความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่า ถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูงเบาเกินไป เก้าอี้แข็งไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จพอใจได้

2 ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็สอดคล้องกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self – actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่นาสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษาพบว่าคนที่

เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถทำงานทำหรือทำคนให้เป็นประโยชน์

3 ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4 ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต้องงานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5 ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการรวมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6 ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขาความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดและหลักทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow) เมื่อพิจารณาตามความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษามีลักษณะเกี่ยวข้องกันดังนี้

1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อความอยู่รอดของชีวิต สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศดี เป็นที่พอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง

2 ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย เช่น ความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อการจัดบริการด้านสวัสดิภาพของนักเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การจัดวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่มีเหลี่ยมมุม ต้องผ่านการคัดเลือกให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สนามเด็กเล่น ต้องไม่ชำรุดและปลอดภัยสำหรับ

เด็ก มีการป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียน มีการคัดแยกเด็กป่วยออกจากเด็กปกติ ห้องต่างๆ และภายในบริเวณโรงเรียนต้องสะอาด

3 ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Love – Belonging Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกwatanตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน ความต้องการที่จะมีสิทธิที่จะเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการของโรงเรียนว่าควรจัดบริเวณในลักษณะใดจึงจะดี

4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศ มีฐานะดีในสังคม ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไป เช่น ความต้องการของผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครูและพี่เลี้ยงเด็ก โดยต้องการได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น และเป็นมิตรจากครูและพี่เลี้ยงเด็ก ให้ความรักและเอาใจใส่ดูแลเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ตอบคำถาม และข้อสงสัยของผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนได้

5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ (Self Actualization or Self Realization Needs) ความต้องการนี้นับเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้ เช่น การได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการจัดการศึกษาจากโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือจากผู้ปกครอง

4 2 ความต้องการจำเป็น

4 2 1 ความหมายของความ ต้องการจำเป็น

จากการศึกษาเอกสาร เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็น ที่เผยแพร่โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 1 - 2) ได้อ้างถึงนักการศึกษาหลายท่านที่ให้ความหมายของ ความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

ไทเลอร์ (Tyler 1950) กล่าวว่า “ความต้องการจำเป็น” เป็นช่องว่างอย่างหนึ่งซึ่ง คอฟแมน และ คอริแกน (Kaufman and Corrigan 1969) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า “ความต้องการจำเป็น” เป็นช่องว่างระหว่างผลที่ได้รับจริงและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2521 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 2) ให้ความหมายของความ ต้องการจำเป็นว่า หมายถึง ความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพที่สิ่งต่างๆ ควรจะเป็น และสภาพที่สิ่งต่างๆ เป็นอยู่จริง

จากคำกล่าวของนักการศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น

4 2 2 ประเภทของความ ต้องการจำเป็น

จากการศึกษาเอกสารการประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 7 - 10) ได้แยกประเภทความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

1 แยกโดยวิธีการค้นหา

1 1 ความต้องการจำเป็นที่ชัดเจน เป็นความต้องการจำเป็นที่แลเห็น
อย่างชัดเจนไม่จำเป็นต้องค้นหา

1 2 ความต้องการจำเป็นที่ต้องค้นหา เป็นความต้องการจำเป็นที่มักแอบ
แฝงมากับนโยบาย จุดประสงค์ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

2 แยกโดยพิจารณาช่วงเวลา

2 1 ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน เป็นความต้องการจำเป็นที่จะต้อง
จัดทำในปัจจุบัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้น

2 2 ความต้องการจำเป็นในอนาคต เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องทำใน
ปัจจุบัน เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการดำเนินงานในอนาคต และเพื่อป้องกันปัญหาอุปสรรคที่จะ
เกิดขึ้นในอนาคต

3 แยกตามแนวคิดของแบรดชอว์ (Bradshaw)

3 1 ความต้องการจำเป็นเมื่อเปรียบเทียบกับปทัสถาน ได้แก่ ความ
จำเป็นที่จะต้องให้ทำตามปทัสถานที่กำหนดไว้ เช่น มีจุดประสงค์กำหนดไว้ว่า นักเรียนที่จบชั้น
ม.ศ.3 ต้องเขียนจดหมายราชการได้ถูกต้อง แต่ถ้านักเรียนเขียนไม่ได้ ถือว่ามีทักษะต่ำกว่า
ปทัสถาน ต้องสอนเพิ่มเติมให้ ซึ่งความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร
ครู และผู้ปกครอง ของแบรดชอว์ (Bradshaw) เมื่อเปรียบเทียบกับปทัสถาน คือ ความจำเป็นที่
เกิดจากความคาดหวัง ที่เรารังเกียจหมายไว้กับสิ่งที่ผู้บริหารเป็นจริงวาทังกันอย่างไร และควร
จะต้องทำอะไรเพื่อให้เกิดขึ้นตามเป้าหมาย

3 2 ความต้องการจำเป็นทั่วไป มีความหมายเช่นเดียวกับ want โดยระบุ
ออกมาง่าย ๆ ว่าต้องการ เช่น ความต้องการทางด้านร่างกาย ทางอารมณ์ ความต้องการทั่วไป
เป็นความต้องการที่อาจจะระบุออกมาว่าเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึก
ซึ่งแต่ละคนอาจมีเหมือนกันหรือต่างกัน

3 3 ความต้องการจำเป็นที่แสดงออกมาชัดเจน เหมือนกับความต้องการ
ทางเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการจำเป็นเรื่องน้ำมัน บุคคลหลายคนอาจมีความต้องการจำเป็นที่
แสดงออกมา ถ้ามีรถยนต์จอดรอคอยเติมน้ำมัน หรือมีนักเรียนไปสมัครเข้าเรียนมากกว่าที่จะ
รับได้ โรงเรียนก็ต้องหาทางเพิ่มห้องเรียน เพิ่มครู การกระทำเช่นนี้ เป็นการแสดงออกซึ่งความ
ต้องการจำเป็น

3 4 ความต้องการจำเป็นเกิดจากการเปรียบเทียบ ความจำเป็นประเภทนี้จะ
เกิดขึ้นเมื่อมีการเปรียบเทียบระหว่างประชาชนที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน โดยที่ฝ่ายหนึ่งมีอีก

ฝ่ายหนึ่งไม่มี ซึ่งทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง อาจมีความต้องการจำเป็นที่เกิดจากการเปรียบเทียบได้

ความต้องการจำเป็นทุกประเภทมีสิ่งสำคัญเหมือนกัน คือ ความแตกต่าง เพราะความต้องการจำเป็นมักจะเกิดขึ้นเมื่อมีความต่าง หรือช่องว่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น ดังนั้น ความต้องการจำเป็นเมื่อเปรียบเทียบปทัสถาน ก็คือความแตกต่างระหว่างสิ่งที่บุคคลต้องการและสิ่งที่เขามีอยู่ ความต้องการจำเป็นที่แสดงออกมาชัดเจน จะแสดงความต้องการออกมาเพื่อขจัดความแตกต่าง ความต้องการจำเป็นที่เกิดจากการเปรียบเทียบ คือ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคนที่มีลักษณะอย่างเดียวกันกลุ่มหนึ่งมีอีกกลุ่มหนึ่งไม่มี และความต้องการจำเป็นในอนาคต ก็คือความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นในอนาคต

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นที่จะเป็นไปตามสภาวะของผู้เกี่ยวข้องทุกคน ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่มีความรู้ ความเข้าใจ ตามหลักพัฒนาการจะเข้าใจถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษาปฐมวัย วาจะต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งถ้าผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีความเข้าใจตรงกัน การจัดการศึกษาปฐมวัยก็จะเป็นไปตามต้องการจำเป็นตามหลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แต่ถ้าในสิ่งแวดล้อมที่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เข้าใจไม่ตรงกัน จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความต้องการจำเป็น คือ สภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

ทิพย์สุดา สุขธนะสินี และคณะ (2531) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดส่วนใหญ่ที่ให้บริการแก่เด็กปกติในชุมชนเกษตรกรรมเป็นศูนย์ขนาดเล็ก มีเด็กนักเรียนต่ำกว่า 100 คน อาคารสถานที่ของศูนย์มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม แต่ยังขาดการฝึกอบรมและสวัสดิการ รวมทั้งขวัญกำลังใจในการทำงาน งานที่ปฏิบัติในศูนย์เน้นการดูแลสุขภาพอนามัยเด็ก ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการมาประยุกต์กับสภาพของท้องถิ่นงบประมาณที่ได้รับจากกรมการศาสนาต่ำ และไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายจริง จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากชุมชน และเก็บเงินบำรุงการศึกษา รวมทั้งพบว่า มีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมช่วยพัฒนาศูนย์ด้วย เช่น การช่วยทำอาหารและช่วยซ่อมแซมอาคารสถานที่ เป็นต้น

สาตี เหมือนมงคลกุล (2534 : 145) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปี พ.ศ. 2535 พบว่า รัฐควรส่งเสริมเอกชนเป็นผู้จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็ก 3 - 5 ปี ซึ่งต่อไปในอนาคตเอกชนจะหันมาสนใจจัดบริการสำหรับเด็กแรกเกิด ถึง 3 ปี มากขึ้นในชุมชนเมือง พร้อมกันนี้รัฐควรจะสนับสนุนเท่าที่จำเป็น และรัฐจะจัดทำโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้นนอกจากนี้ให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด เป็นศูนย์พัฒนาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในชนบทและทางไกล รัฐจะจัดในรูปแบบของชั้นเด็กเล็ก 1 ปี และรูปแบบของชั้นอนุบาลชนบท ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยที่จำเป็น และรัฐคงจัดเป็นตัวอย่างเท่านั้น

นภเนตร ธรรมบวร และ อารยา สุขวงศ์ (2541 : 68 - 69) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ พบว่า สภาพและโครงสร้างของครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็นมาในอดีต กล่าวคือ ในปัจจุบันเรามีครอบครัวเดี่ยวซึ่งประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก ในปริมาณที่มากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมเมืองจะมีครอบครัวขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ทำให้พ่อแม่จำนวนไม่น้อยเลือกที่จะส่งบุตรของตนไปยังสถานรับเลี้ยงเด็กเนื่องจากที่บ้านไม่มีคนดูแล ดังนั้น คุณภาพและมาตรฐานของสถานรับเลี้ยงเด็กจึงมีความสำคัญมาก ถ้าเด็กได้รับการดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพต่ำ โอกาสในการพัฒนาต่างๆ ของเด็กก็จะลดลงตามไปด้วย สิ่งที่รัฐพึงตระหนักและให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้มีดังต่อไปนี้

1 หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ และมีความแตกต่างจากการจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กวัยอื่น สถานรับเลี้ยงเด็กไม่ใช่เป็นการเปิดรับเลี้ยงเด็กหรือเพียงแค่มุ่งตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายของเด็กเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นการดูแลและส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย และพัฒนาการต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยนี้สามารถเรียนรู้ทักษะทางสังคม การช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางภาษา และพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

2 คุณสมบัติของครู หรือผู้ดูแลเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดี ไม่ใช่การนำเอาใครก็ได้ซึ่งไม่ได้ผ่านการอบรมหรือไม่มีวุฒิทางการศึกษามาทำหน้าที่เป็นครูหรือผู้ดูแล ทั้งนี้เนื่องจากต้องเป็นผู้ซึ่งเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก มีทักษะการสังเกต เพราะหลักสูตรของเด็กวัยนี้ในบางครั้งไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ ครูจึงจำเป็นต้องค้นหาความสนใจของเด็ก และจัดกิจกรรมเพื่อสนองตอบต่อความสนใจ นอกจากนั้นยังต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน รักเด็ก เอื้ออาทร มีความรับผิดชอบและสามารถตีความภาษาท่าทางของเด็ก รวมตลอดถึงเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์

ที่ดี เพราะในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้ ผู้ปกครองกับครูจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน อย่างเป็นกันเอง

3 การจัดสภาพแวดล้อมสถานรับเลี้ยงเด็ก จำเป็นต้องประกอบด้วยพื้นที่ทั้งภายใน ชั้นเรียนและกลางแจ้ง สำหรับให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ภายในชั้นเรียนควรมีพื้นที่และเครื่องเล่นหรือวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็กให้เด็กได้เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น การ ปีนป่าย การลื่น การลอดอุโมงค์ มีอุปกรณ์เครื่องเล่นสำหรับเด็กขี่ เช่น จักรยาน และมี เทปเพลง สำหรับให้เด็กได้เคลื่อนไหวประกอบจังหวะ นอกจากนั้น ควรมีพื้นที่และอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น บทบาทสมมติ เด็กในวัยนี้สนใจที่เล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ในสถานที่ที่เด็กคุ้นเคย ดังนั้นอุปกรณ์ เครื่องเล่นจำพวกบ้าน เครื่องใช้ในครัว และตุ๊กตาต่างๆ จึงเป็นที่โปรดปรานของเด็ก วัยนี้ พื้นที่สงบก็ถือเป็นบริเวณหนึ่งที่จำเป็นสำหรับเด็ก ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้โอกาสอยู่ตามลำพังกับผู้ใหญ่ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับพื้นที่นี้ได้แก่ หนังสือนิทานต่างๆ เครื่องเล่นสัมผัส หมอนหรือ โซฟาให้เด็กได้นั่งเล่น พักผ่อน

เยาวนุช ทานาม (2546) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการจัดหลักสูตรตามปกติใน โรงเรียนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการระดับปานกลาง

2 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.1$ แต่ ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

สยามพร ทองเนื้อดี (2546) ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนในเครือสารสาสน์ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านธุรการ – การเงิน และความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับ มาก พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน ต่อการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการ- การเงิน ไม่แตกต่างกันและส่งผลถึงการเปรียบเทียบจำแนกตามระดับชั้นสอนกับการบริหารงาน ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการ-การเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนใน เครื่องมือสารสนเทศ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์

วิไล ธนวิวัฒน์ (2540) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครด้วยการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการรวบรวมกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา 8 องค์ประกอบ 1. ปรัชญาและนโยบาย 2. การเรียนการสอน 3. การบริหารงานกิจการนักเรียน 4. การบริหารงานบุคคล 5. การบริหารธุรกิจการเงิน 6. การบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน ผลการดำเนินงานพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนมีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การบริหารอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน การเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล ปรัชญาและนโยบายของ โรงเรียน และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

สุปราณี รื่นพิทักษ์ (2544) ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กมีระดับมากที่สุดด้านโภชนาการและด้านคุณสมบัติของครู แต่เปรียบเทียบตามระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านโภชนาการและด้านคุณสมบัติของครู

เพชรสุดา กรุณวงศ์ (2545) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนครนายก ที่มีต่อการปฏิรูปการศึกษาปฐมวัย พบว่ามีความคิดเห็นที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นโดยรวมพบว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจระดับมากที่สุด ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบการบริหารการศึกษา ยกเว้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้ง และประสบการณ์ที่ได้รับการอบรมด้านปฐมวัย พบว่ามีความรู้ ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกเป็นรายด้าน พบว่าประสบการณ์อบรมด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัยที่ต่างกัน ทำให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

งานวิจัยต่างประเทศ

การ์เซีย (Garcia 1985) ได้ทำการศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัยได้ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์คือ

1 ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์

2 ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียน และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ

3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

เบคเลย์ (Beckley 1986) ศึกษาเรื่องการจัดตารางกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนอนุบาล ตัวเลือกและผลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวามีความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่จัดตารางกิจกรรมประจำวัน ระหว่างการจัดแบบครึ่งวันทุกวัน แบบเต็มวันบางวัน และแบบเต็มวันทุกวันให้กับนักเรียน วิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้คือ ทำการทดสอบก่อนและหลังจากการใช้ทักษะต่างๆ 11 ประการ แล้วใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Schaffe) เพื่อทดสอบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญที่ 05 ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน 3 ประเภท คือ นักเรียนที่ใช้ตารางกิจกรรมแบบเต็มวันทุกวัน มีความแตกต่างในเรื่องการจดจำจำนวนเลข และตัวอักษรกลุ่มที่ใช้ตารางกิจกรรมแบบเต็มวันบางวันมีผลดีในเรื่องความสามารถในการเขียนจำนวนเลขได้ตามคำบอก จากข้อมูลของคะแนนโดยเฉลี่ย การจัดตารางกิจกรรมประจำวันแบบเต็มวันทุกวัน มีผลดีมากกว่าแบบอื่นๆ การใช้ตารางกิจกรรมประจำวันแบบประจำวันแบบเต็มวันทุกวันสามารถใช้เวลาในการทำกิจกรรมสร้างเสริมได้มากกว่าการจัดแบบอื่นๆ และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษานั้น เป้าหมายของนักการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนคือ คุณภาพของการศึกษา จึงควรมีการทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องเรื่องการจัดตารางกิจกรรมประจำวันของโรงเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็ก เนื่องจากประเภทของการจัดตารางกิจกรรมประจำวันที่น่ามาใช้กับนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดประสบการณ์ เนื้อหา หลักสูตร และครูผู้สอน

อัลคอม – ลีโอนาร์ค (Alkom-Leonard 1996) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่ออัตราการบาดเจ็บของเด็กก่อนวัยเรียน ผลการศึกษพบว่า เด็กหญิงที่อยู่ในศูนย์ดูแลเด็กที่มีคุณภาพการจัดสิ่งแวดล้อมต่ำ และเด็กชายที่มีปัญหาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยส่วนตัวที่กระตือรือร้นมากจะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บมาก

รีดด์ (Read 1997) ทำการศึกษาเรื่องผลของการกำหนดระยะทางสำหรับปฏิบัติการเข้าสังเกตของเด็กอนุบาล พบว่า องค์ประกอบของการออกแบบภายในด้านความสูงของเพดานที่มีระดับความสูงเป็นลำดับขั้นที่แตกต่างกัน และความแตกต่างของกำแพงในห้องเรียนเดียวกัน มีผลต่อการกระตุ้นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเด็ก

จากการศึกษางานวิจัยทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้ทราบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ผู้จัดต้องให้ความสำคัญด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จึงจะทำให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพ สามารถพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยจะประสบความสำเร็จได้ ต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจ แนวทางการจัดการศึกษาและวิธีดำเนินงาน รวมทั้งประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง

ตาราง 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ประเภทของสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง
1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
กองบิน 1 จ นครราชสีมา	2	2	11	2	2	11
กองบิน 2 จ ลพบุรี	1	1	5	1	1	5
กองบิน 4 จ นครสวรรค์	1	4	17	1	4	17
กองบิน 21 จ อุบลราชธานี	2	4	48	2	4	48
กองบิน 23 จ อุดรธานี	2	3	30	2	3	30
กองบิน 41 จ เชียงใหม่	2	4	22	2	4	22
กองบิน 46 จ พิษณุโลก	2	3	14	2	3	14
2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						
กองบิน 56 จ สงขลา	1	2	18	1	2	18
ร การบิน จ นครปฐม	3	5	107	3	5	21
3 โรงเรียนอนุบาล						
กองบิน 6 กรุงเทพฯ	4	67	838	4	40	168
กองบิน 7 จ สุราษฎร์ธานี	3	10	206	3	10	41
4 สถานรับเลี้ยงเด็ก						
กองบิน 6 กรุงเทพฯ	1	10	74	1	10	15
รวม	24	115	1,467	24	88	410

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการของ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยของ กองทัพอากาศ

ลักษณะของเครื่องมือ

1 แบบสอบถามความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง จำนวน 3 ชุด แบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนคือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ได้แก่ ประเภทสถานศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์ในการบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษา มีลักษณะเป็นการตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการและสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำนวน 59 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1 00 – 1 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อยที่สุด
1 51 – 2 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อย
2 51 – 3 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับปานกลาง
3 51 – 4 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับมาก
4 51 – 5 00	หมายถึง	ความต้องการในระดับมากที่สุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามครูในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษา ประสบการณ์ในการสอนเด็กในสถานศึกษาปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษา มีลักษณะเป็นการตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการและสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมด้านการบริการและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำนวน 59 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1 00 – 1 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อยที่สุด
1 51 – 2 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อย
2 51 – 3 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับปานกลาง
3 51 – 4 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับมาก
4 51 – 5 00	หมายถึง	ความต้องการในระดับมากที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ ประเภทของสถานที่ และวิถีทางการศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นการตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการและสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำนวน 54 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1 00 – 1 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อยที่สุด
1 51 – 2 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับน้อย
2 51 – 3 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับปานกลาง
3 51 – 4 50	หมายถึง	ความต้องการในระดับมาก
4 51 – 5 00	หมายถึง	ความต้องการในระดับมากที่สุด

2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหาร ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ยศ ตำแหน่งหน้าที่ ประวัติการทำงานในสถานศึกษาปฐมวัย วิถีทางการศึกษา

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครู แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของครู ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาปฐมวัย วิถีทางการศึกษา

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของครู ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล อาชีพ วิถีทางการศึกษา

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของแบบสอบถาม

2 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับสอบถามความต้องการและสภาพปัจจุบันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านต่างๆ ได้ข้อคำถามเข้าสู่ประเด็นคำถามในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ของคะแนน

3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า

4 นำแบบสอบถามฉบับร่างมาปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยตัดสินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

ผศ. อัญชลี ไสยวรรณ

อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ

อาจารย์ ณัฐกานต์ ดอเจริญ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 2

อาจารย์ ธนพร เอี่ยมสมุทร

ที่ปรึกษา โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

จ.สมุทรปราการ

5 จากผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ถ้า 2 ใน 3 เห็นตรงกัน จะเก็บข้อคำถามไว้และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจากผลการตรวจ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อรายการในแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แต่ให้มีการปรับปรุงแก้ไข ความชัดเจนของภาษา นำไปหาค่าดัชนี ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00 ในทุกข้อรวมจำนวนแบบสอบถามผู้บริหาร จำนวน 59 ข้อ แบบสอบถามครู จำนวน 59 ข้อ และแบบสอบถามผู้ปกครอง จำนวน 54 ข้อ

6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ที่โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย กองบิน 6 กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 2 คน ครู 7 คน ผู้ปกครอง 18 คน

7 นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มทดลอง ไปตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีหาคาสัมประสิทธิ์อัลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 200) ผู้บริหารและผู้ปกครองได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ครูได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

8 นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 522 คน ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำนวน 11 กองบิน 12 แห่ง

9 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร 1 คน ครู 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน เพื่อตรวจหาความต่อเนื่องของคำถาม

10 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของสถานศึกษา รวม 30 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง ผู้บัญชาการทหารอากาศ กองทัพอากาศ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2 ขอหนังสือแนะนำตัวจากกองทัพอากาศถึงผู้บังคับการกองบิน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

3 ส่งแบบสอบถามและหนังสือตามข้อ 2 ไปยังกองบินต่างๆ โดยบรรจุเอกสารในซองส่งไปยังกองบินต่างๆ ของกองทัพอากาศ จำนวน 11 แห่ง โดยจำแนกเป็น

- แบบสอบถามความต้องการ จำนวน 522 ฉบับ โดยระบุวันส่งคืนไว้
กำหนดการเก็บข้อมูลคือระหว่างเดือนกุมภาพันธ์

- แบบสัมภาษณ์ จำนวน 30 ฉบับ แบ่งเป็น

- * ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 1 จำนวน 5 ฉบับ
- * สถานอนุบาลเด็กเล็กโรงเรียนการบิน จำนวน 8 ฉบับ
- * โรงเรียนอนุบาลกองบิน 6 จำนวน 12 ฉบับ
- * สถานรับเลี้ยงเด็ก กองบิน 2 จำนวน 5 ฉบับ

4 ผู้วิจัยโทรศัพท์ภายในของกองทัพอากาศ ติดต่อกับสถานศึกษาปฐมวัยประจำกองบินต่างจังหวัด เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู สอนผู้ปกครองให้ครูประจำกองบินเป็นผู้สัมภาษณ์ให้ และในส่วนของกรุงเทพฯ ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล แบบสอบถามดังนี้

- แบบสอบถามฯ ของผู้บริหาร 24 ฉบับ ได้รับคืนมา 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.50
- แบบสอบถามฯ ของครู 88 ฉบับ ได้รับคืนมา 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.59
- แบบสอบถามฯ ของผู้ปกครอง 410 ฉบับ ได้รับคืนมา 371 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.49

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ เพื่อกำหนดเป็นข้อมูลที่จะนำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) โดยศาสสถิติ ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ
- 1.2 วิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวนของคะแนน (S^2) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
- 1.3 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสัมภาษณ์มาหาความถี่

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ 2526 : 8) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์ 2545 : 131)

$$\alpha = K \left[1 - \frac{\sum Si^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อของเครื่องมือวัด
	S_x^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณโดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 118)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมดที่ใช้ศึกษา

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) โดยการใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ 2521 : 55)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนของมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรต่างๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
K-W	แทน	การทดสอบ Kruskal - Wallis
F	แทน	การทดสอบที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t – distribution
P	แทน	ความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
<	แทน	น้อยกว่า
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
**	แทน	ค่าความต่างในการพิจารณาสภาพปัจจุบันกับระดับความต้องการที่สูงกว่าระดับปานกลาง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการจัดการศึกษาของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศโดยการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 5 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 477)					
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	9	42.9	1	1.2	155	41.3
หญิง	12	57.1	81	95.3	216	57.6
รวม	21	100	82	96.5	371	98.9
อายุ						
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-	-	-	5	1.3
21 – 30 ปี	-	-	10	11.8	82	21.9
30 – 40 ปี	6	28.6	47	55.3	204	54.4
มากกว่า 40 ปี	15	71.4	27	31.8	81	21.6
รวม	21	100	84	98.8	372	99.2
ยศ						
เรืออากาศตรี – เรืออากาศเอก	1	4.8	-	-	-	-
นาวาอากาศตรี	3	14.3	-	-	-	-
นาวาอากาศโท	6	28.6	-	-	-	-
นาวาอากาศเอก	2	9.5	-	-	-	-
สูงกว่านาวาอากาศเอก	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ (พลเรือน)	5	23.8	-	-	-	-
รวม	17	81.0	-	-	-	-
ตำแหน่ง						
ผู้จัดการ / ผู้อำนวยการ	5	23.8	-	-	-	-
ครูใหญ่	4	19.0	-	-	-	-
ครู	-	-	57	67.1	-	-
พี่เลี้ยง	-	-	24	28.1	-	-
อื่นๆ (ผู้ช่วยผู้จัดการ)	12	57.1	-	-	-	-
รวม	21	100	81	95.3	-	-

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 477)					
	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	14.3	-	45.9	203	54.1
ปริญญาตรี	16	76.2	43	50.6	154	41.1
สูงกว่าปริญญาตรี	2	9.5	-	-	13	4.0
รวม	21	100	82	96.5	372	99.2
ประสบการณ์ในการทำงาน						
1 – 3 ปี	10	47.6	6	7.1	-	-
4 – 6 ปี	3	14.3	21	24.7	-	-
7 – 10 ปี	4	19.0	19	22.4	-	-
มากกว่า 10 ปี	2	9.5	34	40.0	-	-
รวม	19	90.5	80	94.1	-	-
ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย						
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	11	52.38	20	23.5	132	35.2
สถานอนุบาลเด็กเล็ก	4	19.05	6	7.1	39	10.4
สถานรับเลี้ยงเด็ก	2	9.52	10	11.8	15	4.0
โรงเรียนอนุบาล	4	19.05	48	56.5	189	50.4
รวม	21	100	84	98.8	375	100
อาชีพ						
ข้าราชการทหาร	-	-	-	-	124	33.1
ข้าราชการสังกัดอื่น	-	-	-	-	39	10.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	-	-	22	5.9
ธุรกิจส่วนตัว	-	-	-	-	31	8.3
รับจ้าง	-	-	-	-	83	22.1
แม่บ้าน	-	-	-	-	51	13.6
อื่นๆ	-	-	-	-	21	5.6
รวม	-	-	-	-	371	98.9

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 40 ปี เป็นนายทหารระดับ นาวาอากาศโทมากที่สุด รองลงมาเป็นพลเรือน และเป็นนายทหารระดับเรืออากาศตรี – เรืออากาศเอก น้อยที่สุด มีวุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์ในการบริหารงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี 7 – 10 ปี และ 4 – 6 ปี น้อยที่สุด ตามลำดับ เป็นผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และสถานรับเลี้ยงตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี มากกว่า 40 ปี และ 21 – 30 ปี รองลงมาตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นครู มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี รองลงมา 4 – 6 ปี และ 1 – 3 ปี น้อยที่สุด เป็นครูอยู่ในโรงเรียนอนุบาลมากที่สุด รองลงมาคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานอนุบาลเด็กเล็ก ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหาร มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาประเภทโรงเรียนอนุบาลมากที่สุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรองลงมาและสถานรับเลี้ยงเด็กน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร เปรียบเทียบระดับสภาพปัจจุบัน และระดับความต้องการ ของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้บริหาร
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก										3 สถานรับเลี้ยงเด็ก										4 โรงเรียนอนุบาล						K-W	P										
	สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ					สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ					สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ																						
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD																						
ด้านการบริหาร	1 หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย																														2 09	1 13	4 55**	68	2 25	95	3 50**	1 91	1 00	00	5 00**	00	81	4 75**	50	2 37	49	
	2 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ชัดเจน																														2 82	1 66	4 55**	82	2 52	57	3 75	1 50	1 50	70	5 00**	00	81	4 50	57	2 28	51	
	3 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง																														2 55	1 21	4 55**	82	2 00	81	3 50	1 21	3 00	00	4 00	1 41	95	4 75**	50	1 9	59	
	4 การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานถึงการรับสมัครเด็กปฐมวัย																														2 64	92	4 55**	68	2 75	95	3 50	1 91	2 00	1 41	5 00**	00	57	5 00**	00	3 93	26	
	5 นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุง																														2 82	75	4 45	68	2 50	57	3 75	1 50	3 00	00	4 50	70	81	4 25	95	73	86	
	6 จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น																														2 82	1 40	3 36	1 69	2 75	1 70	2 50	1 91	4 50	70	3 00	2 82	00	4 00	1 15	1 39	70	
	7 จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป																														4 00	1 00	4 64	64	4 25	1 50	4 00	2 00	3 00	2 82	3 00	2 82	1 15	4 25	95	1 32	72	
	8 จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา																														1 91	1 22	4 73**	46	1 75	1 50	3 50**	1 29	2 50	70	4 50**	70	95	4 75**	50	4 85	18	
	9 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง																														3 55	68	4 82	40	3 25	1 70	4 00	1 41	4 50	70	5 00	00	3 50	1 00	4 75	50	2 66	44
	10 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน																														2 36	1 20	4 73**	64	2 75	1 25	4 00**	1 41	3 00	00	5 00**	00	3 00	81	5 00**	00	3 86	27
รวม																														2 75	60	4 49	36	2 67	88	3 60	1 48	2 70	14	4 40	28	3 35	57	4 60	39	2 06	56	

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอ ผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอ ผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก										3 สถานรับเลี้ยงเด็ก										4 โรงเรียนอนุบาล				K-W	P
	สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ					สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ					สภาพปัจจุบัน					ความต้องการ										
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD								
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1	3.18	98	4.73	46	2.75	50	3.50	1.91	3.00	00	5.00	00	3.75	50	3.00	00	5.00	00	3.75	50	3.00	00	5.00	00	3.75	50	3.00	00	5.00	00	4.04	25			
	2	2.09	83	3.82**	75	1.25	50	3.75**	95	3.50	70	5.00**																			5.55	13				
	3	2.55	103	3.36	120	2.75	170	3.75	95	2.50	70	4.00	141	3.75	95	2.50	70	4.00	141	2.75	50	3.25	50	3.25	50	3.75	95	2.75	50	3.25	50	95	81			
	4	3.64	92	4.45	93	4.00	141	4.25	150	3.50	70	5.00		4.25	150	3.50	70	5.00		3.75	50	5.00	00	5.00	00	3.75	50	5.00	00	2.52	47					
	5	3.45	129	4.72	78	3.50	173	3.50	173	4.00	141	4.25	150	3.75	95	4.00	141	4.25	150	3.75	95	3.75	95	4.25	125	5.00	00	3.75	95	2.67	44					
	6	4.00	109	4.64	50	3.75	189	4.25	150	4.00	00	4.50	70	4.25	150	4.00	00	4.50	70	3.25	125	5.00	00	5.00	00	3.75	95	2.02	56							
	7	3.45	150	4.27	78	2.25	95	2.50	57	4.00	141	4.00	141	2.25	95	4.00	141	4.00	141	3.25	50	3.75	95	3.25	50	3.75	95	8.23	04							
	8	2.82	116	4.55**	68	3.25	170	4.25	150	4.00	141	4.25	150	3.25	170	4.00	141	4.25	150	3.25	50	5.00**	00	5.00	00	3.25	50	2.48	47							
	9	3.55	93	4.27	90	3.00	182	4.25	150	4.00	141	3.00	2.82	3.00	2.82	3.75	50	5.00	00	2.89	40															
	10	3.55	93	4.73	46	2.75	125	4.00	141	4.00	00	5.00		4.00	00	4.00	00	5.00		2.08	55															
	11	3.64	102	4.73	46	3.50	100	4.00	141	2.50	70	5.00**		4.00	00	3.50	57	3.75	125	4.70	19															
	12	2.36	92	3.09	122	2.00	115	2.50	129	2.00	141	4.00**		2.00	141	2.00	141	4.00**		3.21	36															
	13	3.45	82	4.00	77	3.50	191	4.00	141	4.50	70	3.00	1.41	4.25	95	4.25	95	5.00	00	6.63	08															
	14	3.09	130	4.27	100	2.50	100	4.00	141	4.00	00	4.50	70	4.50	57	4.50	57	4.50	57	14	96															
รวม	3.20	78	4.22	36	2.91	100	3.75	119	3.53	25	4.42	00	3.55	65	4.48	25	3.55	65	1.77	62																

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)
 ** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรมและด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านบุคลากร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก			3 สถานรับเลี้ยงเด็ก			4 โรงเรียนอนุบาล			K-W	P
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$		
1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	3.55	82	4.18	1.16	3.50	1.73	3.75	1.89	4.50	4.50	70	4.75	50	95
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.73	64	4.82	40	2.75	95	400	1.41	3.50	70	4.50	4.75	50	227
3 ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้อง เข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	3.27	64	4.73	64	2.25	95	250	1.91	3.50	2.12	500	3.00	2.30	684
4 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเป็นอารมณ์ดี รักเด็ก	3.82	60	4.75	64	3.25	1.70	450	1.00	3.50	70	500	5.00	00	148
5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.82	40	4.91	30	3.00	1.15	400	1.41	3.50	70	500	4.75	50	394
6 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	3.64	67	3.91	1.37	2.75	1.25	250	57	3.50	70	212	2.75	1.70	447
7 จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 - 3 ปี	3.36	102	3.82	1.32	3.00	1.41	325	1.70	3.50	70	400	3.50	1.00	89
ครู 1 ต่อเด็ก 8 คน เด็กอายุ 3 - 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คน														
8 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	4.09	83	4.45	93	3.50	1.29	425	1.50	4.00	00	500	4.75	50	105
9 ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3.45	112	4.55	68	2.00	81	425	1.50	3.50	70	400	4.75	50	70
รวม	3.63	36	4.45	35	2.88	1.09	390	80	3.66	78	438	4.22	31	321

** ความต่างที่ความน่าเชื่อถือ (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้อง เข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม ด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และด้านครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก			3 สถานรับเลี้ยงเด็ก			4 โรงเรียนอนุบาล			K-W	P	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพปัจจุบัน			สภาพปัจจุบัน			สภาพปัจจุบัน					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	3.18	1.07	4.55**	68	3.50	1.73	3.75	1.89	4.00	00	5.00	00	4.50	57	63
2 ใช้อาคารเก่าที่มีอยู่มาปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียน	3.64	80	4.00	1.18	3.00	81	3.50	1.29	2.50	70	3.00	2.82	3.25	1.50	69
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.73	1.00	4.09	1.22	2.50	1.73	4.25**	95	3.50	70	5.00**	00	5.00**	00	19
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็ก	2.55	1.21	4.73**	46	3.50	1.73	4.50	1.00	4.00	00	5.00	00	4.50	57	69
5 ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	3.27	1.19	4.45	80	3.25	1.70	4.50	1.00	3.00	00	5.00**	00	4.75**	50	76
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3.09	70	4.00	89	3.00	1.63	4.00	1.41	3.00	00	4.00	1.41	4.00	81	99
7 จัดที่รับประทานอาหารในบริเวณเดียวกับที่ทำกิจกรรมและพักผ่อน	3.09	94	3.36	1.69	2.25	1.50	3.00	1.63	2.00	1.41	4.00**	1.41	2.00	1.41	39
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	3.27	1.00	3.82	1.25	3.25	1.25	4.25	95	3.50	70	3.00	1.41	4.50	57	45
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	2.27	1.34	3.55**	1.29	2.25	95	3.75**	1.50	1.50	70	4.00**	1.41	4.75**	50	39
10 จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ	2.64	80	4.18	1.25	2.75	50	3.50	1.91	3.00	00	4.50	70	4.75**	50	73
รวม	2.97	38	4.07	49	2.92	1.18	3.90	80	3.00	14	4.25	35	4.20	31	93

** ความถี่ที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็กไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้บริหาร
 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านบริการ	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						K-W	P
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
1 ตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	3.36	1.02	4.27	1.19	3.50	1.29	3.50	1.29	4.50	57	4.50	70	5.00	00	4.00	1.15	4.75	50	1.93	58						
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	3.00	1.09	4.00	1.18	2.25	1.50	2.25	1.50	4.25**	95	3.50	70	5.00**	00	4.00	1.41	4.75	50	3.57	31						
3 กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	3.55	1.29	4.73	64	3.75	95	3.75	95	3.50	191	3.50	70	4.5	70	3.75	50	4.75	50	2.46	48						
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	3.09	1.13	4.64**	50	2.75	1.70	2.75	1.70	4.25	95	2.50	2.12	2.50	2.12	3.50	57	3.75	50	7.48	05						
5 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	3.18	1.07	4.09	94	2.75	1.25	2.75	1.25	4.25	95	3.50	70	4.50	70	3.75	1.25	4.25	50	36	94						
6 ดูแลด้านการรับส่งเด็ก เพื่อความปลอดภัยอย่างเข้มงวด	3.55	52	4.09	1.22	3.75	95	3.75	95	4.00	1.15	3.50	70	4.50	70	4.25	95	4.75	50	1.48	68						
7 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	2.82	1.07	4.00**	77	2.00	1.15	2.00	1.15	3.00	1.63	4.50	70	5.00	00	4.25	95	4.50	57	5.65	13						
รวม	3.22	65	4.25	61	2.96	71	2.96	71	3.96	1.05	3.64	30	4.42	40	3.90	35	4.50	27	36	94						

** ความต่างที่ควรมานำพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชน	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก				3 สถานรับเลี้ยงเด็ก				4 โรงเรียนอนุบาล				K-W	P
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมเป็นกรรมการในการจัดการศึกษา	3.00	1.09	4.18	60	1.75	95	3.25	1.25	2.50	70	3.50	2.12	3.25	1.50	4.50	57	3.28	35
2 ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กและครู	2.91	1.04	3.82	1.16	2.00	81	3.75**	1.50	3.00	00	3.00	1.41	2.25	1.25	4.25**	50	1.45	69
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2.55	1.03	3.91	1.22	2.00	1.15	3.75**	1.50	3.50	70	4.00	1.41	2.75	95	4.50**	57	74	86
4 ผู้ปกครองมีโอกาสนพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของบุตรหลานหรือรวมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	2.91	94	4.45	52	2.75	1.70	4.00	1.15	3.50	70	4.00	1.41	3.50	57	4.75**	50	1.72	63
5 ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3.64	50	4.64	67	2.50	1.00	4.00**	1.15	3.50	70	4.50	70	3.50	1.00	4.50	57	1.45	69
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.36	50	4.64**	50	2.75	50	3.50	1.91	4.50	70	4.50	70	3.50	1.29	4.50	57	1.24	74
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3.73	46	4.55	68	2.50	57	4.00**	1.15	4.00	1.41	4.50	70	3.25	95	4.75**	50	1.36	71
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.18	75	4.45	82	2.50	57	3.50	1.91	3.50	70	5.00**	00	2.50	1.29	4.50**	57	1.99	57
9 ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง และคน ในชุมชนเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธี	3.45	82	4.45	68	3.00	1.63	3.50	1.91	3.50	70	4.50	70	3.25	95	4.50	57	70	87
รวม	3.19	47	4.34	53	2.41	68	3.69	1.44	3.50	23	4.16	86	3.00	51	4.52	49	82	84

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขันอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่ สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้บริหาร
จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร

ด้านการบริหาร	ประสบการณ์การบริหาร																K - W	P	
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี						
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1	หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	1.80	91	4.60	69	2.00	1.00	4.67	57	2.75	1.25	4.50	1.00	3.50	70	5.00	00	74	15
2	นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ชัดเจน	2.60	143	4.60	69	2.67	2.08	4.33	115	3.25	1.70	4.25	95	3.50	70	5.00	00	152	
3	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง	2.40	96	4.50	85	4.00	1.00	5.00	00	2.75	1.25	4.50	1.00	3.00	141	5.00	00	2.15	54
4	การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานถึงการรับสมัครเด็กปฐมวัย	2.90	87	4.70	67	2.00	1.00	5.00	00	2.50	1.00	4.25	95	4.00	00	5.00	00	3.13	37
5	นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุง	3.10	56	4.50	70	2.33	57	4.67	57	2.50	1.00	4.25	95	3.00	00	4.00	141	76	85
6	จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	2.90	152	3.20	198	2.00	1.00	2.67	152	4.00	81	3.75	95	3.00	00	4.00	141	1.02	79
7	จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป	4.10	137	4.30	133	3.67	1.15	5.00	00	4.00	1.15	4.25	95	5.00	00	5.00	00	2.59	45
8	จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา	1.60	96	4.40	69	2.00	1.73	4.67	57	2.50	1.29	5.00	00	4.00	00	5.00	00	4.11	24
9	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.80	91	4.80	42	4.00	1.00	4.67	57	3.50	57	5.00	00	3.50	70	5.00	00	1.85	60
10	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	2.50	97	4.50	31	3.33	1.52	4.33	115	2.25	95	5.00	00	3.50	70	5.00	00	2.49	47
	รวม	2.77	50	4.45	41	2.70	72	4.40	36	3.00	75	4.47	49	3.60	42	4.80	00	2.34	50

** ความต่างที่ความไม่พหุปรมาณ (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน อยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานถึงการรับสมัครเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งานอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทการบริหาร

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ประสพการณ์การบริหาร																K - W	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น	3.40	51	4.70**	67	2.67	1.52	5.00**	00	3.25	95	4.75**	50	3.50	70	5.00**	00	1.21	74
2 หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา	2.60	84	4.20	78	1.67	1.15	4.67**	57	2.00	81	3.50	57	2.50	2.12	4.00**	1.41	3.87	27
3 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครอง เป็นหลัก	2.70	82	3.70	1.25	1.67	57	4.00**	1.00	3.00	81	2.75	50	4.00	1.41	3.50	70	4.08	25
4 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.80	78	4.80	42	3.00	1.00	4.00	1.73	4.25	50	5.00	00	4.50	70	5.00	00	2.07	55
5 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	4.10	87	4.70	48	2.67	1.52	4.00	00	3.25	1.25	3.50	1.00	4.50	70	5.00	00	8.32	04
6 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.20	103	4.80	42	3.67	1.52	4.67	57	3.75	95	4.75	50	4.00	1.41	5.00	00	80	84
7 จัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก - ลบเลข	3.80	91	4.20	91	2.67	2.08	3.67	1.52	3.00	1.63	3.75	95	3.00	00	3.00	00	2.85	41
8 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.50	97	4.80	42	3.00	1.73	5.00	00	3.00	1.41	4.75**	50	3.00	00	5.00	00	1.25	74
9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยหาประสบการณ์ตรง ด้วยการเล่น เช่น เล่นน้ำเล่นทราย คอบล็อกเป็นต้น	3.90	87	4.30	1.33	3.00	1.00	3.67	1.15	4.00	81	5.00	00	3.00	1.41	5.00**	00	4.37	22
10 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและ ความถนัดของตนเอง	3.80	63	4.80	42	2.67	57	4.67**	57	4.25	95	5.00	00	3.50	70	4.50	70	2.23	52
11 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับ ประถมศึกษา	3.50	85	4.80**	42	3.00	1.00	4.67**	57	3.50	1.29	4.00	1.41	3.50	70	4.50	70	1.86	60
12 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบ เป็นรายวิชา	2.80	91	3.80	91	2.00	1.00	2.00	1.00	2.75	1.70	3.25	1.70	2.00	1.41	3.00	00	5.45	14

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ประสบการณ์การบริหาร																K - W	P
	1 1 - 3 ปี				2 4 - 6 ปี				3 7 - 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	370	94	390	99	400	100	433	115	375	95	450	57	500	00	500	00		
13 จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย และการประดิษฐ์	380	91	470	48	267	57	367	152	250	129	425	95	350	70	450	70		
14 รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	354	42	444	41	273	101	414	31	330	80	419	35	353	25	442	10		
รวม																		

* แสดงถึงเกณฑ์ความน่าเชื่อถือทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ความน่าเชื่อถือทางสถิติ (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมและด้านจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 - 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดหลักสูตรได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 - 10 ปี เห็นวสภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรง ด้วยการ เล่นเซ่น เล่นน้ำเล่นทราย ตอปลือก เป็นต้น อยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมาก พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรง ด้วยการเลนเซน เล่นน้ำเล่นทราย ตอบลือก เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้บริหาร
จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร

ด้านบุคลากร	ประสบการณ์การบริหาร														K - W	P			
	1 1 – 3 ปี			2 4 – 6 ปี			3 7 – 10 ปี			4 มากกว่า 10 ปี									
	สภาพปัจจุบัน	ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน	ความต้องการ					
		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$			SD	$\bar{X}$	SD
1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้ให้ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	3.80	63	4.60	3.33	1.52	3.00	1.73	4.25	5.00	4.00	00	4.50	70	18					
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.60	51	4.70	3.67	57	5.00	00	3.75	95	3.00	1.41	4.50	70	36					
3 ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับ การอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	3.40	96	4.40	2.67	57	4.67**	57	2.75	1.25	2.50	2.12	3.00	2.82	61					
4 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก	3.70	67	5.00	3.67	57	4.33	1.15	4.25	50	3.50	70	5.00**	00	14					
5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	42	4.80	4.00	00	5.00	00	3.75	50	3.00	1.41	5.00**	00	59					
6 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียง ผู้เดียว	3.40	51	3.10	3.67	57	4.00	1.73	3.50	1.29	3.50	70	4.00	1.41	66					
7 จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 – 3 ปี	3.30	94	3.90	3.67	57	4.00	1.73	3.75	1.50	3.50	70	3.50	70	69					
ครู 1 ต่อเด็ก 8 คน เด็กอายุ 3 – 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คน																			
8 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทร ต่อเด็กเท่าเทียมกัน	3.90	73	4.60	4.33	57	4.67	57	4.50	57	3.50	70	4.50	70	89					
9 ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3.40	69	4.70**	3.00	1.00	4.67**	57	3.50	1.73	3.00	2.82	4.50	70	71					
รวม	3.58	40	4.42	3.55	11	4.37	33	3.77	45	3.27	1.17	4.27	23	89					

* ความตางที่ควรมีนํามาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความตองการ)

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็กอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 – 6 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 – 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ประสบการณ์การบริหาร																K - W	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดตกแต่งบำรุงรักษากฎอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	3.40	69	4.60	51	3.67	1.15	4.33	1.15	3.50	1.73	4.75	50	4.00	00	4.50	70	42	93
2 ใช้อาคารเก่าที่มีอยู่มาปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียน	3.20	63	4.00	1.15	3.33	57	4.00	1.00	3.50	1.91	2.25	1.50	3.50	70	4.50	70	5.70	12
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	3.10	56	4.50	70	2.67	1.52	3.33	2.08	2.75	1.25	4.75	50	2.00	1.41	5.00	00	2.98	39
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอสำหรับเด็ก	3.40	96	4.30	67	2.33	1.52	5.00**	00	2.50	1.73	5.00**	00	4.00	00	5.00	00	7.32	16
5 ห้องสุขา ยางล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	3.30	67	4.30	82	3.67	1.52	4.33	1.15	3.25	1.70	5.00**	00	3.00	00	5.00**	00	3.79	28
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3.40	69	4.00	1.05	3.33	1.52	4.33	1.15	3.50	1.00	3.25	50	3.00	00	4.50	70	3.56	31
7 จัดที่รับประทานอาหารในบริเวณเดียวกับที่ทำกิจกรรมและกินนอน	2.90	1.19	3.30	1.56	2.33	1.15	3.00	2.00	2.75	1.25	2.00	1.15	2.00	1.41	2.50	2.12	2.02	56
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	3.00	94	3.80	91	4.33	57	3.00	2.00	3.75	95	4.25	95	3.50	70	5.00**	00	3.95	26
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	2.20	103	3.60**	1.35	3.67	57	4.67	57	1.50	1.00	3.50	1.00	2.00	1.41	5.00**	00	4.70	19
10 จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ	2.90	31	4.40	69	2.33	1.15	3.67**	2.30	2.50	1.00	4.50**	1.00	3.00	00	5.00**	00	1.47	68
รวม	3.08	29	4.08	49	3.16	72	3.96	55	2.95	61	3.92	22	3.00	56	4.60	00	4.65	19

* ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 – 6 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 – 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการมีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและด้านห้องคอมพิวเตอร์ เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้บริหาร จำแนกตามประสิทธิภาพการบริการ

ด้านการบริการ	ประสบการณ์การบริการ																K - W	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ตรวจสอบภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	4.00	.81	4.60	.51	2.33	1.15	3.33	2.08	3.25	.50	4.75**	.50	5.00	.00	5.00	.00	3.12	37
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้	3.40	.69	4.40	.69	2.33	1.15	3.33	2.08	3.25	1.70	4.25	.95	3.00	2.82	5.00**	.00	2.41	49
ด้านโภชนาการ																		
3 กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย	3.60	.69	4.60	.69	3.33	1.52	4.33	1.15	3.50	1.73	5.00**	.00	4.50	.70	4.50	.70	1.91	59
เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร																		
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	3.30	1.16	4.00	1.15	4.00	1.00	5.00	.00	2.50	1.00	4.00**	.81	3.00	1.41	4.50	.70	4.72	19
5 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	3.40	.96	4.30	.82	3.67	1.52	3.67	1.15	3.25	.95	4.00	.81	3.50	.70	4.50	.70	1.62	65
6 ดูแลด้านการรับส่งเด็ก เพื่อความปลอดภัยอย่าง เข้มงวด	3.70	.67	4.60	.69	3.33	.57	3.33	2.08	4.00	.81	4.25	.95	4.50	.70	4.50	.70	1.83	60
7 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	3.50	1.17	4.30	.82	2.67	1.52	3.33	.57	2.50	1.29	**4.00	.81	3.00	2.82	4.50	.70	3.80	28
รวม	3.55	.60	4.40	.45	3.09	.29	3.36	1.00	3.17	1.00	4.32	.37	3.78	.90	4.64	.50	2.28	51

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทของการบริหาร

	ประเภทการบริหาร																K-W	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	3.00	81	4.10	99	3.33	152	4.33	57	2.00	81	4.00**	81	3.00	2.82	3.50	70		
1 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมเป็นกรรมการในการจัดการศึกษา																65		
2 ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการให้ความรู้แก่เด็กและครู	2.80	63	3.90	87	3.00	2.00	3.33	2.08	1.75	95	3.75**	95	3.00	1.41	4.50	70		
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3.00	66	4.10	87	2.00	1.73	3.67**	2.30	1.75	50	4.00**	81	2.50	2.12	4.50**	70		
4 ผู้ปกครองมีโอกาสมอบปละสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของบุตรหลานหรือรวมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.30	67	4.40	84	1.67	1.15	4.33**	57	3.00	81	4.50	57	4.50	70	4.50	70		
5 ติดต่อยสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3.50	70	4.60**	69	2.67	1.52	4.67**	57	3.75	50	4.25	95	3.50	70	4.50**	70		
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างเสมอ	3.70	94	4.50	70	2.67	57	4.67**	57	3.25	50	4.50	57	3.50	70	4.50	70		
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัด กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3.80	63	4.70	67	3.00	1.00	4.33	57	3.00	81	4.25	95	3.00	1.41	4.50	70		
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.20	63	4.60**	69	2.00	00	4.33**	1.15	2.75	1.25	4.25	95	3.00	1.41	4.50	70		
9 ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและคนใน ชุมชนเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง	3.50	85	4.50	70	2.00	1.00	4.33**	57	3.25	50	4.25	95	3.50	70	4.50	70		
รวม	3.31	53	4.37	32	2.48	90	4.22	77	2.72	50	4.19	60	3.27	1.17	4.38	54		
															46	92		

* ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขันอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการติดต่อสื่อสารกับ ผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก และด้านการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านบริการของผู้บริหาร จำนวน
ตามวุฒิการศึกษา

ด้านการบริหาร	วุฒิทางการศึกษา													K-W	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี						
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1	หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	2 33	1 15	4 67**	57	2 19	1 16	4 44**	1 15	2 00	00	4 00**	00	2 49	28
2	นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ชัดเจน	2 67	1 52	5 00**	00	2 81	1 51	4 37	1 05	3 50	70	4 00	00	3 22	20
3	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง	2 33	1 52	5 00**	00	2 69	1 078	4 19	1 22	2 50	70	4 50*	70	1 59	45
4	การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงานถึงการรับสมัครเด็กปฐมวัย	2 67	1 52	4 67**	57	2 81	91	4 44	1 15	2 50	70	4 50*	70	20	90
5	นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุง	2 33	1 15	4 67**	57	2 94	57	4 25	1 00	2 50	70	4 00*	00	1 20	54
6	จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุคลากรของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	4 00	1 00	4 33	1 155	2 81	1 37	3 00	1 75	3 00	00	4 00	1 41	1 87	39
7	จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชน ทัวไป	3 67	1 15	4 67	57	4 06	1 34	4 31	1 40	3 50	70	3 50	70	3 20	20
8	จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา	2 67	1 52	4 67**	57	2 00	1 31	4 50**	89	2 00	00	4 00**	00	2 35	30
9	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3 33	57	4 67**	57	3 75	1 00	4 69	79	2 50	70	4 50**	70	85	65
10	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	2 33	1 15	4 67*	57	2 75	1 12	4 63**	88	2 00	00	5 00**	00	66	71
	รวม	2 83	80	4 70	36	2 88	68	4 28	83	2 60	28	4 20	14	2 58	27

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่องอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบินเพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบันถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งานอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 19 คาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

	วุฒิทางการศึกษา												K-W	P	
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี						
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1 จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และ ท้องถิ่น	2.67	57	4.67**	57	3.31	87	4.50	1.09	3.00	00	5.00	00	67	71
	2 หน่วยงานอื่นเข้าร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา	1.33	57	3.00	00	2.44	1.03	4.19 *	75	2.00	00	4.50**	70	6.03*	04
	3 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก	3.67	1.52	3.00	1.00	2.44	89	3.56**	1.09	2.50	70	3.50*	70	83	65
	4 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.00	1.00	4.67	57	3.69	94	4.50	1.03	3.50	70	5.00	00	67	71
	5 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	3.67	1.15	4.00	1.00	3.63	1.36	4.25	1.12	3.00	00	4.00	00	1.10	57
	6 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.67	1.15	4.33	57	4.00	1.21	4.69	79	2.50	70	4.50**	70	2.60	27
	7 จัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก - ลบเลข	2.33	1.15	3.33	57	3.44	1.36	3.88	1.14	3.00	00	4.00	00	91	63
	8 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	2.00	1.00	4.33	1.15	3.38	1.14	4.69	79	2.50	70	4.50*	70	93	62
	9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรง ด้วยการเล่น เช่น เล่นเลนทราย คอบล็อก เป็นต้น	2.67	57	4.67**	57	3.69	1.13	4.13	1.31	3.50	70	5.00**	00	1.19	55
	10 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ได้ได้แสดงความสามารถและ ความถนัดของตนเอง	3.00	00	4.67**	57	3.69	1.07	4.56	81	3.00	00	5.00*	00	82	36
	11 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาคอระดับ ประถมศึกษา	2.67	57	4.33**	57	3.69	94	4.44	1.03	3.00	00	4.50	70	77	68
	12 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็น รายวิชา	1.67	1.15	2.69	1.52	2.69	1.13	3.38	1.31	2.50	70	3.00	00	83	66

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	วุฒิทางการศึกษา												K-W	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	3 67	1 15	4 33	57	3 81	1 16	4 00	1 09	3 00	00	4 50	70		
13 จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย และการประดิษฐ์	2 33	1 15**	4 00	1 00	3 44	1 09	4 31	1 01	2 50	70	4 50**	70	60	73
14 รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง														
รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย														
รวม	2 80	53	4 70	36	3 37	78	4 28	83	2 82	05	4 20	14	1 30	52

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดหลักสูตรได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดหลักสูตรได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้บริหาร จำนวน
ตามวุฒิการศึกษา

ด้านบุคลากร	วุฒิทางการศึกษา														K-W	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	3 67	57	4 67	57	3 75	1 06	4 06	1 28	3 00	00	500 *	00	500 *	00		
2 67	57**	4 67	57	3 69	70	4 56	81	3 00	00	500 *	00	500 *	00			
2 33	1 15	3 00	2 00	3 19	1 047	4 31	1 40	2 50	70	3 00	2 82	2 39	30			
3 33	57**	4 67	57	3 69	94	4 75	68	3 50	70	500**	00	91	63			
3 00	1 00**	4 67	57	3 75	57	4 75	77	3 50	70	4 50	70	1 64	44			
3 67	1 15	2 67	1 52	3 31	87	3 50	1 50	3 00	00	2 50	70	1 62	44			
3 00	00	3 00	2 00	3 44	1 20	3 81	1 10	3 00	00	3 50	2 12	54	76			
3 67	1 15	5 00	00	4 00	81	4 37	1 02	3 50	70	500**	00	2 43	29			
1 67	1 15**	4 33	1 15	3 56	96	4 44	89	3 00	00	500**	00	1 01	60			
3 00	55	4 07	39	3 59	64	4 28	71	3 11	31	4 27	70	1 76	41			
รวม																

ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็กอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ด้านครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	วุฒิทางการศึกษา														K-W	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	3 00	1 73	5 00**	00	3 56	1 03	4 31	1 07	3 00	00	4 50	70	1 96	37		
1 จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	4 00	1 00	3 67	2 30	3 19	98	3 56	1 26	3 00	00	4 50	70	1 49	47		
2 ใช้อาคารเก่าที่มีอยู่มาปรับเปลี่ยนเป็นห้องเรียน	2 00	1 73	5 00**	00	2 94	92	4 19	1 10	3 00	00	5 00**	00	3 63	16		
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	3 00	1 73	5 00**	00	3 13	1 31	4 63**	61	2 50	70	4 50**	70	1 52	46		
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็ก	2 67	1 52	5 00**	00	3 44	1 03	4 50 *	81	2 50	70	4 50**	70	1 38	49		
5 ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	3 00	00	4 33	1 15	3 25	1 06	3 88	95	3 50	70	4 50	70	1 20	54		
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	2 67	1 52	2 33	2 30	2 56	1 20	3 38	1 54	3 00	000	2 00	00	2 14	34		
7 จัดที่รับประทานอาหารในบริเวณเดียวกับที่ทำกิจกรรมและที่นอน	3 00	00	4 67 *	57	3 50	1 03	3 81	1 22	2 50	70	4 00**	00	1 61	44		
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	1 00	00	4 33**	1 15	2 44	1 15	3 75 *	1 34	2 00	00	4 00**	00	55	76		
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	2 33	1 15	4 67**	57	2 81	54	4 13	1 40	2 50	70	4 00**	00	1 32	51		
10 จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ	2 66	60	4 40	62	3 08	56	4 01	50	2 75	07	4 15	35	1 49	47		

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 21 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการใช้อาคารเก่าที่มีอยู่มาปรับเป็นห้องเรียน อยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการมีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้บริหาร
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการบริการ	วุฒิทางการศึกษา												F	P
	1 ค่ากาวาปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	4 00	1 00	5 00	00	3 63	1 14	4 38	1 02	3 00	00	4 50	70	2 00	36
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	2 00	1 73	4 33 *	1 15	3 38	1 14	4 25	1 06	2 50	70	4 50**	70	05	97
3 กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	3 33	2 08	5 00**	00	3 75	85	4 31	1 13	3 00	00	5 00 *	00	2 42	29
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	1 67	57	5 00**	00	3 38	1 14	4 06	1 06	2 50	70	4 00**	00	4 15	12
5 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	2 33	57	4 67**	57	3 56	1 03	4 12	88	2 00	00	4 00 *	00	1 29	52
6 ดูแลด้านการรับส่งเด็ก เพื่อความปลอดภัยอย่าง เข้มงวด	3 67	1 15	4 00**	1 00	3 81	65	4 19	1 10	3 00	00	5 00**	00	2 02	36
7 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	1 67	1 15	4 33 *	1 15	3 50	1 09	3 94	1 12	2 00	1 41	4 00**	00	43	80
รวม	2 66	82	4 61	54	3 57	60	4 17	67	2 57	20	4 42	20	1 75	41

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ ด้านโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร และด้านการดูแลด้านการรับส่งเด็ก เพื่อความปลอดภัยอย่างเข้มงวดอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	วุฒิทางการศึกษา														F	P	
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี								
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$		SD
	1 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมเป็นกรรมการในการจัดการศึกษา	1.67	1.15	3.67**	1.15	3.06	1.12	4.06	2.00	0.00	4.00**	0.00	68	70			
2 ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการให้ความรู้แก่เด็กและครู	2.00	1.00	4.33**	1.15	2.81	1.04	3.69	2.00	0.00	4.00**	0.00	92	62				
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1.67	1.15	4.67**	57	2.81	98	3.88	2.00	0.00	4.00 *	0.00	130	52				
4 ผู้ปกครองมีโอกาสนพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานหรือรวมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	4.00	1.00	5.00	0.00	2.94	99	4.25	2.50	70	4.50**	70	290	23				
5 ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3.00	0.00	4.33	1.15	3.50	81	4.50	3.00	1.41	4.50	70	03	98				
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.00	0.00	5.00**	0.00	3.56	81	4.31	2.50	70	4.00 *	0.00	372	15				
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3.00	1.00	4.33	1.15	3.50	81	4.44	3.50	70	5.00	0.00	122	54				
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.00	1.00	4.33	1.15	3.00	89	4.31	2.50	70	4.50*	70	00	99				
9 ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง และคนในชุมชนเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง	3.33	57	4.33	1.15	3.44	103	4.31	2.50	70	4.00**	0.00	112	57				
รวม	2.74	51	4.44	77	3.18	67	4.19	2.50	39	4.27	07	33	84				

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของบุตรหลานหรือร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของครู
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการบริหาร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก				3 สถานรับเลี้ยงเด็ก				4 โรงเรียนอนุบาล				F	P
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.55	1.23	4.30	57	3.67	1.03	3.00	1.41	3.40	84	4.10	73	3.42	84	4.48	49	6.29*	00
2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.70	65	4.30	57	3.00	63	3.17	1.32	3.10	87	4.00	66	3.38	70	4.44	68	6.13	00
3 ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา	3.55	88	4.45	60	3.50	83	2.83	1.16	3.20	63	4.70	48	3.56	92	4.40	73	9.86	00
4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.30	57	4.20	52	3.33	81	2.83	40	3.50	70	4.10	56	3.48	101	4.15	89	5.56*	00
5 ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม	4.05	75	4.80	41	3.50	54	3.33	81	3.70	1.25	4.70	48	3.06	1.11	4.58**	87	6.256*	00
6 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นได้	3.80	1.10	4.65	67	3.33	103	3.00	1.26	3.30	67	4.60	51	3.02	93	4.48	77	7.75	00
7 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.10	64	4.95	224	3.67	103	2.83	98	3.60	68	4.50	70	3.56	84	4.54	68	17.21	00
8 จัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร	3.70	97	4.80	52	2.50	137	3.50	1.22	2.40	84	4.70**	67	2.50	1.11	4.56**	84	4.26	00
9 ระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	3.45	82	4.60	59	3.00	63	3.33	1.03	3.10	73	4.40	51	3.08	94	4.63	60	7.73	00
รวม	3.68	64	4.56	33	3.27	66	3.09	79	3.25	52	4.42	35	3.22	68	4.77	58	13.06*	00

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 24 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร และด้านระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งานอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก				3 สถานรับเลี้ยงเด็ก				4 โรงเรียนอนุบาล				F	P
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.25	96	4.65	48	3.50	83	3.67	1.50	3.50	70	4.30	67	3.38	81	4.33	75	2.65	05
2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความ ต้องการของผู้บริหารและ ผู้ปกครองเป็นหลัก	3.65	58	4.35	87	3.50	122	3.33	1.63	3.40	51	4.20	78	3.23	80	4.23	75	2.21	09
3 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และ สติปัญญา	3.90	85	4.80	41	3.67	81	3.83	1.32	3.70	48	4.30	67	3.90	77	4.46	71	3.26	02
4 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	3.75	63	4.55	51	3.50	104	3.83	98	3.60	51	4.10	73	3.60	91	4.44	74	2.18	09
5 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม	3.70	73	4.65	48	3.17	75	3.67	1.21	4.00	66	4.10	56	3.60	89	4.42	71	3.71	01
6 จัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายวิชาเน้นการอ่าน เขียน บวก - ลบเลข	2.75	78	3.65	81	3.33	81	3.17	1.32	3.10	87	3.90	137	3.13	100	3.90	105	99	40
7 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.65	93	4.70	47	2.00	89	3.50	1.37	3.50	52	4.40	51	3.71	101	4.40	76	4.07	01
8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดอบบล็อก เป็นต้น	3.45	99	4.55	60	3.00	89	3.50	1.04	3.80	63	4.40	69	3.35	93	4.40	64	3.83	01
9 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและ ความถนัด ของตนเอง	3.45	99	4.55	60	3.00	89	3.50	1.04	3.80	63	4.40	69	3.35	93	4.40	64	3.83	01
10 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	3.50	135	4.15	142	2.83	75	3.83	1.16	3.30	82	4.20	91	3.50	93	4.60	67	1.99	121
11 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	2.65	113	3.25	137	2.50	54	3.33	81	3.30	105	3.70	116	2.60	134	3.56	133	39	75
12 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	3.65	104	4.50	68	3.50	83	3.33	1.21	4.00	66	4.20	63	4.17	90	4.50	68	5.00	00
รวม	3.40	67	4.33	42	3.11	50	3.54	93	3.51	39	4.17	41	3.44	65	4.30	54	3.86	01

* แสดงค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)
ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 25 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัด กิจกรรม และด้านจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านบุคลากร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก				3 สถานรับเลี้ยงเด็ก				4 โรงเรียนอนุบาล				F	P		
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ							
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD						
1 ผู้บริหารมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	3.95	88	4.55	85	3.50	1.04	3.33	1.36	3.70	67	4.10	73	3.40	86	4.54**	74	4.33	00
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.45	68	4.50	60	3.50	54	3.50	83	3.10	99	3.90	87	3.83	63	4.48	68	5.15*	00
3 จัดอบรมครู โดยส่งไปสัมมนาและศึกษาดูงาน นอกสถานที่	3.70	92	4.60	59	3.33	1.03	3.17	1.32	3.80	1.13	4.40	69	3.60	81	4.23	88	4.58*	00
4 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก	4.20	76	4.85	36	3.83	75	3.83	1.16	4.40	69	4.30	48	3.60	69	4.60	61	5.16	00
5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.95	68	4.75	444	3.50	83	3.17	1.32	3.60	51	4.20	63	3.94	69	4.44	71	8.02	00
6 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	3.65	81	3.55	1.66	3.67	1.21	4.00	63	3.20	91	4.00	81	3.46	84	3.58	1.10	53	66
7 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	4.45	51	4.95	22	4.33	1.21	3.83	1.60	3.50	1.26	4.40	84	4.00	71	4.54	71	3.91	01
8 ครูมีวุฒิการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3.25	1.20	4.05	1.39	3.00	89	3.50	1.22	3.90	73	4.40	69	4.31	65	4.54	82	2.60	05
9 ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับ การอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	2.85	1.13	4.45	75	3.00	63	3.00	63	3.40	96	4.40	69	3.02	88	4.00	1.16	3.62*	01
10 บุคลากรมีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีถูกต้องและเหมาะสม	3.70	47	4.55	60	3.67	1.21	3.17	1.16	3.80	63	4.10	56	3.77	69	4.25	86	4.65*	00
รวม	3.71	49	4.45	40	3.53	63	3.45	90	2.56	55	4.22	42	3.72	45	4.32	52	5.96	00

* แสดงต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P < .05)

* ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 26 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกันอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียง ผู้เดียวอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม
ของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก			3 สถานรับเลี้ยงเด็ก			4 โรงเรียนอนุบาล			F	P	
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD				
1 จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	3.30	86	4.50	3.33	1.36	3.17	3.70	82	4.10	3.42	94	4.42	79	5.49	00
2 จัดป้ายนิเทศผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	2.85	98	4.05	3.33	1.36	3.00	3.60	69	3.70	3.67	95	4.31	82	5.13	00
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.60	99	4.60**	2.83	40	4.00	3.20	91	4.00	2.77	95	4.60	67	3.66	01
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	2.70	97	4.60**	2.67	1.36	3.83	2.90	128	4.10	3.13	102	4.54	71	2.39	07
5 จัดมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียน ได้ตรงตามหน่วยการเรียนรู้การสอน	3.00	102	4.05	2.50	1.04	3.33	3.40	69	4.30	3.52	92	4.31	80	95	12
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3.25	111	4.35	4.35	67	3.17	3.83	98	3.20	4.30	67	3.08	116	1.10	35
7 พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	3.85	93	4.45	3.17	75	3.83	3.90	87	4.30	4.08	96	4.50	77	1.47	22
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก รักธรรมชาติ	3.30	134	4.40	3.33	81	3.50	3.80	103	4.00	3.54	84	4.44	74	3.53	01
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1.30	47	4.55**	1.67	81	3.17**	2.70	141	4.40	2.06	101	4.33**	101	3.86	01
10 อาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.50	139	4.65**	3.67	81	4.00	3.80	78	4.50	3.92	91	4.44	92	98	40
รวม	2.96	73	4.42	2.96	66	3.56	3.42	61	4.17	3.31	61	4.32	61	4.94	00

* แสดงถึงนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 27 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก และด้านอาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับน้อย - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง - มาก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก และด้านอาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับน้อย - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการบริการ	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						F	P																
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ																				
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD																			
1	ตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง																								3.30	97	4.50	51	3.83	40	3.67	1.21	3.10	110	4.00	94	4.02	1.00	4.50	71	3.29	02
2	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ																								3.15	108	4.30	57	3.33	103	3.67	1.36	3.00	94	4.10	87	3.71	92	4.42	82	1.70	17
3	กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร																								3.15	98	4.50	60	3.50	122	3.17	1.16	3.30	67	4.00	81	3.58	1.00	4.48	77	6.05	00
4	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา																								2.45	119	4.15**	81	2.17	75	3.00	1.09	3.20	78	3.90	1.10	3.38	1.04	4.52	71	7.14	00
5	จัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำ																								2.45	94	4.15**	58	2.33	150	3.67**	81	2.50	85	4.00**	1.24	2.77	1.07	4.56**	79	3.46	02
6	จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ																								3.95	75	4.35	67	3.67	103	3.83	98	2.60	1.26	4.00	94	3.02	1.29	4.58**	84	2.51	06
7	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยแก่ ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค																								3.35	58	4.30	57	3.38	160	3.83	1.16	2.90	87	3.70	1.41	3.08	1.10	4.48**	82	2.72	05
8	จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน																								2.85	81	4.15	81	2.83	147	3.83	98	3.30	82	3.50	1.17	3.60	1.00	4.44	79	3.77	01
9	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กโดยมีครูเป็นผู้ดูแล																								2.20	115	3.60**	118	2.33	175	3.17	1.72	3.70	94	4.0	94	3.77	90	4.27	86	3.41	02
10	จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรในสถานศึกษา																								2.15	98	4.40**	68	2.50	197	3.83	1.60	3.10	73	4.10	87	3.60	98	4.44	74	1.29	28
	รวม																								2.90	60	4.24	44	3.03	80	3.45	63	3.07	55	3.93	81	3.45	62	4.42	61	5.40	00

* แสดงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

* ความตางที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 28 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร และด้านการจัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา และด้านการจัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ และด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ และด้านการจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็กและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 29 คาเนเลีย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชน	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก			3 สถานรับเลี้ยงเด็ก			4 โรงเรียนอนุบาล			F	P				
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ						
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD						
1 จัดกิจกรรมบูรณาเทคโนโลยีให้คำปรึกษาสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธี	2.90	1.02	4.20	89	3.17	1.47	3.83	1.60	3.40	69	4.50	70	3.12	1.04	4.37	76	96	41
2 ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้เด็กและบุคลากร	2.40	94	4.00**	1.07	2.17	1.32	3.83	98	3.30	67	4.00	66	3.02	1.00	4.29	79	98	40
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2.45	99	4.10**	91	2.00	1.26	3.67	1.21	3.50	85	4.10	99	3.73	93	4.02	1.13	26	84
4 ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	2.90	91	4.10	78	2.33	1.03	3.67	1.03	3.50	52	4.00	66	3.56	94	4.17	88	66	57
5 โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3.65	81	4.40	59	3.67	1.03	3.83	1.16	3.60	69	4.00	66	3.71	82	4.29	71	1.41	24
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.40	88	4.50	51	3.67	1.21	3.83	98	3.30	82	4.00	81	3.31	87	4.23	88	1.49	22
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3.20	95	4.55**	60	2.83	1.16	4.17	98	3.60	84	3.80	78	3.71	82	4.27	84	2.01	11
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.55	75	4.70	57	3.50	1.51	3.33	1.96	3.90	73	4.00	81	3.54	98	4.35	75	4.47	00
รวม	3.05	63	4.31	46	2.91	76	3.77	1.07	3.51	49	4.05	66	3.46	64	4.46	67	1.29	28

* แดกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 0.05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 29 พบว่า ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร และด้านผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขันอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธี และด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของครู
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านบริหาร	ประสบการณ์การสอน												F	P
	1 1 – 3 ปี			2 4 – 6 ปี			3 7 – 10 ปี			4 มากกว่า 10 ปี				
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD			
	4.17	98	3.67 1.75	3.43 1.02	4.19 81	3.37 83	4.63 49	3.41 98	4.24 85	2.14	10			
1 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.33	51	4.00 1.54	3.29 71	4.14 65	3.37 59	4.42 60	3.50 86	4.24 75	62	60			
2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	4.00	89	3.83 1.83	3.71 95	4.48 60	3.21 71	4.42 50	3.47 89	4.24 85	1.13	34			
3 ผู้บริหารและครูรวมกันกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา	3.67	81	4.00 1.26	3.57 74	4.10 62	3.26 104	4.16 95	3.41 89	4.00 81	16	92			
4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.83	40	4.33 1.03	3.76 88	4.62 74	3.11 115	4.74 56	3.29 126	4.44 96	70	55			
5 ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม	3.67	121	3.67 1.50	3.57 87	4.52 68	3.00 94	4.53**	3.15 107	4.38 92	1.76	16			
6 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นได้	4.00	89	3.83 1.60	3.86 65	4.62 66	3.47 77	4.42 69	3.65 95	4.56 74	1.65	18			
7 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	2.67	136	4.67**	3.00 1.18	4.76**	2.47 117	4.63**	2.76 120	4.38**	99	40			
8 จัดสวัสดิการสร้างสรรค์ขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร	3.00	89	4.00 1.26	3.33 79	4.52**	3.00 74	4.63**	3.21 103	4.47 70	1.23	30			
9 ระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	3.59	60	4.00 1.26	3.50 51	4.43 44	3.14 53	4.50 40	3.31 85	4.32 70	1.08	36			
รวม														

** ความแตกต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 30 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 31 คาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฏุมัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ประสบการณ์การสอน																F	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	4.00	89	4.17	1.60	3.43	1.02	4.43	59	3.21	71	4.42	69	3.29	76	4.24	78		
1 จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.83	98	4.00	1.54	3.43	59	4.05	86	3.16	60	4.11	87	3.32	87	4.29	79		
2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความ ต้องการของผู้บริหารและ ผู้ปกครองเป็นหลัก	4.33	81	4.50	1.22	3.86	72	4.67	57	3.63	68	4.53	51	3.88	80	4.26	82		
3 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.00	109	4.33	81	3.81	68	4.62	49	3.42	83	4.37	68	3.53	82	4.21	84		
4 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	4.00	63	4.17	1.16	3.90	76	4.48	60	3.47	90	4.47	51	3.50	86	4.26	82		
5 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม	3.50	83	3.67	1.50	2.81	81	3.71	90	2.89	99	3.63	130	3.15	98	3.91	99		
6 จัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายวิชานั้นการอ่าน เขียน บวก- ลบเลข	3.00	63	4.00	89	3.14	127	4.05	86	3.00	100	4.47	69	3.09	102	4.32	84		
7 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัด กิจกรรม	3.17	116	4.50	54	3.90	83	4.71	46	3.16	101	4.42	50	3.56	107	4.15	101		
8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดนตรีอ็อก เป็นต้น	3.50	104	4.17	75	3.71	84	4.43	59	3.4	91	4.47	61	3.35	95	4.29	79		
9 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง	3.83	98	4.33	81	3.62	120	4.29	127	3.16	101	4.42	101	3.35	101	4.44	86		
10 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	2.50	54	4.00**	89	3.05	124	3.57	136	2.88	141	3.26	152	2.50	110	3.50	113		
11 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	4.17	75	4.00	1.09	4.14	96	4.76	43	3.68	82	4.47	61	4.03	100	4.21	88		
12 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	3.65	46	4.15	77	3.56	66	4.31	42	3.22	57	4.25	47	3.37	66	4.17	66		

* แสดงค่ากันยอมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)
 * ความต่างที่ควรนพามาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 31 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ + จิตใจ สังคมและสติปัญญา และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดูปลิ๊ก เป็นต้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายวิชาเน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบ เลข และด้านการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อยอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคมและสติปัญญา และด้านประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา อยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมาก พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา และด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านบุคลากร	ประสบการณ์การสอน																F	P
	1 1 - 3 ปี				2 4 - 6 ปี				3 7 - 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	3.83	1.16	4.17	1.60	3.67	65	4.33	73	3.58	83	4.37	83	3.41	98	4.32	87		
	3.83	75	4.00	89	3.48	98	4.52	75	3.63	59	4.32	74	3.71	62	4.29	76		
	4.00	89	3.67	1.50	3.81	92	4.52	68	3.47	77	4.21	78	3.53	92	4.18	93		
	4.00	89	4.50	1.22	4.00	89	4.67	48	3.74	65	4.53	61	3.97	75	4.50	66		
	4.00	89	3.50	1.37	4.00	70	4.52	68	3.79	63	4.32	74	3.85	70	4.47	70		
	3.83	98	3.83	75	3.43	81	3.48	140	3.47	90	3.63	116	3.50	92	3.76	120		
	4.50	83	4.33	1.63	4.05	102	4.62	66	3.84	83	4.42	60	4.18	71	4.62	77		
	4.00	89	4.33	1.21	3.81	125	4.19	120	3.79	103	4.32	105	4.00	77	4.38	95		
	3.00	1.09	4.00	1.09	3.14	101	4.29	71	2.74	99	4.05	107	3.09	90	3.88	122		
	3.83	98	4.17	1.60	3.95	66	4.19	87	3.58	69	4.26	80	3.71	62	4.18	75		
	3.88	43	4.05	1.14	3.73	54	4.33	41	3.56	51	4.24	45	3.69	44	4.25	58		
	รวม																38	76

* แสดงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 32 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาหารต่อเด็กเท่าเทียมกันและด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ประสบการณ์การสอน														F	P								
	1 1 – 3 ปี						2 4 – 6 ปี						3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี							
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	4.17	1.16	4.33	1.21	3.48	1.03	4.43	67	3.11	73	4.42	76	3.38	892	4.12	88	84	47						
2 จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	4.17	98	4.17	1.60	3.38	1.11	3.90	76	3.37	1.21	4.42	83	3.38	85	3.97	90	130	28						
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.67	51	4.67**	51	3.10	99	3.38	66	2.47	1.07	4.63	49	2.76	85	4.41	82	69	56						
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	3.30	1.54	4.50	83	2.86	1.01	4.33	101	2.21	1.03	4.58	50	3.41	85	4.41	82	32	80						
5 จัดมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียน ได้ตรงตามหน่วยการเรียนรู้การสอน	3.33	1.36	4.67**	81	3.4	1.12	4.10	117	3.00	1.00	4.26	104	3.41	78	4.03	90	78	50						
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3.50	1.04	4.67**	81	3.19	92	4.38	66	2.68	1.10	4.42	60	3.29	119	4.21	80	88	45						
7 พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	4.00	89	4.50	83	4.05	92	4.52	60	3.79	97	4.37	76	3.97	96	4.29	87	42	73						
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก รักธรรมชาติ	4.00	63	4.00	1.26	3.67	1.19	4.38	74	2.95	84	4.26	56	3.59	92	4.29	83	36	77						
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1.83	98	3.67**	1.03	1.76	1.04	4.76**	53	1.84	1.06	4.63**	59	2.03	108	3.94**	1.09	5.88	00						
10 อาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.00	89	4.33	1.21	3.95	1.07	4.52	92	3.68	88	4.58	6.60	3.74	116	4.38	85	30	82						
รวม	3.46	49	4.35	79	3.28	75	4.37	45	2.91	65	4.45	49	3.29	62	4.20	67	82	48						

* แสดงถึงอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 33 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านการบริการ	ประสบการณ์การสอน																F	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	4.17	75	4.33	1.21	3.29	1.30	4.43	81	3.74	93	4.53	61	3.85	89	4.26	79	48	69
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	3.83	98	4.33	1.21	3.38	1.28	4.14	85	3.58	96	4.47	69	3.38	88	4.32	84	51	67
3 กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	4.00	1.26	4.17	1.32	3.62	97	4.24	83	3.32	94	4.68	58	3.29	1.00	4.26	86	1.35	26
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	2.17	1.16	4.33**	1.03	3.14	1.35	4.24	70	2.95	1.02	4.42	76	3.21	1.00	4.15	1.10	36	77
5 จัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	2.50	83	4.33**	1.03	2.71	95	4.10	99	2.42	1.07	4.58**	50	2.68	1.19	4.32	91	1.03	38
6 จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ต่อจำนวนเด็กและบุคลากร	3.33	1.03	4.33	1.21	3.33	1.15	4.38	66	3.11	1.32	4.74	45	3.21	1.36	4.26	1.02	1.29	28
7 ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย แก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	4.00	1.09	4.17	1.32	3.24	76	4.00	1.00	2.95	91	4.63**	49	3.09	1.21	4.29	97	1.60	19
8 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	3.17	75	4.17	98	3.29	1.18	4.05	97	3.11	93	4.47	77	3.50	99	4.18	96	74	52
9 จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กโดยมีครูเป็นผู้ดูแล	2.33	1.50	3.33	1.86	3.14	1.38	3.90	99	3.21	1.03	4.42	76	3.59	1.20	3.91	1.08	1.89	13
10 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรในสถานศึกษา	2.83	1.60	4.00	1.54	3.05	1.32	4.38	59	3.16	1.01	4.42	69	3.18	1.24	4.29	90	42	73
รวม	3.23	51	4.15	1.07	3.21	76	4.18	57	3.15	55	4.53	45	3.29	70	4.22	72	1.23	30

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 34 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรคอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ประสบการณ์การสอน																F	P
	1 1 – 3 ปี				2 4 – 6 ปี				3 7 – 10 ปี				4 มากกว่า 10 ปี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง	3.83	1.16	3.50	1.37	3.24	1.09	4.29	90	2.58	96	4.53**	69	3.32	97	4.32	80	2.18	09
2 ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร	2.50	1.37	3.83**	75	3.10	1.04	4.05	97	2.63	106	4.21	78	2.82	96	4.21	91	41	74
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3.67	1.63	3.67	1.21	3.24	99	4.14	110	3.21	122	4.26	93	3.47	113	3.88	112	80	49
4 ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	2.67	1.50	4.00	1.09	3.38	1.07	4.05	86	3.32	74	4.42	60	3.32	94	3.94	91	1.33	27
5 โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	4.00	89	3.67	1.21	3.81	81	4.48	60	3.11	65	4.42	50	3.88	76	4.12	76	2.79	04
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.50	1.37	3.83	75	3.43	92	4.33	73	3.00	81	4.53**	61	3.47	82	4.09	96	1.74	16
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3.00	1.67	4.00	89	3.76	70	4.43	59	3.53	84	4.47	61	3.44	89	4.12	100	1.25	29
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.50	1.37	3.33	1.86	3.76	1.09	4.57	67	3.37	83	4.26	80	3.59	89	4.38	81	3.09	03
รวม	3.08	47	3.72	1.05	3.46	65	4.29	49	3.09	56	4.38	49	3.41	63	4.13	76	1.73	16

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

* ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 35 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 – 3 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 4 – 6 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร และด้านผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านบริหารของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านบริหาร	วุฒิทางการศึกษา								t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.46	1.02	4.08	95	3.49	91	4.47	73	-2.07*	04
2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.46	72	4.08	90	3.30	74	4.40	62	1.87	06
3 ผู้บริหารและครูรวมกันกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา	3.59	85	4.21	89	3.42	90	4.44	76	-1.292	20
4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.54	75	3.95	79	3.33	94	4.12	85	-.92	36
5 ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม	3.97	74	4.44	85	2.91	1.13	4.63**	81	-1.04	30
6 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นได้	3.49	91	4.33	92	3.00	1.00	4.49	79	-.81	41
7 ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.97	74	4.46	94	3.44	82	4.51**	66	-.28	78
8 จัดสวัสดิการสร้างความขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร	3.26	1.04	4.54	79**	2.28	1.09	4.53**	93	01	98
9 ระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	3.38	81	4.31	80	2.98	91	4.65**	57	-2.25	02
รวม	3.56	59	4.26	69	3.12	69	4.47	57	1.48	22

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 05 (P < 05)

* ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 36 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	วุฒิทางการศึกษา										t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี					2 ปริญญาตรี						
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		SD	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		SD		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.33	89	4.33	86		3.37	78	4.35	72		-08	93
2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความ ต้องการของผู้บริหารและ ผู้ปกครองเป็นหลัก	3.62	74	4.18	99		3.16	75	4.19	79		03	97
3 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.72	68	4.46	75		3.95	84	4.49	73		-16	87
4 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	3.69	73	4.33	73		3.56	93	4.40	72		38	70
5 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม	3.64	70	4.33	66		3.58	93	4.40	79		38	70
6 จัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายวิชาเน้นการอ่าน เขียน บวก - ลบเลข	3.08	87	3.92	98		3.00	100	3.60	111		136	17
7 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัด กิจกรรม	3.08	103	4.10	81		3.00	100	4.42	79		-177	08
8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเลน เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดอบลิ้อก เป็นต้น	3.49	107	4.41	75		3.56	100	4.37	84		21	83
9 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง	3.54	102	4.41	75		3.26	819	4.28	70		83	40
10 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	3.36	113	4.26	118		3.47	98	4.47	76		-95	34
11 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	2.87	97	3.62	113		2.42	133	3.28	138		119	23
12 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	3.90	107	4.31	83		4.02	80	4.44	73		77	44
รวม	3.44	62	4.22	54		3.36	63	4.22	58		29	58

จากตาราง 37 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา และด้านประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านบุคลากร	วุฒิทางการศึกษา										t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ผู้บริหารมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	3 74	88	4 18	91	3 35	84	4 42	82	-1 24	21		
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3 49	72	4 23	84	3 72	73	4 40	66	99	32		
3 จัดอบรมครู โดยส่งไปสัมมนาและศึกษาดูงาน นอกสถานที่	3 69	89	4 31	92	3 53	90	4 19	88	61	54		
4 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก	4 03	77	4 59	63	3 81	76	4 51	66	54	59		
5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3 90	68	4 31	89	3 84	72	4 42	69	- 63	53		
6 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	3 64	81	3 77	1 26	3 35	92	3 60	1 11	62	53		
7 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	4 18	88	4 56	91	3 95	81	4 53	66	16	86		
8 ครูมีวุฒิการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3 46	1 09	4 15	1 29	4 30	63	4 56	66	-2 25*	02		
9 ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	3 03	1 01	4 08	1 01	3 00	90	4 02	1 10	22	81		
10 บุคลากรมีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3 74	71	4 13	89	3 72	66	4 26	81	- 67	50		
รวม	3 68	50	4 22	61	3 65	48	4 29	51	19	66		

* แสดงค่าที่น้อยถ้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 38 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นวาทภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน และด้านครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นวาทภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นครูมีวุฒิการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย และด้านครู ที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของครู
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	วุฒิทางการศึกษา										t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี					2 ปริญญาตรี						
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
1 จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	3.54	96	4.31	76		3.26	90	4.28	88	15	87	
2 จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	3.21	108	4.00	88		3.65	92	4.14	94	68	49	
3 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	2.74	88	4.46	60		2.77	97	4.51	76	-32	74	
4 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	2.95	105	4.36	87		2.95	111	4.49	76	-71	47	
5 จัดมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียน ได้ตรงตามหน่วยการเรียนรู้การสอน	3.05	99	4.13	112		3.51	91	4.16	98	15	87	
6 การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3.33	95	4.26	75		2.95	119	4.37	69	-72	47	
7 พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	3.64	93	4.23	81		4.16	92	4.51	73	-164	10	
8 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก รักธรรมชาติ	3.38	116	4.13	83		3.58	85	4.44	70	185	06	
9 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1.90	107	4.36**	77		1.93	98	4.23	106	60	54	
10 อาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.67	115	4.38	93		3.84	92	4.47	76	-42	67	
รวม	3.14	71	4.26	51		3.26	61	4.36	63	2.50	11	

** ความต่างที่ควรนํามาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 39 พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของครู
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการบริการ	วุฒิทางการศึกษา										t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	3 33	86	4 31	83	4 00	1 06	4 40	4 40	72	-50	61	
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	3 31	99	4 15	90	3 58	1 02	4 44	4 44	73	-1 59	11	
3 กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	3 33	98	4 15	96	3 49	1 00	4 44**	4 44**	70	-1 56	12	
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	2 72	1 14	4 08	1 01	3 30	1 03	4 37	4 37	78	-1 48	14	
5 จัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	2 62	96	4 18	91	2 60	1 13	4 44	4 44	79	-1 38	16	
6 จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก	3 51	1 04	4 31	80	2 93	1 35	4 44	4 44	93	-69	48	
7 ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	3 36	87	4 10	96	2 98	1 14	4 42	4 42	87	-1 55	12	
8 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	3 15	98	4 08	83	3 42	1 02	4 28	4 28	92	-99	32	
9 จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล	97	1 38	67	1 19	3 56	1 07	4 30	4 30	86	-2 77	00	
10 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	2 82	1 29	4 26	96	3 35	1 08	4 37	4 37	72	61	53	
รวม	3 11	61	4 12	67	3 32	69	4 39	4 39	62	04	84	

* แสดงถึงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร 24 คน ครู 88 คน และผู้ปกครอง 1,467 คน ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 12 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 522 คน คือ ผู้บริหาร จำนวน 24 คน ครูจำนวน 88 คน และผู้ปกครอง จำนวน 410 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ร้อยละ 20 สำหรับผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 70 คน

จากตาราง 40 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่ สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการตรวจสอบภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลางและมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	วุฒิทางการศึกษา										t	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ					
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกรัง	3 10	1 02	4 26	96		3 09	1 06	4 33	778		35	72
2 ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร	2 69	1 03	4 00	91		2 95	1 02	4 26	84		-1 31	19
3 จัดทาสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2 79	1 10	4 00	1 02		3 70	1 03	4 02	1 12		- 098	92
4 ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3 00	94	4 00	9 1		3 56	9 34	4 12	79		61	54
5 โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3 74	81	4 23	77		3 63	81	4 23	68		64	52
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3 44	96	4 21	92		3 26	81	4 23	71		91	36
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3 28	99	4 23	93		3 70	80	4 28	70		- 26	79
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3 59	99	4 28	1 05		3 53	93	4 30	77		10	92
รวม	3 20	66	4 15	67		3 42	64	4 22	67		07	78

จากตาราง 41 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร และด้านผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ ถูกวิธี และด้านผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการบริหาร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						F	P
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
1 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.81	78	4.67	53	3.67	100	3.69	157	3.53	64	4.40	63	3.47	71	4.48	726	15.02	000								
2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.82	77	4.65	56	3.56	99	3.87	138	3.53	74	4.60	63	3.49	79	4.53	71	10.66*	000								
3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียน	3.08	99	4.11	101	3.26	88	3.72	133	2.73	110	3.80	94	2.75	89	4.03	80	2.00*	113								
4 จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	3.08	108	4.17	113	2.69	136	3.26	168	3.40	82	3.47	118	3.21	82	3.70	106	7.98*	000								
5 จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป	3.82	91	4.61	62	3.90	109	4.03	130	3.73	110	4.53	74	3.78	85	4.43	76	5.47*	001								
6 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ	3.44	92	4.32	85	3.46	114	3.59	144	3.07	128	4.40	82	3.41	95	4.20	79	6.92*	000								
7 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	3.29	81	4.36	77	3.38	84	3.69	130	3.07	110	4.20	86	3.22	88	4.40	73	8.27	000								
รวม	3.47	55	4.41	155	3.41	67	3.69	120	3.29	72	4.20	39	3.33	52	4.25	54	12.65*	00								

จากตาราง 42 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารสอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 43 คาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก				3 สถานรับเลี้ยงเด็ก				4 โรงเรียนอนุบาล				F	P		
		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ					
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
1	การจัดการเรียนการสอนได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.65	80	4.55	55	4.03	84	3.85	126	3.47	91	3.44	79	4.40	63	3.44	79	4.40	70	9.43	00
2	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.08	85	4.73	56	4.28	82	3.74	144	3.60	73	3.73	82	4.60	63	3.73	82	4.54	68	16.80	00
3	มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	3.73	85	4.77	51	4.00	85	3.90	118	3.53	112	3.52	83	4.47	83	3.52	83	4.44	74	15.03	00
4	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.73	95	4.63	68	3.46	104	3.87	130	3.53	83	3.55	78	4.60	73	3.55	78	4.41	77	8.93	00
5	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียนบวก – ลบเลข	3.08	80	4.36	79	3.23	120	3.67	143	3.07	116	3.22	90	4.33	117	3.22	90	4.39	74	7.70	00
6	นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.35	88	4.55**	68	3.26	85	3.72	143	3.20	120	2.97	82	4.60**	63	2.97	82	4.42	74	10.77	00
7	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดนตรีออก เป็นต้น	3.46	100	4.48	71	3.46	114	3.77	142	3.07	110	3.56	87	4.40	63	3.56	87	4.35	72	7.59	00
8	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง	3.70	103	4.70	50	3.64	115	4.00	129	3.73	110	3.48	85	4.60	63	3.48	85	4.45	71	9.66	00
9	จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	3.86	104	4.77	47	3.51	131	3.50	148	3.20	120	3.39	91	4.35	74	3.39	91	4.53	66	25.30	00
10	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	3.34	82	4.18	83	3.03	126	3.72	145	3.27	122	3.26	92	4.40	82	3.26	92	4.33	82	5.09	00
11	จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	3.84	97	4.33	106	4.26	81	3.92	140	3.53	112	4.11	81	4.40	73	4.11	81	4.35	77	2.27	08
รวม		3.62	63	4.54	39	3.63	65	3.79	114	3.38	86	3.47	56	4.48	49	3.47	56	4.42	53	17.01	00

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 43 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบเลข และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเองอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมาก พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม และด้านจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความวิตกกังวลต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบุคลกรของผู้ปกครอง
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านบุคลากร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						F	P
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD				
1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	3.91	93	4.70	50	4.10	99	4.05	131	3.61	104	4.73	45	3.74	85	4.41	74	9.26	00								
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.86	83	4.60	56	4.08	83	3.74	149	3.73	88	4.67	48	3.70	79	4.48	75	12.58	00								
3 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเป็น อารมณ์ดี	4.00	86	4.76	56	4.33	86	3.82	143	4.00	92	4.80	41	3.84	90	4.55	69	15.87	00								
4 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	87	4.69	54	4.33	73	3.85	132	3.53	91	4.60	73	3.76	88	4.53	72	12.60	00								
5 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	3.71	110	4.51	86	3.79	101	3.46	151	4.05	109	4.67	61	3.27	110	3.96	101	14.80*	000								
6 มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 – 3 ปี	3.79	101	4.54	70	4.05	109	3.90	127	3.27	110	4.47	74	3.58	103	4.34	82	6.05	00								
ครู 1 ต่อเด็ก 8 คน เด็กอายุ 3 – 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คน																										
7 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทร ต่อเด็กเท่าเทียมกัน	4.02	94	4.70	59	4.10	107	4.05	129	3.87	99	4.53	64	3.84	90	4.50	74	7.14*	00								
8 ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3.66	86	4.60	66	3.72	102	3.82	127	3.47	99	4.60	50	4.03	80	4.58	66	12.34*	00								
9 บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	3.97	75	4.59	52	3.69	92	3.69	136	3.80	77	4.67	48	3.67	70	4.43	71	15.28*	00								
รวม	3.88	67	4.63	42	3.99	60	3.82	114	3.68	81	4.63	35	3.71	60	4.42	55	18.96*	00								

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 44 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี และด้านครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรสอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้บริหารมีความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ และด้านครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทร ต่อเด็กเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี และด้านครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกันอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม
ของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก			3 สถานรับเลี้ยงเด็ก			4 โรงเรียนอนุบาล			F	P			
	ความต้องการ			ความต้องการ			ความต้องการ			ความต้องการ							
	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	SD	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	SD	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	SD	สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	SD			สภาพปัจจุบัน	$\bar{X}$	SD
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$			$\bar{X}$	SD	
1 จัดตกแต่ง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้	4.30	74	4.64	60	3.92	1.10	3.74	1.40	3.93	79	4.73	45	82	4.52	64	00	
2 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัด กิจกรรม	3.39	97	4.60	62	3.54	1.12	3.90	1.29	3.07	79	4.67	48	3.35	4.49	68	00	
3 สนวนเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับ จำนวนเด็ก	3.25	96	4.60	64	3.79	1.12	4.05	1.23	3.47	1.06	4.53	74	3.29	4.54	74	00	
4 ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาด เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	4.07	90	4.70	49	4.26	93	3.69	1.47	3.20	1.08	4.73	59	3.53	4.50	70	00	
5 จัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานของเด็กเป็น รายบุคคล	3.25	87	4.22	93	3.87	1.05	3.67	1.45	3.80	1.08	4.60	91	3.53	4.40	72	00	
6 พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	3.87	79	4.43	70	4.08	1.15	3.90	1.33	4.07	79	4.67	61	3.70	4.49	66	00	
7 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	3.94	94	4.65	60	3.82	1.04	4.00	1.25	3.87	91	4.27	16	3.48	4.39	71	00	
8 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	2.52	110	4.36	102	3.93	1.02	3.59	1.66	2.73	1.38	4.20**	108	2.43	4.32**	86	00	
9 จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่น สำหรับเด็กให้ เพียงพอ	3.93	102	4.62	63	3.51	1.21	3.79	1.39	3.87	1.24	4.73	59	3.25	4.41	72	00	
รวม	3.61	56	4.53	46	3.70	74	3.81	1.14	3.55	78	4.57	55	3.37	4.45	55	00	

* แดกตามกันยามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความตงที่ควรมำนามพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 45 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับปานกลาง - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูก สุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมสอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริการของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านการบริการ	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						F	P															
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ																			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD																			
1	ตรวจสุขภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง																							3.50	1.05	4.27	1.09	3.49	1.14	3.79	1.52	3.67	1.23	4.60	82	3.92	95	4.50	70	6.35	00
2	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ																							3.77	88	4.45	80	3.51	1.14	3.87	1.34	3.80	86	4.73	59	3.77	81	4.51	76	6.81	00
3	กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร																							3.95	93	4.67	57	3.69	1.17	3.95	1.33	3.53	91	4.47	112	3.63	857	4.48	748	8.42	00
4	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา																							3.12	1.26	4.46	69	2.72	1.48	3.97	1.47	3.33	1.23	4.60**	105	3.51	1.09	4.50	79	5.90	00
5	จัดห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำ																							3.05	114**	4.67	61	2.79	1.17	3.74	1.40	3.73	1.16	4.80	56	3.29	1.10	4.42	79	13.70	00
6	จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก																							4.01	88	4.57	64	3.69	1.08	3.67	1.40	3.27	1.43	4.67**	90	3.51	1.07	4.52	78	13.24	00
7	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีอาการระบะดของโรค																							3.51	83	4.39	78	3.79	1.12	3.87	1.34	3.47	1.35	4.53**	106	3.35	87	4.43	70	5.10	00
8	จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน																							3.66	88	4.53	72	3.08	1.15	3.46	3.46	3.40	28	4.60**	73	3.56	96	4.44	70	17.81	00
9	จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล																							2.91	1.11	3.98	1.28	2.62	1.38	3.26	3.26	3.67	1.17	4.80	56	3.86	96	4.40	83	14.35	00
10	จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา																							2.86	1.04	4.00	1.31	2.74	1.44	3.74	3.74	3.75	1.38	4.60	73	4.03	91	4.52	72	10.11	00
	รวม																							3.43	59	4.41	57	3.21	74	3.73	1.11	3.56	1.03	4.64	66	3.64	64	4.47	61	13.98	00

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 0.05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 46 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลอยู่ในระดับปมากแต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 47 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						2 สถานอนุบาลเด็กเล็ก						3 สถานรับเลี้ยงเด็ก						4 โรงเรียนอนุบาล						F	P
	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ				
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD			
1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง	3 64	92		4 46	70		3 05	125		3 38	148		3 47	91		4 53	64		3 50	92		4 41	68		19 93*	00
2 ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร	2 97	93		4 01	106		2 67	130		2 92	161		2 93	138		4 40	63		3 10	101		4 04	80		15 18*	00
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2 89	102		4 02	110		2 62	122		3 08	147		2 80	137		4 27	96		3 06	105		4 08	83		11 20*	00
4 ผู้ปกครองมีโอกาสนพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3 22	92		4 17	89		3 05	125		3 38	133		2 93	133		4 33	72		3 33	103		4 32	76		11 20*	00
5 โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3 64	90		4 39	71		3 95	107		3 74	131		3 13	118		4 47	91		3 63	95		4 46	96		12 27*	00
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3 56	91		4 31	76		3 82	112		3 79	143		3 13	118		4 40	82		3 65	89		4 39	72		8 94*	00
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	3 29	87		4 20	86		2 67	144		3 10	183		3 07	122		4 33	81		3 67	110		4 28	80		5 49*	00
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3 62	93		4 27	74		3 23	142		3 51	163		3 47	124		4 27	96		3 65	89		4 28	79		16 21	00
รวม	3 35	66		4 22	72		3 12	74		3 36	125		3 11	100		4 37	68		3 44	70		4 28	58		17 86	00

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 47 พบว่า ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการผู้ปกครองและ ชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองในสถานรับเลี้ยงเด็กเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่ สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่ สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 48 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้ปกครอง
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านบริหาร	วุฒิทางการศึกษา												F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจน	3.63	76	4.41	84	3.62	81	4.56	76	3.27	59	4.00	136	3.69	02
2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.64	82	4.46	85	3.60	81	4.58	68	3.33	72	4.27	96	1.79	16
3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียน	2.95	95	3.96	97	2.88	95	4.07	91	2.73	88	4.13	112	76	46
4 จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	3.00	102	3.85	123	3.27	93	3.81	117	3.00	100	3.07	79	2.97	05
5 จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป	3.82	90	4.45	79	3.81	95	4.48	80	3.60	91	4.20	108	82	44
6 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ	3.42	101	4.11	98	3.42	96	4.29	80	3.33	72	4.00	119	1.95	41
7 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	3.25	87	4.24	89	3.27	87	4.39	79	3.13	74	4.33	90	1.42	24
รวม	3.38	55	4.20	69	3.40	57	4.31	61	3.20	51	4.00	84	2.04	13

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 48 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริหารไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของ โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 49 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	วุฒิทางการศึกษา												F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 การจัดการเรียนการสอนได้ความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.56	82	4.38	73	3.58	82	4.47	75	3.60	73	4.13	112	1.66	19
2 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.96	86	4.47	86	3.88	84	4.62	71	3.47	91	4.20	94	2.77	06
3 มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	3.73	86	4.46	84	3.56	86	4.56	69	3.20	86	4.40	82	94	39
4 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.60	92	4.37	89	3.62	84	4.52	77	3.40	73	4.47	74	1.40	24
5 จัดกิจกรรมการเรียนเป็นรายวิชานำ้นการอ่าน เขียน บวก-ลบเลข	3.29	89	4.29	88	3.02	88	4.34	89	2.73	96	3.87	106	1.94	14
6 นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	3.26	90	4.35	88	3.03	81	4.49	76	2.60	82	4.13	112	1.83	16
7 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเลน เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดูปปลือก เป็นต้น	3.56	93	4.31	88	3.40	95	4.40	76	3.33	123	4.13	91	96	38
8 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความภาคภูมิใจของตนเอง	3.68	95	4.43	79	3.47	97	4.62**	62	3.40	105	4.20	114	4.00	01
9 จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา	3.69	103	4.51	80	3.40	104	4.58	75	3.20	77	4.00	119	3.54*	03
10 ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	3.39	89	4.22	87	3.12	97	4.27	94	2.87	112	3.67	129	2.88	05
11 จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	4.12	85	4.29	94	3.86	92	4.36	97	3.87	106	3.87	106	1.87	15
รวม	3.62	62	4.37	64	3.45	59	4.47	54	3.24	58	4.09	90	3.18*	04

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)
 * ความยาวที่ความยาวพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 49 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่า ในสภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกันมากที่สุด พบว่าในภาพปัจจุบันประเด็นด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านหนังสือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านบุคลากรของผู้ปกครอง
 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านบุคลากร	วุฒิทางการศึกษา												F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	3.85	92	4.43	80	3.81	90	4.62	64	3.80	86	3.86	1.06	8.03*	00
2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.85	81	4.41	89	3.74	83	4.56	70	3.53	83	4.07	1.10	3.30	03
3 บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี	4.03	89	4.46	86	3.85	92	4.71	62	3.80	56	4.20	1.20	6.11*	00
4 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.98	85	4.44	84	3.81	92	4.66	65	3.60	82	4.07	1.10	5.81	00
5 การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูคนเดียวเพียงผู้เดียว	3.51	103	4.15	108	3.47	107	4.19	104	3.00	84	3.13	83	6.89*	00
6 มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 – 3 ปี	3.70	101	4.27	94	3.67	107	4.48	71	3.67	123	4.40	82	2.66	07
ครู 1 คนเด็ก 8 คนเด็กอายุ 3 – 5 ปี ครู 1 คนเด็ก 30 คน														
7 ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	3.97	97	4.46	84	3.90	89	4.62	66	3.73	103	4.33	1.17	2.36	09
8 ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	3.89	89	4.49	177	3.81	84	4.55	76	3.53	91	4.33	97	68	50
9 บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานที่ได้	3.85	68	4.39	80	3.75	78	4.49	74	3.47	106	4.20	94	1.29	27
อย่างถูกต้องและเหมาะสม														
รวม	3.84	62	4.38	69	3.75	67	4.54	52	3.57	50	4.06	86	5.22*	00

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ($P < 05$)

จากตาราง 50 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกันอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านบุคลากรสอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านมีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 – 3 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 8 คนเด็กอายุ 3 – 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คนอยู่ในระดับมาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 51 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	วุฒิทางการศึกษา												F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดตกแต่ง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	4 02	82	4 44	84	4 06	83	4 61	57	3 73	1 10	4 20	1 14	3 35*	03
2 สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	3 41	88	4 44	80	3 33	92	4 55	65	3 40	73	4 33	90	1 22	29
3 สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	3 34	1 071	4 49	78	3 32	98	4 58	64	3 53	83	4 27	1 43	1 38	25
4 ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	3 82	97	4 46	85	3 77	99	4 58	64	3 53	1 12	4 33	1 17	1 30	27
5 จัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	3 53	97	4 20	98	3 41	94	4 42	75	3 60	91	3 87	1 24	3 99	01
6 พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	3 89	92	4 39	83	3 72	88	4 50	63	3 93	79	4 13	99	1 98	13
7 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	3 75	99	4 43**	80	3 68	94	4 51**	73	3 47	1 12	4 07**	1 10	2 34	09
8 ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	2 49	1 18	4 23	1 06	2 45	1 15	4 33	1 00	2 80	1 14	3 87	1 18	1 49	22
9 จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่น สำหรับเด็กให้เพียงพอ	3 59	1 04	4 40	82	3 51	1 05	4 54	72	3 40	98	4 13	1 12	2 55	07
รวม	3 53	64	4 38	66	3 47	62	4 51	50	3 48	50	4 13	1 00	3 53*	03

* แสดงต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 51 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - ปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นการจัดตกแต่งบำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับน้อย - มาก แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก - มากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าสภาพปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และด้านห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 52 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารของผู้ปกครอง
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านการบริการ	วุฒิทางการศึกษา														F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี							
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 ตรวจสอบสภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	3.69	1.02	4.28	1.05	3.72	1.04	4.49	84	4.00	92	4.13	1.12	2.48	08		
2 จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	3.78	87	4.66	87	3.74	86	4.57	77	3.47	83	4.20	1.14	3.39	03		
3 กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	3.76	92	4.47	81	3.73	94	4.57	71	3.80	67	4.27	1.28	1.37	25		
4 จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	3.10	1.25	4.48	85	3.48	1.18	4.56**	86	3.80	94	4.33	1.11	71	48		
5 จัดห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่อง การปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	3.05	1.16	4.44	81	3.30	1.10	4.51**	87	3.67	97	4.40	98	33	71		
6 จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก	3.67	1.018	4.36	89	3.77	1.08	4.62	70	3.53	1.12	4.33	1.29	4.11*	01		
7 ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย แก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	3.48	93	4.31	82	3.44	90	4.46	76	3.60	73	4.40	1.12	1.54	21		
8 จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	3.60	1.00	4.32	92	3.48	93	4.49	76	3.53	64	4.27	1.10	1.74	17		
9 จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล	3.38	1.16	4.08	1.19	3.38	1.19	4.29	106	3.73	1.28	3.87	1.64	1.97	14		
10 จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	3.44	1.22	4.15	1.14	3.48	1.17	4.45	96	3.93	1.03	4.07	1.38	3.53	03		
รวม	3.49	84	4.32	69	3.55	67	4.50	61	3.70	67	4.22	1.12	3.35*	03		

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

** ความต่างที่ควรนำมาพิจารณา (สภาพปัจจุบัน < สภาพความต้องการ)

จากตาราง 52 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็กอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านการบริการไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ ด้านโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 53 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในสถานศึกษาปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนของผู้ปกครอง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	วิถีทางการศึกษา												F	P
	1 ต่ำกว่าปริญญาตรี				2 ปริญญาตรี				3 สูงกว่าปริญญาตรี					
	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ที่ถูกวิธี	3.43	98	4.26	94	3.62	91	4.46	64	3.33	111	4.00	113	366	02
2 ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร	2.94	107	3.89	115	3.07	110	3.99	93	3.00	100	3.73	110	66	51
3 จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2.94	109	3.95	110	2.95	108	4.01	98	2.87	106	3.73	122	49	60
4 ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.30	102	4.18	95	3.17	102	4.19	83	3.46	130	4.13	106	03	96
5 โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	3.69	93	4.33	84	3.63	99	4.43	75	3.53	112	4.33	81	67	51
6 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.62	89	4.26	85	3.63	98	4.40	77	3.60	112	4.07	122	177	17
7 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ การแข่งขัน	3.41	106	4.10	109	3.42	105	4.21	91	3.27	133	3.93	110	80	45
8 ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	3.59	94	4.16	92	3.62	102	4.26	89	3.40	129	4.07	110	64	52
	3.36	69	4.14	81	3.38	71	4.24	67	3.30	80	4.00	99	119	0.30
	รวม													

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (P < 05)

จากตาราง 53 พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่า ในสภาพปัจจุบัน ประเด็นด้านการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า สภาพปัจจุบันด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลปัจจุบันและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่สอดคล้องกันมากที่สุดพบว่าในสภาพปัจจุบัน ประเด็นผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งอยู่ในระดับน้อย แต่ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ โดยการสัมภาษณ์

1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้บริหาร

ด้านการบริหาร ต้องการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและคนในชุมชน โดยจัดให้ตอบสนองความต้องการผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งต้องการให้มีการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานและปัญหาในการจัดการศึกษา

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลข และการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม

ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สวยงามและเหมาะสมสำหรับเด็ก มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ เป็นสัดส่วน มีสนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนเด็ก อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก

ด้านการบริการ ต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการเป็นผู้จัดอาหารและของว่างให้เด็ก และต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริเวณหน้าสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง ต้องการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอและต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาของครู

ด้านการบริหาร ต้องการให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีการจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และต้องการให้สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ถูกต้อง

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม และต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา อีกทั้งต้องการให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง

ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูที่มีความสามารถดีแล้ว ไม่ต้องการที่จะเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอีก

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้สถานศึกษาจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก

ด้านการบริการ ต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริเวณหน้าสถานศึกษา และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้ประจำอยู่ และต้องการให้มีการจัดบริการการประกันภัยสำหรับเด็ก และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการจัดปฐมนิเทศ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง ต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนรวมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก และต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

ด้านการบริหาร ต้องการให้สถานศึกษามีนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนตลอดจนให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และต้องการให้สถานศึกษาปฐมว้ยของกองทัพอากาศจัดการศึกษาให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา มุ่งเน้นการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเองและจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา

ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก มีความเมตตา โอบอ้อมอารี เอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน ต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยให้ดูแลบุตรหลาน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพที่ดี และเพียงพอกับเด็ก ต้องการให้มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ เป็นสัดส่วน อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก

ด้านการบริการ ต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริเวณหน้าสถานศึกษา และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้ประจำอยู่ และต้องการให้มีการจัดบริการการประกันภัยสำหรับเด็ก และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และจัดบริการรถรับ – ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการจัดปฐมนิเทศ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง ต้องการให้มีการจัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำเพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1 เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษาปฐมวัยกับครอบครัวและชุมชน

2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ประสิทธิภาพในการดูแลเด็กปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษา

3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยของ กองทัพอากาศ ที่สามารถนำสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1 ผู้บริหารของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการ จัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน

2 ครูของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัด การศึกษาปฐมวัยต่างกัน

3 ผู้ปกครองของสถานศึกษาปฐมวัยที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการ จัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน

4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความต้องการในการจัด การศึกษาปฐมวัยต่างกัน

5 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็ก 0 - 5 ปีต่างกัน มีความต้องการในการจัด การศึกษาปฐมวัยต่างกัน

6 ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต่างกัน

7 ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่างกัน

8 ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษา ปฐมวัยต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร 24 คน ครู 88 คน และผู้ปกครอง 1,467 คนในสถานศึกษาปฐมวัย จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7 แห่ง สถานอนุบาลเด็กเล็ก 2 แห่ง โรงเรียนอนุบาล 2 แห่ง และสถานรับเลี้ยงเด็ก 1 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหาร จำนวน 24 คน ครูจำนวน 88 คน และผู้ปกครองจำนวน 410 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจงและวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นร้อยละ 20 ของจำนวนผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 70 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้นได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ประสบการณ์การดูแลเด็กปฐมวัยและวุฒิการศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบสอบถามความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสอบถามผู้ปกครอง และแบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ครู แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ และให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ และรับแบบสอบถามคืนและสมบูรณ์จำนวน 408 ฉบับ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) โดยศาสตราจารย์ ดังนี้

- 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ
- 2 วิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวนของคะแนน (S^2) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
- 3 เปรียบเทียบความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา ประสบการณ์การดูแลเด็กปฐมวัย และวุฒิการศึกษา
- 4 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสัมภาษณ์มาหาความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 40 ปี เป็นนายทหารระดับนาวาอากาศโทมากที่สุด รองลงมาเป็นพลเรือน และเป็นนายทหารระดับเรืออากาศตรี – เรืออากาศเอก น้อยที่สุด มีวุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี 7 – 10 ปี รองลงมาและ 4 – 6 ปี น้อยที่สุด ตามลำดับ เป็นผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานอนุบาลเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และสถานรับเลี้ยงตามลำดับ

กลุ่มครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี มากกว่า 40 ปี และ 21 – 30 ปี รองลงมาตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นครู มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี รองลงมา 4 – 6 ปี และ 1 – 3 ปี น้อยที่สุด เป็นครูอยู่ในโรงเรียนอนุบาลมากที่สุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานอนุบาลเด็กเล็ก ตามลำดับ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี มีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทหาร มีบุตรอยู่ในโรงเรียนอนุบาลมากที่สุด

ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม ด้านการบริหารด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

1 ผู้บริหารที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการจัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบ เลข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

2 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

3 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเรื่องหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

4 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารแตกต่างกันทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ต่อบล็อก เป็นต้น เรื่องการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง เรื่องการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านบุคลากร เกือบทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องการดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว ไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่องการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เรื่องการจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล เรื่องสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เรื่องห้องคอมพิวเตอร์ เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริการ เรื่องการตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เรื่องการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร เรื่องการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา เรื่องการจัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ เรื่องการจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน เรื่องการจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กโดยมีครูเป็นผู้ดูแลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เรื่องผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

5 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและด้านการบริการ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย ด้านบุคลากร เรื่องครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่องห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและ

เพียงพอสำหรับเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เรื่องโรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก และเรื่องผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

6 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านการบริหาร เรื่องนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนมีความชัดเจน และเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนไม่แตกต่างกัน ด้านบุคลากร เรื่องครูมีวุฒิการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการบริการ เรื่องการจัดบริการรถ รับ - ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

7 ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 โดยพบว่า

ด้านการบริหาร เกือบทุกเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ยกเว้นเรื่องผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เกือบทุกเรื่องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ยกเว้นเรื่องการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อยไมแตกต่างกัน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ทุกเรื่องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

8 ผู้ปกครองที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษา

ด้านการบริหาร เรื่องนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่องการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเองและเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านบุคลากร เรื่องผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ เรื่องครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ เรื่องครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่องการดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่องการจัดตกแต่ง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการบริการ เรื่องจัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ เรื่องจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ต่อจำนวนเด็ก และเรื่องจัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เรื่องการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1 ความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้บริหารด้านการบริหาร ต้องการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและคนในชุมชน โดยจัดให้ตอบสนองความต้องการผู้ปกครองและชุมชน อีกทั้งต้องการให้มีการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานและปัญหาในการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลข และการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สวยงามและเหมาะสมสำหรับเด็ก มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ เป็นสัดส่วน มีสนามเด็กเล่นเพียงพอกับจำนวนเด็ก อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ด้านการบริการ ต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการเป็นผู้จัดอาหารและของว่างให้เด็ก และต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง ต้องการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอและต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2 ความต้องการในการจัดการศึกษาของครูด้านการบริหาร ต้องการให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีการจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และต้องการให้สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยถูกต้อง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม และต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา อีกทั้งต้องการให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูที่มีความสามารถดีแล้ว ไม่ต้องการที่จะเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอีก ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้สถานศึกษาจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สะอาดปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ด้านการบริการ ต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริเวณหน้าสถานศึกษา และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้ประจำอยู่ และต้องการให้มีการจัดบริการการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการจัดประชุมพิเศษ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง ต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก และต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

3 ความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านการบริหาร ต้องการให้สถานศึกษามีนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนตลอดจนให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และต้องการให้สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศจัดการศึกษาให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา มุ่งเน้นการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเองและจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก มีความเมตตา โอบอ้อมอารี เอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน ต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัยให้ดูแลบุตรหลาน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพที่ดีและเพียงพอกับเด็ก ต้องการให้มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ เป็นสัดส่วน อีกทั้งต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ด้านการบริการ ต้องการให้มีมาตรการ แนวปฏิบัติเพื่อ

รักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริเวณหน้าสถานศึกษา และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้ประจำอยู่ และต้องการให้มีการจัดบริการ การประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และจัดบริการรถรับ – ส่ง โดยมีครู เป็นผู้ดูแล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการจัด ปฐมนิเทศ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง ต้องการให้มีการจัดทำสาร สัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำเพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ของกองทัพอากาศ โดยศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยสรุปดังนี้

1 ผู้บริหารที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษา ปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน เรื่องการจัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลข โดยผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก มีความ ต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นความต้องการที่ไม่ถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะอายุของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสถานรับเลี้ยงเด็ก มีอายุ 1 ปีครึ่ง – 4 ปีเท่านั้น ซึ่ง กุลยา ดันดิผลาชีวะ (2547 : 2 – 5) กล่าวว่า บริบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2 – 4 ปี มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐาน ทักษะการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม ซึ่ง เด็กจะได้รับการดูแลเรื่องอาหารและสุขภาพอนามัยเป็นส่วนใหญ่ สำหรับสถานอนุบาลเด็กเล็ก ผู้บริหารมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนี้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารค่อนข้างมีความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาว่าเด็กอายุไม่เกิน 4 ปี ยังไม่มุ่งเน้นในเรื่องการอ่านเขียนมากนัก ส่วน ผู้บริหารค่อนข้างมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล มีความต้องการในเรื่องนี้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความเข้าใจว่า เด็กเมื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนแล้ว ต้องอ่านออกเขียนได้ บวก – ลบเลขเก่ง เพื่อให้ผู้ปกครองพึงพอใจ และเพื่อให้ครูในโรงเรียน ประถมศึกษาพึงพอใจด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่นิยมในสังคมที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถเร็ว โดยไม่ สนใจต่อพัฒนาการและความเครียดของเด็ก เป็นการเร่งและฝืนพัฒนาการของเด็ก เด็กๆ อาจ ฝึกและเรียนรู้ อ่านออกเขียนได้ตามแบบและวิธีการของตนเอง โดยวิธีสอนภาษาแบบเน้น พื้นฐานประสบการณ์

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร ที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยและ ปานกลาง แต่ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาใช้เป็น แนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้นดังนี้ ผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความต้องการใน

ด้านการบริหารเรื่องให้มีหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย มีนโยบาย เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน จัดให้มีการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละกองบินเพื่อนำเสนอผลงานและปัญหา และต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สำหรับด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและต้องการให้มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาในการจัดกิจกรรม ส่วนด้านบุคลากรต้องการบุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการให้ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพดีเพียงพอกับจำนวนเด็ก และต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอสำหรับเด็ก ด้านการบริการ ต้องการให้จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาและจัดบริการประกันภัยให้กับเด็กทุกคน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารในสถานอนุบาลเด็กเล็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารเรื่องให้มีหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศ เป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย และต้องการให้มีการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละกองบินเพื่อนำเสนอผลงานและปัญหา และต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้อง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านบุคลากร ต้องการให้ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ส่วนด้านการบริการ ต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ ดูแลเรื่องอาหารเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู ต้องการให้จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อสร้างความเข้าใจความไว้วางใจ อีกทั้งยังต้องการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ผู้บริหารในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหาร เรื่องต้องการให้มีหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศ เป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ต้องการให้มีการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละกองบิน เพื่อนำเสนอผลงานและปัญหา และ

ต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบันถูกต้อง ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเรื่อง ต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ต้องการให้มีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชาซึ่งมีความต้องการนี้ ไม่ถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะเด็กในสถานรับเลี้ยงมีอายุน้อยเกินกว่าที่จะมีความสามารถทำได้ ด้านบุคลากร ต้องการครูที่มีความรู้ ความสามารถ ให้อยู่ประจำสถานศึกษา ไม่จำเป็นต้องไปอบรมเพิ่มเติม ซึ่งความต้องการนี้ไม่ถูกต้อง เพราะการศึกษาในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การส่งให้ครูไปอบรมเพิ่มเติมเป็นสิ่งที่ดีที่ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน นอกจากนี้ ยังต้องการให้บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทนใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และต้องการครูที่มีวุฒิ หรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ต้องการให้มีห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก ต้องการให้จัดที่รับประทานอาหารในบริเวณเดียวกับที่ทำกิจกรรมและที่นอน และต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก สำหรับความต้องการในเรื่องนี้ ไม่เหมาะสมนัก เพราะเด็กในสถานรับเลี้ยงเล็กเกินกว่าที่จะเรียนคอมพิวเตอร์ ด้านการบริการ ต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการดูแลอาหารสำหรับเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

ผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาล มีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านการบริหาร ต้องการให้มีหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษา ต้องการให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทั้งภายในหน่วยงานและภายนอก นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละกองบิน และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเหมือนกับผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัยอื่นๆ ด้วย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากร ต้องการให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก อีกทั้งยังต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ตรงกับผู้บริหารในสถานศึกษาอื่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ มีห้องสุขาเพียงพอ เป็นสัดส่วน และต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก อีกทั้งจัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ต้องการให้จัดหาสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต้องการให้ผู้ปกครองมาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้

ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ และต้องการให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันเรื่อง มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสติปัญญา โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 – 3 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 2 – 4 ปี กับ 7 – 10 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมากและปานกลาง ซึ่งกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านสติปัญญาถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องการให้ความสนใจไปพร้อมๆ กับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมด้วย

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน พบว่า ความต้องการของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง แต่ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนี้

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหาร 1 – 3 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารคือ ต้องการให้มีหน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีนโยบาย หลักการ เป้าหมายในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน อีกทั้งต้องการให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน นอกจากนี้ยังต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ต้องการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ด้านบุคลากร ต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอ ด้านการบริการ สภาพที่เป็นอยู่กับความต้องการไม่ต่างกันมาก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจ และต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหาร 4 – 6 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร คือต้องการให้หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางในการรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้และปรับปรุงและต้องการให้มีการประชุมผู้บริหารแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลงานและแก้ปัญหา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ต้องการให้มีหน่วยงานอื่นเข้ามารวมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถ

สามารถและความถนัดของตนเอง และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ด้านบุคลากร ต้องการให้ครูที่มีความสามารถดีอยู่แล้ว ไม่ต้องไปอบรมเพิ่มเติม ซึ่งเรื่องนี้ไม่ถูกต้องนัก เพราะการศึกษามีการพัฒนาตลอดเวลา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านปฐมวัย ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่ดีและเพียงพอ และยังต้องการให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นเพิ่มขึ้นด้วย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน มีความต้องการให้จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำ ต้องการให้ผู้ปกครองมีโอกาสนพบปะพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาและให้คำปรึกษากับผู้ปกครองเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธี

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหาร 7 – 10 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร เรื่อง ให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง มีการนำข้อมูลและผลการประเมินมาใช้ และต้องการให้มีการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลงานและแก้ปัญหา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และต้องการให้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม และต้องการให้มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นเพียงพอ มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะและต้องการให้จัดหาหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ ส่วนด้านการบริการต้องการให้มีการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ จัดทำสารสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและต้องการให้ผู้ปกครองชุมชนสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์บริหารมากกว่า 10 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร เรื่อง ต้องการให้มีหน่วยงานแกนกลางของกองทัพอากาศรับผิดชอบการจัดการ ศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีนโยบาย หลักการ เป้าหมายในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ และต้องการให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา อีกทั้งยังต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และต้องการให้จัดกิจกรรมโดยผ่านการเล่นและประสบการณ์ตรง ด้านบุคลากร ต้องการให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการให้ครูมีความสามารถในการสอนและดูแลเด็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีห้องสุขาเพียงพอ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กรักธรรมชาติ และต้องการ

ให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสม อีกทั้งให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นเพียงพอ ด้านการบริการต้องการให้มีโภชนาการดูแลอาหารให้เด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนต้องการให้มีการจัดทำสารสัมพันธ์ และติดต่อกับผู้ปกครองเป็นประจำ

3 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน เรื่อง ให้นำหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลาง แต่ผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ต้องการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนหรือหน่วยงานอื่นที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง แต่ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาให้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหารเกือบทุกเรื่อง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ต้องการให้มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ต้องการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม และจัดกิจกรรมโดยผ่านประสบการณ์ตรงด้วยการเล่น และต้องการให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัด อีกทั้งยังต้องการให้มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีที่หลากหลาย ด้านบุคลากร ต้องการครูที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ต้องการให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็กครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนดูแลเด็กและต้องการครูที่มีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีการอีกทั้งยังต้องการให้มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่น ห้องสุขา ที่ได้สัดส่วนและเพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กรักธรรมชาติ มีห้องคอมพิวเตอร์และต้องการให้จัดหาหนังสือนิทาน เกม และของเล่นเพิ่มขึ้น ส่วนด้านการบริการต้องการเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นการตรวจสุขภาพ เพราะทุกสถานศึกษา มีพยาบาลและคุณหมออยู่ใกล้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวเข้ามาเป็นวิทยากร และจัดสารสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งยังต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการบริหาร เรื่อง ต้องการให้มีหน่วยงานแกนกลางของกองทัพอากาศรับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องการให้มีการจัดประชุมผู้บริหารของแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลงานและปัญหาและต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และต้องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก ซึ่งความต้องการข้อนี้ไม่ถูกต้องนัก เพราะตามหลักของการจัดการศึกษาปฐมวัย ในการจัดทำหลักสูตรนั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ผู้บริหารสามารถจัดหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครองได้แต่ต้องด้วยวิธีการที่หลากหลายและผ่านกระบวนการตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมต้องการให้มีสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม ห้องสุขา ห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอสวนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารเกือบจะทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่อง นโยบาย หลักการ เป้าหมาย กับเรื่องต้องการจัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องการให้มีหน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน อีกทั้งจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และให้มีการนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้และให้จัดกิจกรรมที่ผ่านประสบการณ์ตรง ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัด อีกทั้งยังต้องการให้มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยวิธีที่หลากหลาย ส่วนด้านบุคลากร ต้องการให้ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ต้องการครูที่มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรและต้องการให้บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อดทน ใจเย็น รักเด็ก อีกทั้งครูต้องมีความรักความเมตตา โอบอ้อมอารี เอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน และครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้นำสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่คุณภาพมาใช้ ต้องการให้มีเครื่องเล่นสนาม และสนามเด็กเล่น มีห้องสุขาเพียงพอ อีกทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กรักธรรมชาติ จัดให้มีห้องคอมพิวเตอร์ หนังสือ นิทาน เกมและของเล่นให้เพียงพอ สวนด้านการบริการต้องการให้มีเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการตรวจสุขภาพ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการเกือบจะทุกเรื่องเช่นกัน ยกเว้นเรื่องการติดต่อกับผู้ปกครองเป็นประจำเรื่องเดียวที่ไม่แตกต่าง

4 ครูที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านการบริหาร แตกต่างกันไปทุกเรื่อง โดยสถานอนุบาลเด็กเล็ก มีความต้องการด้านการบริหารทุกเรื่องอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง แต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลมีความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะการบริหารของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องประสบการณ์การบริหาร วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน เรื่อง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด แต่สถานอนุบาลเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เรื่อง จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ การจัดกิจกรรมที่ผ่านการเล่น การจัดกิจกรรมที่让孩子แสดงความสามารถ และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน โดยสถานอนุบาลเด็กเล็ก มีความต้องการอยู่แค่ระดับปานกลาง ในขณะที่สถานศึกษาอื่นมีความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุดอาจเนื่องมาจากครูในสถานอนุบาลเด็กเล็กมีความคิดว่า เด็กที่ดูแลอยู่อายุน้อยไม่ต้องการส่งเสริมด้านการเรียนการสอนมากนัก ด้านบุคลากรเกือบจะทุกเรื่อง แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นหน้าที่ครูแต่เพียงผู้เดียว โดยกลุ่มที่มีความต้องการต่างจากกลุ่มอื่น ยังคงเป็นสถานอนุบาลเด็กเล็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน เรื่องจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล สื่ออุปกรณ์เพียงพอ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสม ซึ่งกลุ่มที่มีความต้องการต่างจากกลุ่มอื่น คือ สถานอนุบาลเด็กเล็ก ด้านการบริการเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนกับมีโภชนาการดูแลอาหารเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เรื่องการให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งกลุ่มที่ต้องการแตกต่างในทุกด้าน คือ สถานอนุบาลเด็กเล็ก ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุหลายประการดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น และจากสภาพจริงที่ผู้วิจัยได้ไปพบสถานอนุบาลเด็กเล็ก โดยเฉพาะที่หาดใหญ่ ยังไม่มีสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากกำลังดำเนินการก่อสร้างอาคารใหม่

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อยและปานกลาง แต่ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนี้

ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่องต้องการให้จัดหลักสูตรเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัด ซึ่งเป็นความต้องการที่ควรสนับสนุนให้เกิดขึ้น ด้านการจัด

สภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่เพียงพอ มีเครื่องเล่นสนาม มีห้องคอมพิวเตอร์และอาคารสถานที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการบริการ ต้องการให้มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จัดห้องพยาบาลพร้อมพยาบาล บริการรับ – ส่ง และจัดประกันภัยให้เด็กและครู ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ครูในสถานอนุบาลเด็กเล็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอ ด้านการบริการ ต้องการให้จัดห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ ส่วนด้านอื่นๆ สภาพปัจจุบันกับความต้องการไม่ต่างกันมากนัก

ครูในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านการบริหาร ด้านการบริการ เรื่อง ต้องการให้จัดห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่ต่างกัน

ครูในโรงเรียนอนุบาล มีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านการบริหาร เรื่อง ต้องการให้ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์และยุติธรรม และต้องการให้มีการจัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา ด้านบุคลากร ต้องการให้ผู้บริหารมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอ ด้านการบริการ ต้องการให้จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าโรงเรียน และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ ต้องการให้ความห้องสุขา เหมาะสม เพียงพอต่อเด็กและบุคลากร

5 ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษา ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนต่างกัน เรื่อง การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ การตัด ฉีกปะ ปั้น ร้อย โดยครูที่มีประสบการณ์ 1 - 3 ปี กับครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความต้องการในเรื่องนี้น้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 4 - 6 ปี กับ 7 - 10 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูหลายคนไม่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัยและไม่เคยผ่านการอบรม จึงไม่เข้าใจการเรียนแบบนี้พอ และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความต้องการในเรื่องนี้น้อยกว่า อาจเป็นเพราะเป็นครูเก่าที่สอนมานาน ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนแบบใหม่ ด้านบุคลากรแตกต่างกัน เรื่องครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 3 ปี มีความต้องการน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์สอน 4 - 6 ปี 7 - 10 ปี และมากกว่า 40 ปี ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์มากกวามองเห็นความสำคัญของครูและประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับเด็ก ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เรื่องห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก โดย

ครูที่มีประสบการณ์สอน 1 – 3 ปี มีความต้องการน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ 4 – 6 ปี 7 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่าง กัน เรื่อง ผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง แต่ระดับความต้องการ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ ดีขึ้น

ครูที่มีประสบการณ์สอน 1 – 3 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการ บริหาร เรื่อง จัดสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน เรื่อง การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา ซึ่ง เป็นความต้องการที่ไม่ถูกต้องตามหลักการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (2546 : 3 – 5) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่ จัดเป็นรายวิชา และไม่ประเมินเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นและ ประเมินพัฒนาการอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง สื่ออุปกรณ์ และนวัตกรรมมีคุณภาพและเพียงพอ เรื่อง จัดมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียนได้ตรงตาม หน่วยงาน และต้องการให้มีการตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง อีกทั้ง ยังต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์ เหมาะสมและเพียงพอด้วย ด้านการบริการ เรื่อง ต้องการ จัด เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณสถานศึกษา และต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ ประจำ ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เรื่อง ให้ผู้ปกครองมี โอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู

ครูที่มีประสบการณ์สอน 4 – 6 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการ บริหาร เรื่อง การจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และต้องการให้จัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสม และเพียงพอ ส่วนด้านอื่นๆ สภาพปัจจุบันและความต้องการใกล้เคียงกัน

ครูที่มีประสบการณ์สอน 7 – 10 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้าน การบริหาร เรื่อง ต้องการให้ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม อีกทั้งต้องการให้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นได้ และต้องการให้มีการจัด สวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร นอกจากนี้ ยังต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอ เหมาะสม ด้านการบริการ ต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ และต้องการให้มีการ ให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เสมอ

ครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร เรื่อง ต้องการให้มีสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสม เพียงพอ ส่วนด้านอื่นๆ สภาพปัจจุบันและความต้องการใกล้เคียงกัน

6 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารแตกต่างกัน เรื่อง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ครบถ้วน ถูกต้อง ด้านบุคลากร เรื่อง ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านปฐมวัย และด้านการบริการแตกต่างกันเรื่อง การจัดบริการรับ - ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล โดยครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในเรื่องที่กล่าวมาทุกด้านน้อยกว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน กับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูที่มีวุฒิต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนี้

ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร เรื่อง การจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์ เหมาะสมเพียงพอ ด้านการบริการต้องการให้มีการบริการรับ-ส่ง ส่วนด้านอื่นๆ สภาพปัจจุบันและความต้องการใกล้เคียงกัน

ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ต้องการให้ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม ต้องการให้มีการจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และยังต้องการให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพียงพอ และต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอและเหมาะสม ส่วนด้านอื่นๆ สภาพปัจจุบันและความต้องการใกล้เคียงกัน

7 ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีความต้องการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร เกือบทุกเรื่องแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองสถานอนุบาลเด็กเล็กมีความต้องการอยู่ในระดับน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาอื่น ด้านการบริการและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนแตกต่างกันทุกเรื่อง โดยผู้ปกครองในสถานอนุบาลเด็กเล็กมีความต้องการอยู่ในระดับน้อยกว่าสถานศึกษาอื่น ดังนี้

ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อการจัดกิจกรรม เรื่อง สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่น และต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์ ด้านการบริการ เรื่อง การจัดห้องพยาบาลโดยมีพยาบาลประจำ

ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในสถานอนุบาลเด็กเล็ก มีความต้องการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่ต่างกับสภาพปัจจุบัน

ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การนำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เพียงพอ ด้านการบริการ ต้องการให้จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ต้องการให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอ และต้องการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย อีกทั้งจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน

ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในโรงเรียนอนุบาล มีความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ต้องการให้มีห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความต่าง

8 ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารต่างกัน เรื่อง นโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจน โดยผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการน้อย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี นอกจากนี้ยังต้องการให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้ดีต่างกัน อีกทั้งยังเข้าใจว่าการดูแลเด็กเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เรื่อง การจัดตกแต่งบำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สวยงาม อยู่ในสภาพดีและเรื่อง การจัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานเด็กเป็นรายบุคคล ด้านการบริการ แตกต่างกันเรื่อง การจัดอาหาร และของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ เรื่อง การจัดให้มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะเพียงพอ และเรื่องการจัดประกันภัยสำหรับเด็กทุกคน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันเรื่อง การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ความต่างของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง แต่ระดับความต้องการอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งควรนำมาพิจารณาให้เป็นแนวทางวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนี้

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมเพียงพอ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความต่าง

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความต้องการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัด ด้านการจัดสภาพแวดล้อม เรื่อง ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอ ด้านการบริการ เรื่อง จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ไม่พบความต่างของสภาพปัจจุบันกับความต้องการ

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานของกองทัพอากาศที่จะจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน และมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุดดังนี้

ด้านการบริหาร ต้องการให้มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และถูกต้อง ตรงกับความต้องการและการใช้งาน และต้องการให้หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศเป็นแกนกลางรับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัย อีกทั้งยังต้องการให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังต้องการให้มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังต้องการให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง

ด้านบุคลากร ต้องการให้บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก ครุมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่อยู่ในสภาพดี และเพียงพอและต้องการให้มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก อีกทั้งยังต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอ และต้องการให้มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงามอยู่เสมอ

ด้านการบริการ ต้องการให้มีการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัยและต้องการให้มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนในการจัดการศึกษา อีกทั้งยังต้องการให้มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ

ครูที่อยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีประสบการณ์การสอนต่างกัน และมีวุฒิ การศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด ดังนี้

ด้านการบริหาร ต้องการให้มีการจัดสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และต้องการให้ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์และยุติธรรม

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ด้านบุคลากร ต้องการให้ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อ เด็กเท่าเทียมกันและต้องการให้บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีสื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการที่มีคุณภาพ เพียงพอ ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่อยู่ในสภาพดีและเพียงพอ และต้องการให้ มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาดปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ด้านการบริการ ต้องการให้มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวน เด็กและบุคลากรและต้องการให้มีห้องพยาบาลที่มีพยาบาลอยู่ประจำ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้ผู้ปกครอง และชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถาน และต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่าง สม่าเสมอ

ผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยต่างกัน มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการใน การจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด ดังนี้

ด้านการบริหาร ต้องการให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง ต้องการให้มีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนดำเนินงานในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนชัดเจน อีกทั้งยังต้องการให้จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและ ประชาชนทั่วไป

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อีกทั้งยังต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาต่อระดับ ประถมศึกษา

ด้านบุคลากร ต้องการให้บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน และครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ยังต้องการให้ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และต้องการให้มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นที่อยู่ในสภาพดี และเพียงพอและต้องการให้มีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก

ด้านการบริการ ต้องการให้มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวน เด็ก และต้องการให้อัดอาหาร ของว่างให้เด็ก โดยมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ ต้องการให้มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไว้บริเวณหน้าสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการจัด กิจกรรมปฐมนิเทศ ให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง และต้องการให้ สถานศึกษาติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจใน สวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก อีกทั้งยังต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของ โรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1 กองทัพอากาศ ควรมีหน่วยงานทางการศึกษา เป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยแต่ละกองบิน เพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการ จัดการศึกษา อีกทั้งมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยของ กองทัพอากาศมีมาตรฐานเดียวกัน

2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ทุกแห่ง ควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และมุ่งเน้นการ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เหมาะสม กับพัฒนาการของเด็กในแต่ละสถานศึกษา อีกทั้งควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเตรียมความ พร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ควบคู่ไปกับบริบท ชุมชน สิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่

3 ด้านบุคลากร ควรมีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ทุกแห่งให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้านตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สถานศึกษาปฐมวัยทุกแห่งควรจัดสภาพแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกให้อัดต่อการเรียนรู้ของเด็ก

5 ด้านการบริการ ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการประจำสถานศึกษา ปฐมวัย

6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศอย่างต่อเนื่องระยะยาวเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ
- 2 ควรมีการประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป
- 3 ควรมีการศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ลาปูน (2542) การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยอนุบาลเกี่ยวกับ
การจัดบริการดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ
ปริญญาโท กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540
กรุงเทพฯ กระทรวงศึกษาธิการ
- _____ (2540) คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2546) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ (2547) คู่มือการตรวจเยี่ยมสายวิทยาการ จำพวกทหาร
อนุศาสนาจารย์ และจำพวกทหารการศึกษาและการฝึก กรุงเทพฯ กองบัญชาการ
ฝึกศึกษาทหารอากาศ
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 1 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 2 ลพบุรี
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 2 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 1 นครราชสีมา
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 2 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 21 อุบลราชธานี
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 2 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 23 อุดรธานี
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 3 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 4 นครสวรรค์
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 3 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 41 เชียงใหม่
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 3 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 46 พิษณุโลก
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 4 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 7 สุราษฎร์ธานี
- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 4 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 53 ประจวบคีรีขันธ์

- กองบัญชาการยุทธทางอากาศ กองพลบินที่ 4 (2547) เอกสารประกอบการบรรยายสรุป
ตรวจเยี่ยมกิจการกองบิน 56 สงขลา
- กิติมา ปรีดีติลก (2532) การบริหารและการนิเทศ การศึกษาเบื้องต้น กรุงเทพฯ อักษราพัฒน์
กุลยา ตันติพลาชีวะ (2545, กรกฎาคม) "การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยเตาะแตะ", วารสาร
การศึกษาปฐมวัย 6(3) 64 – 74
- กุลยา ตันติพลาชีวะ (2544, ตุลาคม) "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 5(4) 30 – 36
- _____ (2542, กรกฎาคม) "ความน่าจะเป็นของการศึกษาไทย", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 3(4) 16
- _____ (2542, กรกฎาคม) "ความหมายของการศึกษาปฐมวัย", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 3(3) 17 – 24
- _____ (2540, กรกฎาคม) "บทบาทของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 1(3) 63 – 73
- _____ (2540, กรกฎาคม) "รู้จักนัยโรงเรียนอนุบาล", วารสารการศึกษาปฐมวัย
1(3) 32 – 37
- _____ (2543, เมษายน) "โรงเรียนเด็กเล็ก Nursery School", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 4(2) 16 – 21
- _____ (2543, มกราคม) "สถานเลี้ยงเด็ก Nursery", วารสารการศึกษาปฐมวัย
4(1) 14 – 23
- ขวัญจิรา ภูสังข์ จินตนา เลหาวิช และอุไรวรรณ โชติชัชณะ (2543, กรกฎาคม) "การจัด
สภาพแวดล้อมสถานศึกษาอนุบาล", วารสารการศึกษาปฐมวัย 4(3) 49 – 57
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2544) "หลักสูตรและกิจกรรมเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะ", เอกสาร
ประกอบการบรรยาย โครงการพัฒนานักบริหารและผู้จัดการระดับสูง การศึกษา
ปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- นภเนตร ธรรมบวร (2546) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ และอารยา สุขวงศ์ (2541) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กวัยต่ำกว่า
3 ขวบ โครงการบ้านหนูน้อย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- ทิพย์สุดา สุขเมธเสนีย์ และคณะ (2531) การศึกษาประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน
ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด กรุงเทพฯ กรมศาสนา
- บุญชม ศรีสะอาด (2546) การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร กรุงเทพฯ
สุวีริยาสาส์น

- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2526) การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ แนวและวิธีการ
กรุงเทพฯ ภาคพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- _____ (2545) ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา
หน่วย 3 นนทบุรี ศึกษา ศาสตร มหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ (2521) เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาสถิติ วัดผล 302
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บุญเยี่ยม จิตรคอน (2533) "บทบาทของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย," ใน
เอกสารการสอนชุดฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
หน่วยที่ 6 – 10 หน่วยที่ 7 หน้า 327 – 374 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เบญจา แสงมลิ (2533) "การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย", ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
หน่วยที่ 1 – 15, หน่วยที่ 5 (244 – 249) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ (2545) "การพัฒนาเด็กปฐมวัย", ชุดพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 1
กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- _____ (2516) อนุบาลและเด็กเล็ก กรุงเทพฯ ม ป พ
- พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์ (2540, กรกฎาคม) "ทัศนะการศึกษาปฐมวัย", วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 1(3) 6
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
เจริญผล
- เพชรสุดา กรุณวงศ์ (2545) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดนครนายก ที่มีต่อการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ปริญญาโท กศ ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- มามี โชติมา (2546) การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์ กศ ม (การบริหารการศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- เยาวนุช ทานาม (2546) "การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน", เอกสารประกอบ
การประชุมเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 3 ฝ่ายวิจัยคณะศึกษาศาสตร์
กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- เยาวพา เดชคุปต์ (2542) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพฯ เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์
- _____ (2542) กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพฯ เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์
- _____ (2542) การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์
- _____ (2525) ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนกับชุมชน เอกสารประกอบการสอนวิชา กร 411
กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- ราตี ทองสวัสดิ์ (2541) “ขอบข่ายของหลักการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา”,
คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพฯ กระทรวงศึกษาธิการ
คุรุสภา
- _____ (2526) เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์เจริญผล
- _____ (2529) “การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน”, โครงการวิจัยและ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ
- _____ (2533) “แนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา”, เอกสารการสอนชุดวิชา
ฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วย 1 – 5 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- โรงเรียนการบิน (2547) เอกสารประกอบการบรรยาย สรุปตรวจเยี่ยมกิจการ กองพลบินที่ 1
กองบัญชาการยุทธทางอากาศ นครปฐม โรงเรียนการบิน
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
- วรนาท รักสกุลไทย (2537) “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน,” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 13 หน้า 172 – 199
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วรรณพร กาญจนภา (2540) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดู
เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงของกระทรวงกลาโหม วิทยานิพนธ์ คม (ประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- วาโร เฟิงสวัสดิ์ (2542) การวิจัยทางการศึกษา โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา
สกลนคร คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร
- วิลาสินี ฤกษ์จุฬิมล (2540, กรกฎาคม) “ทัศนะการศึกษาปฐมวัย”, วารสารการศึกษา
ปฐมวัย 1(3) 6
- วิไล ธนวิวัฒน์ (2540) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน ระดับก่อน
ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กม ม (การศึกษาปฐมวัย)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร

- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2535) *การศึกษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน* กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สยามพร ทองเนื้อดี (2546) “ความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน
ในเครือข่ายสารสนเทศ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน”, *เอกสารประกอบการประชุม
เผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 3* กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สาลี เหมือนมงคลกุล (2534) *แนวโน้มของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย ในปีพุทธศักราช
2544* วิทยานิพนธ์ คม (ประถมศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) *การวัดและประเมินแนวใหม่เด็กปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2543) “จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก”, *เอกสารประกอบการอบรมครู
โรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ* กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- สุปราณี รื่นพิทักษ์ (2545) *การศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อ
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย* วิทยานิพนธ์ คสม (การศึกษาปฐมวัย)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์ (2538) *จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สุรัสวดี กองสุวรรณ (2539) *การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเลในหมู่บ้านสงกาอยู่
จังหวัดกระบี่ การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา* วิทยานิพนธ์ คม (ประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525) *การประเมินความต้องการจำเป็น
หน่วยศึกษานิเทศก์* กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- _____ (2541) *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา* กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์คุรุสภา
- _____ (2525) *แนวการจัดโรงเรียนอนุบาล* กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526) *การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน*
กรุงเทพฯ เอราวัณ
- _____ (2543) *การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542* กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- _____ (2544) *นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย 0 – 5 ปี พ.ศ. 2545 – 2549*
กรุงเทพฯ พริกหวานกราฟฟิกส์จำกัด

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ พริกหวานกราฟฟิกส์จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536) แบบประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
เอกชน ชั้นอนุบาล เล่มที่ 2 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- (2533) หลักการจัดอนุบาลศึกษา กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน
- (2538) เอกสารแนะนำการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546) ร่างนโยบายและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย 0 – 5 ปี
พ.ศ. 2547 – 2551 กรุงเทพฯ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ถ่ายเอกสาร
- อรุณี หรดาล (2536) ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในประมวลสาระชุดวิชาหลักการ
และแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13 หน้า 36 – 46 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- อารมณ สุวรรณपाल (2537) หลักการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นอาคารสถานที่ ในประมวล
สาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 10 หน้า 70 – 118
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อารี รังสินันท์ (2524) “รูปแบบของการปฐมวัยศึกษา”, พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Alkom – Leonard A (1995) *The epidemiology of injury in child care center Individual
and development factor at predictors of preschool eight children's injury rates*
Dissertation Ph D (psychology) California, Berkley Photocopied
- Beckley, L (1986, July) “Kindergarten Scheduling Options and Effects
on Student Achievement,” *Dissertation Abstracts International*
1 (47) 1587 – 1588 A
- Brewer, J A (2004) *Introduction to early childhood education* Preschool through
primary grades Boston Allyn and Bacon
- Hymes, J L Jr (1967) *Early childhood education An introduction to the program*
Washington D C The national association for education of young children
- Honig, A S (1986) *Research in review stress and coping in children in J B Mc
CRACKEN (ED)*
- Keister, M (1977) *The good life for enfranch toddlers* 2nd ed Washington, DC
NAEYC

- Maslow, A (1954) *Motivation and personality* New York Harper
- Read, K & Putterson, J (1997) *The nursery school and Kindergarten* New York
Holt Rinehart and Winston
- Swaminathan, M (1988) *The first three years, A fource book on early childhood
care and education* Bangkok UNESCO

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์และรายนามผู้เชี่ยวชาญ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ว พตจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นางนันทิยา รักตประจิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัด
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกองทัพอากาศ” โดยมี อาจารย์สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ
อาจารย์สุพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย
ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี ไสยวรรณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
ความต้องการในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกองทัพอากาศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ให้ นางนันทิยา รักตประจิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5236151 ต่อ 31942

ที่ ศธ 0519 12/11105

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นางนันทิยา รักตประจิด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัด
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ” โดยมี อาจารย์สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ
อาจารย์สุพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย
ขอเรียนเชิญ อาจารย์ณัฐกานต์ ต่อเจริญ ศึกษาพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และ
แบบสัมภาษณ์ความต้องการในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ให้ นางนันทิยา รักตประจิด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5236151 ต่อ 31942

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1) พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นางนันทิยา รักตประจิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ” โดยมี อาจารย์สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ อาจารย์สุวพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในครั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ธนพร เอี่ยมสมุทร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ให้ นางนันทิยา รักตประจิต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5236151 ต่อ 31942

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี ไสยวรรณ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ
- 2 อาจารย์ณัฐกานต์ ต่อเจริญ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานคร เขต 2
- 3 อาจารย์ธนพร เอี่ยมสมุทร ที่ปรึกษาโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์
จังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก ข

- หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย
- หนังสือราชการขอเชิญข้าราชการสังกัดเป็นกรรมการเพิ่มเติม
สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ ศธ 0519 12/11C3

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นางนันทิยา รักตประจิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ” โดยมี อาจารย์สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ อาจารย์สุวพร เข้มเฮง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 5 คน และผู้ปกครอง จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ในระหว่างเดือนมกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนันทิยา รักตประจิต ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรทัศน์ 02-5236151 ต่อ 31942

ที่ ศธ 0519 12/11/6

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 / มกราคม 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการทหารอากาศ สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นางนันทิยา รักษประจิด นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ” โดยมี อาจารย์สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และ อาจารย์สุวพร เข้มเอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร จำนวน 24 คน ครู จำนวน 88 คน และผู้ปกครอง จำนวน 410 คน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 21 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 23 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 41 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 46 สถานอนุบาลเด็กเล็ก โรงเรียนการบิน สถานอนุบาลเด็กเล็ก กองบิน 56 โรงเรียนอนุบาล กองบิน 7 โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ และสถานรับเลี้ยงเด็กฤทธิยะวรรณาลัย กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ สังกัดสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนันทิยา รักษประจิด ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 02-5236151 ต่อ 31942

ที่ ศธ 0519 12/36๒9

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๑ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญข้าราชการในสังกัดเป็นกรรมการเพิ่มเติมสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

เรียน เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ด้วย นางสาวนันทิยา รักตประจิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ได้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของ กองทัพอากาศ” ได้รับอนุมัติให้สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ในวันที่ 18 เมษายน 2548 เวลา 11 00 น ณ ห้อง 610 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่า พลอากาศตรีพัฒนพล กานตรัตน์ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ ในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตให้ พลอากาศตรีพัฒนพล กานตรัตน์ เป็นกรรมการเพิ่มเติมสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ของนิสิตผู้นี้ ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและโปรดแจ้งให้ พลอากาศตรีพัฒนพล กานตรัตน์ ทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-6641000 ต่อ 5646

โทรสาร 02-2584119

ภาคผนวก ค
รายชื่อสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

รายชื่อสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 1	บน 1 พล บ 2 บยอ	จังหวัดนครราชสีมา
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 2	บน 2 พล บ 1 บยอ	จังหวัดลพบุรี
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 4	บน 4 พล บ 3 บยอ	จังหวัดนครสวรรค์
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 21	บน 21 พล บ 2 บยอ	จังหวัดอุบลราชธานี
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 23	บน 23 พล บ 2 บยอ	จังหวัดอุดรธานี
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 41	บน 41 พล บ 3 บยอ	จังหวัดเชียงใหม่
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กองบิน 46	บน 46 พล บ 3 บยอ	จังหวัดพิษณุโลก
8	สถานอนุบาลเด็กเล็ก กองบิน 56	บน 56 พล บ 4 บยอ	จังหวัดสงขลา
9	สถานอนุบาลเด็กเล็ก โรงเรียนการบิน รร การบิน บยอ		จังหวัดนครปฐมวัย
10	โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย กองบิน 6 ยศ ทอ บศอ		กรุงเทพมหานคร
11	โรงเรียนอนุบาล กองบิน 7 บน 7 พล บ 4 บยอ		จังหวัดสุราษฎร์ธานี
12	สถานรับเลี้ยงเด็กฤทธิยะวรรณาลัย กองบิน 6 ยศ ทอ บศอ		กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ง

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 2 แบบสอบถามครู
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ปกครอง
- แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร
- แบบสัมภาษณ์ครู
- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร

เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของ
กองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหารใน
สถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขอ
ความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้
จากการวิจัยจะนำมาประมวลเป็นภาพรวม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
ปฐมวัยของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย
ประสบการณ์ในการบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษามีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหาร และสภาพที่เป็นจริงในการจัด
การศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร
ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว
และชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความให้ตรงกับความเป็นจริง

1 เพศ

() ชาย

() หญิง

2 อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 21 – 30 ปี

() 30 – 40 ปี

() มากกว่า 40 ปี

3 ยศ

☐ เรืออากาศตรี – เรืออากาศเอก
สังกัด	☐ นาวาอากาศตรี
สังกัด
☐ นาวาอากาศโท
สังกัด	☐ นาวาอากาศเอก
สังกัด
☐ สูงกว่านาวาอากาศเอก
สังกัด	☐ อื่นๆ โปรดระบุ

4 ตำแหน่ง

☐ ผู้จัดการ / ผู้อำนวยการ	☐ ครูใหญ่
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

5 วุฒิทางการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี สาขา
☐ สูงกว่าปริญญาตรี สาขา

6 ประสบการณ์การบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย

☐ 1-3 ปี	☐ 4-6 ปี
☐ 7-10 ปี	☐ มากกว่า 10 ปี

7 ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย

☐ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐ สถานอนุบาลเด็กเล็ก
☐ สถานรับเลี้ยงเด็ก	☐ โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

คำชี้แจง กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อและพิจารณาว่าสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด และท่านต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ระดับใด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา และระดับความต้องการของท่าน มี 5 ระดับ คือ

แบบสัมภาษณ์
ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของ
กองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อปฏิบัติในการสัมภาษณ์

- 1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นคำถามให้ชัดเจน
- 2 นัดเวลาและสถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์
- 3 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 4 ขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยของท่านอย่างไร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ชุดที่ 2 แบบสอบถามครู
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัย
ของกองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของครูในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำมาประมวลเป็นภาพรวม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย ประสบการณ์ในการบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของครู และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความให้ตรงกับความเป็นจริง

1 เพศ

() ชาย

() หญิง

2 อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 21 – 30 ปี

() 30 – 40 ปี

() มากกว่า 40 ปี

3 ตำแหน่ง

() ครู สังกัด กองบิน

() พี่เลี้ยง สังกัด กองบิน

4 วุฒิทางการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี สาขา

() สูงกว่าปริญญาตรี สาขา

5 ประสบการณ์การบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย

() 1-3 ปี

() 4-6 ปี

() 7-10 ปี

() มากกว่า 10 ปี

6 ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย

() ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

() สถานอนุบาลเด็กเล็ก

() สถานรับเลี้ยงเด็ก

() โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของครูและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

คำชี้แจง กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อและพิจารณาสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด และท่านต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ระดับใด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาและระดับความต้องการของท่าน มี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โปรดตอบตามความเป็นจริง ข้อละ 1 ระดับสภาพปัจจุบันและ 1 ระดับความต้องการ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม			✓			✓				

[illegible]

แบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครู

เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ของกองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ครูในสถานศึกษาปฐมวัย เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อปฏิบัติในการสัมภาษณ์

- 1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นคำถามให้ชัดเจน
- 2 นัดเวลาและสถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์
- 3 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 4 ขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์

สัมภาษณ์วันที่ / /
เวลา น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ยศ/ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง
หน่วยงาน	สังกัด
ประสบการณ์ในการทำงานในสถานศึกษาปฐมวัย	ปี
วุฒิทางการศึกษา	
ท่านดูแลเด็กอายุ	ปี
จำนวนเด็กในสถานศึกษา จำนวน	คน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

- 1 ท่านมีหลักการในการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาของท่านอย่างไร

- 2 สถานศึกษาปฐมวัยของท่านมีหลักสูตรสำหรับเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และท่านคิดว่าหลักสูตรที่ใช้มีความเหมาะสมกับสภาพของเด็กที่ท่านดูแลหรือไม่ อย่างไร

- 3 ท่านจัดสื่ออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

- 4 ท่านต้องการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ท่านดูแลในด้านใดมากที่สุด

- 5 ท่านต้องการให้สถานศึกษาปฐมวัยที่ท่านทำการสอนอยู่พัฒนาและปรับปรุงด้านใดมากที่สุด

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัยที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ประกอบการ
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัย
ของกองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำมาประมวลเป็นภาพรวม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย และวุฒิทางการศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครอง และสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความให้ตรงกับความเป็นจริง

1 เพศ

() ชาย

() หญิง

2 อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี

() 21 – 30 ปี

() 30 – 40 ปี

() มากกว่า 40 ปี

3 อาชีพ

☐ ข้าราชการทหาร	☐ ข้าราชการสังกัดอื่น
☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ รับจ้าง	☐ แม่บ้าน
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

4 วุฒิทางการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี สาขา
☐ สูงกว่าปริญญาตรี สาขา

5 มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยตามประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย

☐ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	☐ สถานอนุบาลเด็กเล็ก
☐ สถานรับเลี้ยงเด็ก	☐ โรงเรียนอนุบาล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชน

คำชี้แจง กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อและพิจารณาว่าสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บุตรหลานของท่านศึกษาอยู่ในระดับใด และท่านต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ระดับใด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาและระดับความต้องการของท่าน มี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์
ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา
ของกองทัพอากาศ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองในสถานศึกษาปฐมวัย เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาของกองทัพอากาศ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อปฏิบัติในการสัมภาษณ์

- 1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นคำถามให้ชัดเจน
- 2 นัดเวลาและสถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์
- 3 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 4 ขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์

- 5 ท่านพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนี้หรือไม่ อย่างไร
 ด้านการ
 บริหาร

 ด้านการจัดการเรียนการ
 สอน

 ด้าน
 บุคลากร

 ด้านการจัด
 สภาพแวดล้อม

 ด้านการ
 บริการ

 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

- 6 ท่านต้องการให้สถานศึกษาปฐมวัยแห่งนี้ พัฒนาและปรับปรุงในด้านใดมากที่สุด

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะ หรือวิธีการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก จ

- ตารางค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด
- ตารางค่าสถิติความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

ค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการ
ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัย
ของกองทัพอากาศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เพศ	1	1	1	3	1
2	อายุ	1	1	1	3	1
3	ยศ	1	1	1	3	1
4	ตำแหน่ง	1	1	1	3	1
5	วุฒิทางการศึกษา	1	1	1	3	1
6	ประสบการณ์การบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1
7	ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	<u>ด้านการบริหาร</u> หน่วยงานทางการศึกษาของกองทัพอากาศ เป็นแกนกลางรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย	1	1	1	3	1
2	นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการ ดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ชัดเจน	1	1	1	3	1
3	การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4	การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงานถึงการรับสมัครเด็กปฐมวัย	1	1	1	3	1
5	นำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ และปรับปรุง	1	1	1	3	1
6	จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะ บุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	1	1	1	3	1
7	จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหาร และประชาชนทั่วไป	1	1	1	3	1
8	จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยของแต่ละ กองบินเพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
9	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	0	1	1	2	0.66
10	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	1	1	1	3	1
<u>ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</u>						
<u>การสอน</u>						
1	จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้อง กับเป้าหมาย การศึกษาความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น	1	1	1	3	1
2	หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
3	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของ ผู้ปกครองเป็นหลัก	1	1	1	3	1
4	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	1	1	1	3	1
5	มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	1	0	1	2	0.66
6	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และ จริยธรรม	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7	จัดกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก - ลบเลข	1	1	1	3	1
8	นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
9	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ตรง ด้วยการเล่นเซ่น เล่นน้ำเล่นทราย ดูปริทัศน์เป็นต้น	1	1	1	3	1
10	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง	1	1	1	3	1
11	จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	1	0	1	2	0 66
12	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	1	1	1	3	1
13	จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย และการประดิษฐ์	1	1	1	3	1
14	รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	3	1
1	ด้านบุคลากร ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	1	0	1	2	0 66
2	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1
3	ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	1	1	0	2	0 66
4	บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก	1	1	1	3	1
5	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	0	1	2	0 66

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6	การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	1	1	1	3	1
7	จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1-3 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 8 คน เด็กอายุ 3 - 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คน	1	1	0	2	0 66
8	ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	1	1	1	3	1
9	ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาระดับปฐมวัย	1	1	1	3	1
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม						
1	จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาดสวยงามอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	1	1	1	3	1
2	ใช้อาคารเก่าที่มีอยู่มาปรับเป็นห้องเรียน	1	0	1	2	0 66
3	สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
4	สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	1	1	1	3	1
5	ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	1	1	1	3	1
6	การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	1	0	1	2	0 66
7	จัดที่รับประทานอาหารในบริเวณเดียวกับที่ทำกิจกรรมและพักผ่อน	1	1	0	2	0 66
8	จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	1	1	1	3	1
9	ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1	1	1	3	1
10	จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ	1	1	1	3	1
ด้านการบริการ						
1	ตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	1	1	1	3	1
2	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3	กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	1	1	1	3	1
4	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	1	1	1	3	1
5	จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1
6	ดูแลด้านการรับส่งเด็ก เพื่อความปลอดภัยอย่างเข้มงวด	1	1	1	3	1
7	จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	1	1	1	3	1
<u>ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชน</u>						
1	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมเป็นกรรมการในการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
2	ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู	1	1	1	3	1
3	จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
4	ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของบุตรหลานหรือร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	1	1	1	3	1
5	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	1	1	1	3	1
6	ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
7	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
8	ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
9	ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง และคนในชุมชนเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องวิธี	1	1	1	3	1
รวม		58	53	56	167	0 95

ค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการ
ชุดที่ 2 แบบสอบถามครู
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัย
ของกองทัพอากาศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เพศ	1	1	1	3	1
2	อายุ	1	1	1	3	1
3	ตำแหน่ง	1	1	1	3	1
4	วุฒิทางการศึกษา	1	1	1	3	1
5	ประสบการณ์การบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1
6	ประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	ด้านการบริหาร นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน มีความชัดเจน	1	1	1	3	1
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	1	1	1	3	1
3	ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
4	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5	ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และยุติธรรม	1	1	1	3	1
6	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นได้	1	1	1	3	1
7	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1
8	จัดสวัสดิการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับบุคลากร	1	1	1	3	1
9	ระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	1	1	1	3	1
<u>ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>						
1	จัดหลักสูตรได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น	1	1	1	3	1
2	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการของผู้บริหารและผู้ปกครองเป็นหลัก	1	1	1	3	1
3	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	1	1	1	3	1
4	มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	1	1	1	3	1
5	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม	1	1	1	3	1
6	จัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายวิชาเน้นการอ่าน เขียน บวก - ลบเลข	1	1	1	3	1
7	นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
8	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดูปริทัศน์ เป็นต้น	1	1	1	3	1
9	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถ และความถนัดของตนเอง	1	1	1	3	1
10	จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	1	1	1	3	1
12	จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	1	1	1	3	1
<u>ด้านบุคลากร</u>						
1	ผู้บริหารมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป	1	1	1	3	1
2	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1
3	จัดอบรมครู โดยส่งไปสัมมนาและศึกษาดูงานนอกสถานที่	1	1	1	3	1
4	บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก	1	1	1	3	1
5	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
6	การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	1	1	1	3	1
7	ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทร ต่อเด็กเท่าเทียมกัน	1	1	1	3	1
8	ครูมีวุฒิการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษ ปฐมวัย	1	0	1	2	0.66
9	ครูที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ารับการอบรมสัมมนาเพิ่มเติม	1	1	0	2	0.66
10	บุคลากรมีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	<u>ด้านการจัดสภาพแวดล้อม</u>					
1	จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1
2	จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล	1	1	1	3	1
3	สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
4	สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	1	1	1	3	1
5	จัดมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียน ได้ตรงตามหน่วยการเรียนรู้การสอน	1	1	1	3	1
6	การตรวจสอบสภาพของสนามเด็กเล่น อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
7	พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็ก	1	1	1	3	1
8	จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก รักธรรมชาติ	1	1	1	3	1
9	ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1	1	1	3	1
10	อาคารสถานที่อยู่ในสภาพที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	1	1	1	3	1
	<u>ด้านการบริการ</u>	1	1	1	3	1
1	ตรวจสอบสภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง					
2	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	1	1	1	3	1
3	กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	1	1	1	3	1
4	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	1	1	1	3	1
5	จัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	1	1	1	3	1
6	จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็กและบุคลากร	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	1	1	1	3	1
8	จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1
9	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กโดยมีครูเป็นผู้ดูแล	1	1	1	3	1
10	จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กและบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	3	1
<u>ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ</u>						
<u>ครอบครัวและชุมชน</u>						
1	จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกวิธี	1	1	1	3	1
2	ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและบุคลากร	1	1	1	3	1
3	จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
4	ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
5	โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	1	1	1	3	1
6	ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
7	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	1	1	1	3	1
8	ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
	รวม	59	58	58	175	0 99

ค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการ
ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ปกครอง
เรื่อง การศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัย
ของกองทัพอากาศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	เพศ	1	1	1	3	1
2	อายุ	1	1	1	3	1
3	อาชีพ	1	1	1	3	1
4	วุฒิทางการศึกษา	1	1	1	3	1
5	มีบุตรอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยตามประเภทของสถานศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	ด้านการบริหาร นโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความชัดเจน	1	1	1	3	1
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	1	1	1	3	1
3	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	1	1	1	3	1
4	จัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นสวัสดิการเฉพาะบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยงานเท่านั้น	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5	จัดให้เป็นสวัสดิการทั้งของข้าราชการทหารและประชาชนทั่วไป	1	1	1	3	1
6	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ	1	1	1	3	1
7	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน	1	1	1	3	1
	<u>ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</u>					
1	การจัดการเรียนการสอนได้ความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	1	1	1	3	1
2	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ + จิตใจ สังคม และสติปัญญา	1	1	1	3	1
3	มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา	1	1	1	3	1
4	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม และจริยธรรม	1	1	1	3	1
5	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบเลข	1	1	1	3	1
6	นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
7	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ดูปริศนา เป็นต้น	1	1	1	3	1
8	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถ และความถนัดของตนเอง	1	1	1	3	1
9	จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับประถมศึกษา	1	1	1	3	1
10	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบเป็นรายวิชา	1	1	1	3	1
11	จัดกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การวาดภาพ ระบายสี การพิมพ์ การตัด การฉีกปะ การปั้น การร้อย	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	<u>ด้านบุคลากร</u>					
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	1	1	1	3	1
2	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1
3	บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี	1	1	1	3	1
4	ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
5	การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	1	1	1	3	1
6	มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 1 – 3 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 8 คน เด็กอายุ 3 – 5 ปี ครู 1 ต่อเด็ก 30 คน	1	1	1	3	1
7	ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	1	1	1	3	1
8	ครูมีวุฒิหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัย	1	1	1	3	1
9	บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	1	1	1	3	1
	<u>ด้านการจัดสภาพแวดล้อม</u>					
1	จัดตกแต่ง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี	1	1	1	3	1
2	สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการมีคุณภาพเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	1	1	1	3	1
3	สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี เพียงพอกับจำนวนเด็ก	1	1	1	3	1
4	ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วน และมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5	จัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานของเด็ก เป็นรายบุคคล	1	1	1	3	1
6	พื้นที่ภายในห้องเรียนมีเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรม ให้เด็ก	1	1	1	3	1
7	จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ	1	1	1	3	1
8	ห้องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก	1	1	1	3	1
9	จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่น สำหรับเด็กให้เพียงพอ	1	1	1	3	1
	<u>ด้านการบริการ</u>					
1	ตรวจสอบสภาพเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	1	1	1	3	1
2	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ	1	1	1	3	1
3	กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร	1	1	1	3	1
4	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	1	1	1	3	1
5	จัดให้ห้องพยาบาลที่มีพยาบาลหรือผู้ที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	1	1	1	3	1
6	จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อจำนวนเด็ก	1	1	1	3	1
7	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	1	1	1	3	1
8	จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1
9	จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล	1	1	1	3	1
10	จัดบริการประกันภัยสำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	1	1	1	3	1

ข้อ	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	<u>ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ</u> <u>ครอบครัวและชุมชน</u>					
1	จัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกวิธี	1	1	1	3	1
2	ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู	1	1	1	3	1
3	จัดทำสารสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
4	ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	1	1	1	3	1
5	โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำเพื่อสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจในสวัสดิภาพและการพัฒนาเด็ก	1	1	1	3	1
6	ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
7	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ การแข่งขัน	1	1	1	3	1
8	ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
รวม		54	54	54	162	1 00

ตารางแสดงคาสถิติความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่อง ความต้องการในการจัดการศึกษา
 ปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของกองทัพอากาศ

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ	ความเชื่อมั่น
แบบสอบถามผู้บริหาร	59	0.97
แบบสอบถามครู	59	0.94
แบบสอบถามผู้ปกครอง	54	0.97

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางนันทิยา รักตประจิต
วัน เดือน ปีเกิด	26 เมษายน 2508
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	18/2 หมู่ 5 แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่ง	ครูใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย ของกองทัพอากาศ 171 หมู่ 2 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	
พ ศ 2525	นาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ
พ ศ 2529	ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (คบ) วิชาเอกนาฏศิลป์ วิชาโท ภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพฯ
พ ศ 2548	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ ม) สาขาวิชา การศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ